

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv02i04

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 2 Issue 4
January 1920

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 2, Iss. 4)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

אינטערנעשאנאל עדיוקיישא- נאל דעפארטמענט

פון פאניא מ. קאהן.

צווייטער בראנקס יידישער אוניווערסיטעט, פאבליק סקול 42, וואשינגטאן ע.ו. 18 קלערמאנט פארקוויי.
מאנטאג אבענד דעם 19טען יאנ., לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם, פון דאקטאר שאל.
שבת 2 אויף ביי טאג, דעם 24טען, לעקטשור איבער געזונד, פון מרס. ק. פארבער.
דעם זעלבען אבענד וועט אויך געגען בען ווערען א קלאס אין גימנאסטיקס, אינטערנאציאנאלע פון מים בערנסאן. פרייטאג אבענד דעם 23טען יאנ., לעקטשור איבער ליטעראטור.

הארלעם יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סט., צווייטע מעדיסין און 5טע עו. דינסטאג אבענד, דעם 20טען יאנ., לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם און די ארבייטער באוועגונג.
דאנערשטאג אבענד דעם 22טען יאנ., לעקטשור איבער געזונד, פון מרס. רעביע. פרייטאג אבענד דעם 23טען יאנ., לעקטשור איבער געזונד.

בראנקס יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 84, סטאן אין גלענמאר עו.
מיטוואך אבענד דעם 21טען יאנואר, לעקטשור איבער געזונד, פון דר. סאדא גרינבערג.
דאנערשטאג אבענד דעם 22טען יאנ., לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם, פון מים מארגארעט דעניעלס.
פרייטאג אבענד דעם 23טען יאנואר, לעקטשור איבער ליטעראטור, בערנארד שאוס, "מען און סופער מען", פון מים עלען א. קענאן.
דאנערשטאג אבענד דעם 22טען יאנ., קלאס אין גימנאסטיקס און אונטערהאלט טונגען, אינטערנאציאנאלע פון מים רוסה קאהן.

ווייסט מאכער יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 40, 320 א. דינסטאג אבענד דעם 20טען יאנ., לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם, פון מים מארגארעט דעניעלס.
מיטוואך אבענד דעם 21טען יאנ., קלאס אין ארבייטערס. מיר פרידמאן, קערהער.
פרייטאג אבענד דעם 23טען יאנואר, לעקטשור איבער מוזיק, לעקטשור און קאנצערט, פון מים מיראם בוינער.
דאנערשטאג אבענד דעם 22טען יאנ., גימנאסטיקס און אונטערהאלטונג, אינערנאציאנאלע פון לוס רעטינג.
ענליכע קלאסען ווערען געגעבן אין אלע דיוע סענטערס, מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג אבענד.

ארבייטער אוניווערסיטעט, וואשינגטאן אוניווערסיטעט, פאבליק סקול, אוניווערסיטעט פלייס און 16טע סט.
דינען שבת, 16 יא. 2 אויף נאכמיטאג, א קורס ווערען די מעדעציעלע און דער קאנצערט ליטעראטור, פון ב. דושי. ר. סטאלפער.
אום 3 אויף נאכמיטאג — עקאנאמיקס פון אינדוסטריעלען סיסטעם, פון פראפעסאר לעאן ארדורני.

17 יאנואר 10 א זינגער אין דער פריה, א קלאס אין פראקטישער פסיכאלאגיע, פון דר. סעמועל א. טענענבוים.
אום 11 אין דער פריה, רעדנער שולע, אויסגעטערונג פון שפראך א. ז. וו. — נוסטאוו. שולטץ.
דאנערשטאג אבענד, 22טען יאנואר, א קלאס ווערען ארבייט און מעדעציעלע מענט פון פראפעסאר ליא וואלמאן.

א ווארט ווערען דעם ווייטסטאכער יוניטעט סענטער.
באוונדערס אינטערעסאנט, אמאזאנט און באלערהענד זיינען די לעקטשורס אין דעם ווייטסט מאכער יוניטעט סענטער, איר בער מוזיק, פון מים מאריאן בוינער, יעדען פרייטאג אווענד. דיוע לעקטשורס זיינען געגעבן קאנצערטען און פאר זיך, און פארשאפען א הויכען גייסטיגען גענוס צו אלע באזוכער.
דורך אן אפטייטונג פון די באזוכער פון קלאס, וועט מים בוינער לעקטשורען דעם פרייטאג אבענד איבער, "פאלקס ליי" דער פון אלע נאציאנעלע מים בוינער וועט

אלס בירגער פון דעם לאנד און אלס ארבייטער איבערהויפט זיינען מיר זעהר פאראינטערעסירט אין די עקאנאמיקס פון דעם אינדוסטריעלען סיסטעם, אין אלע זיינע פארמען. אין אונזער אינטערנעשאנאל ארבייטער אונטערהאלטונגס ווערט איצט געגעבן א ספעציעלער קורס ווערען דעם, פון פראפ. לעאן ארדורני, פון דער, סקול און סאטיאל רעסורסעס די לעקטשורס זיינען זעהר אינטערעסאנט און באלערהענד. עס ווערען געגען בען יעדען שבת נאכמיטאג, 3.30 אין דער וואשינגטאן אוניווערסיטעט סקול, אוניווערסיטעט פלייס און 16טע סטריט.

אין די יוניטעט סענטערס.
אין יעדען יוניטעט סענטער ווערט געגעבן א קורס אין "עקאנאמיקס און די ארבייטער באוועגונג". אין דעם קורס ווערט צוגלידערט דער נאנצער אינדר-סמירעלע סיסטעם און מען קען זעהר פילע לערנען. אין צוזאמענהאנג מיט דעם ווערט געלערנט איבער דעם אנפאנג און ענטוויקלונג פון טרייד יוניאניזם, די ענטוויקלונג פון דער ארבייטער באוועגונג און דעם גענעליט וואס די ארבייטער טוט לערנען דערפון. עס ווערען אויך אפ געהאלטען דיסקוסיען ווערען די ארבייטער פראפעסאר פון דער אינציעלע צייט.

אין די סענטערס ווערט אויך געגען בען א קורס אין ליטעראטור. כמעט ביי יעדען לעקטשור ווערט דיסקוסירט דער סאציאלער כאראקטער פון די מאדערנע דראמען און דאס איז אונטערהאלטונג טערעסאנט און באלערהענד.
גוט פון קיין קלענערער וויכטיגקייט זיינען אויך די לעקטשורס וואס ווערען געגעבן איבער פראגען פון געזונד. די לעקטשורעס זיינען פראמינענטע דאס טיירע און די צוהערער וועלען פון די לעקטשורס גרויס נוצען האבען. זיי וועלען בעסער באקאנט ווערען מיט די פונקציאנעלע פון די ארבייט אין קערפער און דאס גוט א באגריף ווי צו פארהיטען און פארמיידען דראנקהייטען.

אויך די גימנאסטיק אין די סענטערס זיינען געזונד פאר'ן קערפער, א חיוץ דעם וואס דאס איז נאך אכטונג. די קערפערליכע אייגנטעם און די פארשידענע טעניס ענטוויקלען אין מאכען גראציע דעם קערפער.
און אויסער דעם אלעם, זיינען דא אין די סענטערס קלאסען אין ענגליש אין די פארשידענע גראדען, וואו יעדער אינטערנעשאנאל מיטגליד קען לערנען פריי די שפראך פון לאנד, לעזען און שרייבען, און אויך רעדען ריכטיג ענגליש.

רעדוויסטערט זיך אין דעם נאך העכסטען סענטער פון אייער וואוינונג און געזיכט פריי די בילדונג, וואס אייער יוניאן גיט אייך. אויף קענט זיך רעדוויסטערען אין די יוניטעט סענטערס, אדער אין אפיס פון אייער קאמא יוניאן.

דעם פרייטאג, שבת און זונטאג קומען פאר אין אלע אינווערע יוניטעט סענטערס די לעקטשורס וואס קלאסען ווי עס איז אנגעסירט געווען אין לעצטען נימער, "געזעכטיגקייט".

בולעטין פאר דער וואך אנפאנגענדיג דעם 19טען יאנואר.
אייס ס'ייד יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 63, 4טע סט. ערשטע עו.
מאנטאג אבענד, דעם 19טען יאנואר, לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם און די ארבייטער באוועגונג, פון ארטור ע. אלף רעכט.
דאנערשטאג אבענד, דעם 22טען יאנ., לעקטשור איבער ליטעראטור, פון מים עלען א. קענאן.
דינסטאג אבענד דעם 20טען יאנ., גימנאסטיקס און אונטערהאלטונג, אונטערנאציאנאלע פון מים איזאק קאהן.

בראנקס יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 54, אינטערווייל עו. און פרימאן סט.
דינסטאג אבענד, דעם 20טען יאנ., לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם, פון דאקטאר שאל.
פרייטאג אבענד דעם 23טען יאנ., לעקטשור איבער מוזיק, און לעקטשור און קאנצערט, פון הערמאן עפשטיין.
שבת 2 אויף ביי טאג, דעם 24טען, לעקטשור איבער געזונד, פון דר. גרינע.

ויך באוונדערט אפשטעלען אויף די רייטע פאלקס לידער. זי וועט ברענגען מיט זיך א פיאניסט וואס וועט די אלע לעדער שפיעלען און זי וועט זיי אנאליזירען און ערקלערען. ווער עס וויל האבן בען אן אכט'ע, "גור טיים" זאל נישט פארפעהלען צו קומען צו דעם לעקטשור, דעם פרייטאג אבענד, אין פאבליק סקול 40, 320 איסט 20טע סטריט.
אין אלגעמיין ווערען די קלאסען פון דעם סענטער גוט באזוכט און דער עולם לערנט מיט גרויס חשק.
מרס. לוס רעטינג, די דירעקטאריין פון דעם סענטער, האלט איצט ארגאניזירען א קלאס פון מאנדאלין שפיעלער, און אויך א קלאס צו לערנען זיך שווימען. אלע די וואס ווילען זיך אנשליסען זיינען געבעטען צו געבן זייערע נעמען און אדרעסען.

די ערעפענונגס פייערונג פון דעם צווייטען בראנקס יוניטעט סענטער אין פאבליק סקול 42, וואשינגטאן עו. און קלעירמאנט

פארקוויי, וועט פארקומען פרייטאג אב. דעם 23טען יאנואר. עס וועט געגעבן ווערען א שעהער קאנצערט און אינווערע מיטגלידער זיינען געבעטען צו קומען מיט זייערע פאמיליען און פארברענגען אן אלע גענעמען אווענד.

די סטודענטען פון בראנקס ווערען יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 84, סטאן און גלענמאר עו. וועלען האבען א געזעלשאפטליכע אונטערהאלט מיט טעניס שבת אבענד דעם 24טען יאנואר. די אינטערנעשאנאל מיטגלידער זיינען געלאדען צו קומען מיט זייערע פאמיליען.

די ערעפענונג פון דעם הארלעם יוניטעט סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סט. צווייטע מעדיסין און 5טע עו. וועט פארקומען שבת אבענד, דעם 31טען יאנ. נר טע רעדנער וועלען רעדען און עס וועט אויך דורכגעפירט ווערען א שעהער, מוזיקאלישער פראגראם, די מיטגלידער מיט זייערע פאמיליען זיינען געלאדען.

אינטערנעשאנאל ארגאניזאציעס קאמפיין אין בארטימאר

פארטשירט צווישען די שווארצע מיידלעך, וועלכע זיינען דער מעהר אונטערדריקטער לעממענט. עס זיינען דא אויסוויכעלען דאס עס זאל קירצליך גענידערט ווערען א בארטימאר קאמפיין פון זיי. זיי זיינען דא אין די טריידס אין א גענידערט צאהל צו האבען אן אייגענעם שטארקען לאקאל. מאכען פון זיי זיינען איינפאך באנייט טערט פאר דער אידעע פון האבען א יוניאן אין זיי פארשפערען צו ארבייטען דער פאר מיט אלע מעגליכקייטען.

אין בארטימאר איז שוין אמאל געווען א יוניאן אין דיוע טריידס, דאס איז געווען לאקאל 72. אבער פאר די לעצטע פאר יאָר האט דער לאקאל פאקטיש אויפגעהערט צו עקזיסטירען. איצט אבער איז דער לאקאל 72 ווידער אויפגעלעבט געווארען און די ארבייטער ווערען ארגאניזירט אונטער דעם שטארקען פון דעם לאקאל.

עס איז איבעריג צו זאגען, דאס די אנדערע יוניאנס פון יענער שטאדט, אונטער אייגענע קלאקמאכער יוניאן אריינגע, רעכענט, זיינען אין פולער סימפאטיע מיט דעם ארגאניזאציעס-קאמפיין. אויך די צענטראלע קערפערשאפט דארטען, די "ענדערווישאן און לייבאר" העלפט מיט אין דער ארבייט. מען קען דעריבער האבן פון די ארבייט וועט ענדליך געקרוינט ווערען מיט ערפאלג.

די וואך איז ברודער סניידער אין ניו יארק. ער איז געווען לעווארען אהער פאר אייגענע טעג, צו העלפען דא אין דעם ארגאניזאציעס-קאמפיין פון די פעטיר קאט מאכער, וועלכע שטעהען אויפ'ן שוועל פון א גענעראל סטרייק. ער וועט אבער באלד צוריקפאהרען אין בארטימאר פארטשירט די ארבייט וואס ער האט דארט אנגעפאנגען. דער פערד פאר ארבייט איז דאָרט א גרויסער, מען דארף נאך דאָרט ארבייטען און ארבייטען ביז א מעכטיגע יוניאן וועט דאך אויסגעבויט ווערען.

א סטעק רעפארטער.

קלאקמאכער פון סינסינעטי באקומען א העכערונג אין שכירות

זאן וועלען אלע ארבייטער אין דער טרייד ארבייטען פון וואך.
צום באדויערען זיינען נאך דא אין סינסינעטי, אייגענע גוט ארגאניזירטע שפער. מיר האבען איצט פארמירט אן ארגאניזאציע קאממע דיעזע שפער צו ארגאניזירען. די הויפט שוועריגקייט אין די שפער האבען מיר מיט די קאמערס א ספעציעלע קאממע פון דער קאמערס יוניאן העלפט אונז אין דער ארבייט, זיי העלפען אונז אויפאלערען די קאמערס פון די נייטיגקייטן שפער און זייער פלאץ אין דער יוניאן, אום אויפצוהאלטען די צושטענדע וואס מיר האבען באקומען און נאך קריגען בעסערע.

ווי אויף זעהט, זיינען נאך אלץ דא ארבייטער פאר וועלכע מען דארף נאך אנטווערען זי זאלען באלאנגען צו א יוניאן. צום שלום ווילען מיר, אין נאמען פון אלע אונזערע מיטגלידער, וועלכע ווייסן פרעזידענט לעפאקאוויטש, וועלכער איז דא געווען מיט אונז, און האט אונז געהאלפן קומען צו דעם סעטעלעמענט מיט די בעלי בתים.

דער דושיאנט באַארד פון דער ליידיס גארמענט וואיקערס יוניאן פון סינסינעטי.

אין א צושריפט, וואס מיר האבען ערהאלטען פון דושיאנט באַארד פון סינסינעטי, ווערט געמעהעט ווי פאלגט:
נאך א וואך צייט פארהאנדלונגען מיט די מאנפעסטורער, איז אונז געלונגען צו באקומען א העכערונג אין שכירות פאר אלע ארבייטער פון דער ליידיס גארמענט אינדוסטריע אין סינסינעטי.
די קאמערס און די טריידערס האבען באקומען א העכערונג פון 7 דאלאר א וואך. דער מענימיום סקויל פאר די קאמערס וועט איצט זיין 40 דאלאר און פון די טריידערס 35 דאלאר. אלע ארבייטער וואס ניהען מיט'ן האנד האבען באקומען א העכערונג פון 3 דאלאר א וואך איבער די שכירות וואס זיי האבען באקומען דעם פאריגען יאהר. די סעמפל מאכער האבען באקומען א העכערונג פון 4 דאלאר א וואך. זייער סקויל וועט איצט זיין 44 דאלאר.

אלע שטיק ארבייטער האבען באקומען א העכערונג פון 20 פראצענט, מיט דער פארשטעלונג, דאס איז אבסאלוט דער לעצטער סיואן פון שטיק ארבייט אין אינזענד וועלכען ברענטש פון דעם טרייד. דאס מיינט, אז צו נעקסטען סיי

ארעריי אין דער יוניאן

פון 7. פינקעלשטיין.

האבען די ליידיס ווייסט מאנופעקטור-רעס נאך אלץ נים געלערנט דעם נויטיגען לעסאן?

ווען מען באטראכט וואס עס קומט איצט פאר צווישן אונזער ווייסט און דערמאכער יוניאן, לאקאל 25 און דער ווייסט מאנופעקטורערס אסאסיאישאן, מוז מען, ווילענדיג אדער נים ווילענדיג, קומען צום שלום, אז דיעזע מאנופעקטור-רער האבען נאך אלץ נים געלערנט דעם נויטיגען לעסאן, וועלכען זיי האבען שוין געמעגט לערנען.

וועגען וואס האנדעלט זיך דא איצט? די מיטגלידער פון לאקאל 25 דארפן מאכען א לעבען פון זייער ארבייט, און צו לעבן דעם אלץ העכער שטייגערען יקרות אין לאנד, האט די ווייסטמאכער יוניאן באשלאסען, צו פארלאנגען פון די מאנא-פעקטורער א העכערונג אויף די שכירות פון די ארבייטער, און די יוניאן האט אויף גאנץ העפליכע אופן איינגעלארען די ווייסט מאנופעקטורערס אסאסיאישאן צו קומען צו א קאנפערענץ זיך דורכשמועסן וועגען דעם.

די יוניאן האט מיט דער אסאסיאיי-שאן א קאלעקטיווען אגרימענט און די בא-ציהונגען צווישן ביידע קערפערשאפטען זיינען, (אדער דארפן זיין), פריינדליכע. מען האט דאריבער געמעהט ערווארטען, אז די ווייסט מאנופעקטורערס אסאסיאיי-שאן וועט באלד נאכא אופריכטיג ענטפער-רען דער יוניאן צו באשטימען א צייט פאר דער קאנפערענץ. אזוי האט עס פיל שכל און לאגיק געדארפט זיין.

פארלויפן איז אבער נים אזוי. אכ-שטאט דעם, האט נאך די ווייסט מאנא-פעקטורערס אסאסיאישאן אנגעפאנגען זוכען אן נישטערען פאר א „טעכנישען פוינט“ אויב די יוניאן מען איהר איצט רופען צו א קאנפערענץ אדער נים און עס פליהען ידידי ברוועלעך הין און צוריק.

דאס אבער, וועט דאך די ווירקליכע לאגע אין ווייסט סטריד אויף א האר נים ענדערען. דאס וועט די ווייסטמאכער נים בארוהיגען, נים צופרידענשטעלען און נים זעסניגען. די ווייסטמאכער זיינען אונטער ווארפען דעם גרויסען יקרות, פונקט אזוי גוט ווי די ארבייטער פון אלע אנדערע פאכען און די ווייסט מאנופעקטורער פון דער אסאסיאישאן האבען געמעגט פארשטעהן, דאס וויכאלד די ארבייטער פון אלע אנדערע דערע פאכען, אין ניו יארק און אין אנדערע שטעט האבען געלעבט באקומען א בא-דייטענדע העכערונג אין שכירות, וועלען די ווייסטמאכער נים וועלען זיין די איינ-ציגע צו פארבלייבען רוהיג ארבייטען אויף דעם אלטען פרייז פון לעצטען סעסעל-מענט. ווארום איז דא דא עפעס א גרונד ווארום עס זאל זיין אזוי, ווארום די ווייסטמאכער זאלען יא זיין צופרידען מיט זייערע פארדינסטען ווי ביז יעצט? וואס זיינען זיי עפעס ערנער פון אלעמען? היינט וואס וועט דא העלפען, וואס די בא-סעס דרעהען א מוח מיט „טעכנישע פונק-טען“? יע טעכניש, אדער נים טעכניש, מען דארף זיך צוזאמענקומען און העכערען די שכירות פון די ווייסטמאכער! דאס איז די איינציגע לעזונג פאר דער פראגע און מען קען זיך נים פון דעם ארויסדרעהען מיט קיינע טעכנישע פונקטען.

האבען די הערען פון דער ווייסט מא-נופעקטורערס אסאסיאישאן נאך אלץ נים גע-לערנט דעם נויטיגען לעסאן? עס ווילט זיך האפען, אז די מאנופעק-טורער פון דער אסאסיאישאן וועלען אויפהערען זוכען „טעכנישע פונקטען“, וועלכע ווען ס'זאל אפילו געלינגען זיי צו געפינען, קאן דאס אויך אויף דאס מינדעסטע די לאגע נים ענדערען, און זיי וועלען בעסער זעהן זיך צוזאמענקומען מיט דער יוניאן צו א קאנפערענץ און אפמאכען ערען ביזנעס. וואס דארף מען זיך דרעהען אויף היינטער-וועגען, אז דער גלייכער, ברייטער וועג איז דאך דער בעסטער.

ווידער, ווער קאן איצט היינט ווייסען, וואס מארגען וועט זיין? עס קאן מעגליך זיין, אז דיעזע שורות ווערען געשריבען נאכא אומזיסט, אז ווען זיי וועלען געלעזען ווערען, וועלען שוין די הערען פון דער אסאסיאישאן זייען בייס גרינגע שיש מיט פאר-טרעמער פון דער יוניאן און רעדען ביז געס. היינטיגע צייטען איז אלץ מעגליך.

די פעטיקאט מאכער יוניאן גרייט זיך צום קאמפף.

מיט יעדען טאג דערנענטערט זיך דער קאמף פון דער פעטיקאט מאכער יוניאן, לאקאל 46. זינס אנדער אינטערע-שאנאל האט אנגעמאכען אן ארגאניזא-ציאנס קאמפייני צווישן די ארבייטער אין דעם פאך, ווידער אויפצולעבען זייער יו-ניאן, האבען פיעלע מיטגלידער זיך אן

געשלאסען אן דעם לאקאל 46 און די יו-ניאן ווערט גרעסער פון טאג צו טאג.

ווי מען קאן זיך לייכט פארשטעלען, עקזיסטירט אין דעם טרייד א סך ערנערע ארבייטס-באדינגונגען, ווי אין די אנדערע צווייגען אין דער ליידיס גארמענט אינ-דוסטריע וואס זיינען גוט ארגאניזירט. די בעלי בתים ווייסען נים פון קיינע חכמות, אויב די ארבייטער פון א געוויסען פאך האבען נים קיין יוניאן, ווערען זיי א סך מעהר עקספלאטירט, ווי די ארבייטער פון די אנדערע פאכען וואס האבען יע יוניאנס. אין די נים ארגאניזירטע שפער ארבייט-מען לענגערע שטונדען פאר העלנערע וויי-דזשעס ווי אין די ארגאניזירטע שפער און די נים ארגאניזירטע ארבייטער מוזען דאס דולדען, ווייל זיי קאנען זיך בעסער נים העלפען. די פארשטענדיגערע, בא-וואוסטניגע ארבייטער פון אזא טרייד ווייסען גאנץ גוט ווי שלעכט דאס איז, אבער זיי זיינען געצוואונגען צו ליידען צו ליב די נים-באוואוסטניגע ארבייטער אין טרייד, וועלכע פארשטעהען נים, ווי ווייט עס איז פאר זיי צו זיין ארגאניזירט, צו האבען א יוניאן וואס זאל נים דערלא-זען די הארצלאזע באסעס אזוי פיעל צו שינדען די הויט פון זייערע ארבייטער.

די פעטיקאט מאכער וואס האבען זיך שוין אנגעשלאסען אן זייער יוניאן פאר דערען זייערע ארבייטס-באדינגונגען זאלען פארבעסערט ווערען. זיי ווילען נים וואר-טען ביז דער גאנצער טרייד וועט זיין 100 פראצענט ארגאניזירט. זיי ווייסען, אז א ל ע א ר ב י י ט ע ר אין דעם טרייד זיינען שטארק אומצופרידען מיט די אי-טיגע ארבייטס-באדינגונגען, און דאס די גרויסע מאסע ארבייטער ווארט די יוניאן זאל זיי רופען אין קאכף. די יוניאן לייט פון דעם פאך זיינען גאנץ זיכער, אז די גרויסע מאסע ארבייטער אין די שפער ווארטען שוין מיט אומגעוילד אויף דעם רופ פון דער יוניאן און צו פארלאזען די שפער דעמאנסטראטיוו און זיך אנטלי-סען אן דער יוניאן. די יוניאן האט דערי-בער ארויסגעשטעלט פאדערונגען צו די פעטיקאט מאנופעקטורער פון גאנצען טרייד און אויב דיעזע פאדערונגען וועלען נים נאכגעגעבען ווערען וועט גערופען ווע-רען א גענעראל סטרייט אין דעם טרייד.

לעצטען דאנערשטאג אווענט, דעם 15טען יאנואר, האט די פעטיקאט מאכער יוניאן אפגעלאזט א זעהר באגייסטער-טען גוט באזוכטען מאסמיטינג אין בעמא-ווען האל. אויף דעם מיטינג זיינען פארגע-לעזען געווארען די פאדערונגען וואס די יו-ניאן האט אויסגעארבייט און די ארבייטער האבען די פאדערונגען איינגעטיימט גוט געהייסען.

דער מיטינג איז ארגאניזירט געווארען פון ברודער ה. צוקער, דער געוועזענער מענעדזשער פון לאק. 41, וועלכען די אינ-טענענשאנאל האט לעצטענס אנגעשטעלט צו העלפען ארגאניזירען די פעטיקאט מא-כער. אין דער ארבייט האט איהם אויס-געהאלפן ברודער א. סניידער, אינטערנע-שאנאל ארגאניזירער, וועלכען איז ספעציעל געקומען פון באלטימאָר. ברודער סניידער איז געווען דער טשערמאן פון דעם מאס-מיטינג און די רעדנער זיינען געווען: ה. צוקער, מערי מאקדאנאלד, ארטורא דזשא-וואניטי און נאך אנדערע.

דער צושריפט וואס די יוניאן האט ארויסגעשיקט צו די מאנופעקטורער, וואס דער מאסמיטינג האט גוט געהייסען, ענטהאלט 15 פונקטען, פון וועלכע די הויפט פאדערונגען זיינען ווי פאלגט:

1. יעדער פירמע זאל באשעפטיגען בלויז יוניאן לייט, מיטגלידער פון לאקאל 46 און פון לאקאל 10.
2. א 44 שטונדיגע ארבייטס-וואך.
3. אאווערטייט זאל ערלויבט זיין צו ארבייטען בלויז פינע שטונדען א וואך און ערשט דעמאלט ווען אלע מאשינען אין שאפ זיינען באזעצט מיט ארבייטער.
4. אלע ארבייטער אין טרייד, וואך ארבייטער און שטיק-ארבייטער, זאלען באקומען א העכערונג פון 30 פראצענט אויף זייערע שכירות. לערנערס, אזעלכע וואס קומען גורוואס אריין אין טרייד, זאל-לען די ערשטע דריי מאנאטען באקומען נים וועניגער פון 15 דאלאר א וואך.
5. שכירות זאל געצאהלט ווערען אין כארעס געלט, אין א באשטימטען טאג פון יעדער וואך. און אזוי ווייטער.

צווישען די 15 פאדערונגען פון דער יוניאן איז נאך נישטא עפעס אזעלכעס, וואס די באסעס אין דעם טרייד זאלען קאנען זאגען, אז מען פארלאנגט פון זיי צופיעל-די מעהרסטע פון די פונקטען זיינען שוין לאנג דא אין די אנדערע טרייד אין דער ליי-דיס גארמענט אינדוסטריע און יענע בא-

סעס זיינען נאך דערווילע פון דעם נים-כלות געווארען. קאן מען דעריבער ער-ווארטען, דאס די פעטיקאט מאנופעק-טורער וועלען זיך נים צו לאנג מישב זיין און נאכגעבען די נערעכטע פאדערונגען פון דער יוניאן?

ווי עס שיינט אבער, וועט מען זיך דא אהן א גענעראל סטרייט נים אויסדרעהען. אויב די מאנופעקטורער וועלען נים קר-מען מיט דער יוניאן צו א קאנפער-רענץ, און פריערען סעטלען דעם סכסוך ביים גרינגען טיש, איז א גע-נעראל סטרייט אומפארמיידליך, און סאקע נאך אין נייכען. די פעטיקאט מא-כער יוניאן, לאקאל 46 האט געשיקט א ספעציעלע קאמיטע צום דזשענעראל עק-זעקוטיוו באאָרד, אויף דעם לעצטען פער-טעל יעהרליכען מיטינג אין באַסטאָן, פאר-לאנגענדיג, די אינטערנעשאנאל זאל אינ-יארסירען א גענעראל סטרייט פון פעס-קאט מאכער, אויב דאס וועט דורכאויס נויטיג זיין און דער דזשענעראל עקזעק-טיוו באאָרד האט דעם פארלאנג פון דער יוניאן באוויילנט. דער דזשענעראל עק-זעקוטיוו באאָרד האט, אלזא, אזא סטרייט אינדאָרסירט. די יוניאן שיקט איצט ארויס די פאדערונגען צו די מאנופעקטורער און עס בלייבט צו זעהן וואס'ארא שטע-לונג זיי וועלען נעהמען, צי זיי וועלען נאכ-געבען מיטן גענעראל עקזעקוטיוו וועט מוזען גערופען ווערען. אין פארלוף פון די קומענדיגע צוויי וואכען וועט די לאגע זיכער ענטשיידען ווערען, אהער אדער אהין.

אונזער מעדיקאל קליניק

די מעדיקאל און דענטאל קליניקס וואס געפינען זיך אין 31 יוניאן סקווער זיינען עטאבלירט געווארען, און האבען צייט לאנג באלאנגט צום דזשאניס באאָרד און סאניטארי קאנטראל. זינט דעם לעצטען יאהר זיינען זיי געווארען דאס אייגענטום פון אונזערע אינטערנעשאנאל לאקאל אין ניו יארק, אונטער'ן אויפזיכט פון דר. דזשאָרדזש מ. פרייס, זיי ווערען איצט פארוואלטעט פון די „יוניאן קליניקס אסא-סיאישאן“. דיעזע אסאסיאישאן בא-שמעהט פון דעלעגאטען פון די אינטער-נעשאנאל לאקאל אין ניו יארק.

ווי עס ווייט זיך ארויס, זיינען די קליניקס געווארען א סך פאפולערער צווי-שען אונזערע מיטגלידער, זינט זיי זיינען אונטער אונטער דער יוניאנס קאנטראל. די מיטגלידער באקומען צו זיי אלץ מעהר צוטרוען און וואס ווייטער ווערען די קלי-ניקס באזוכט פון מעהר פאציענטען, וועל-כע קומען אהין נים בלויז זיך עקזאמינירען גור אויך אום זיך צו היילען פון פארשיע-דענע קראנקהייטען.

אס איז א אינטערעסאנטע סטאטיסטיק וואס דר. פרייס האט ארויסגעגעבען. אין פארלוף פון לעצטען יאהר, 1919.

מיר האבען איצט א דריי-גאנצערדיגען סיואן. דער סיואן פון סלעק, דער סיואן פון „רייזעס“ און דער סיואן פאר פרעזע-נטען פאר די שאפ-דעלעגאטען.

דער סלעק-סיואן איז אפילו, נים קיין נאָווענע. מיר זיינען שוין געוואוינט צו סלעק סיואנס. אבער ווי עס ווייט אויס לאזט זיך דער היינטיגערדיגער סלעק מעהר פיהלען אין אונזער אפס ווי אלע מאָל.

מיר ווייסען נים אייגענטליך צו וואס צווצושרייבען דיעזע ענדערונג וואס מיר פיהלען דעם היינטיגערדיגען סלעק, און אנכ איז דאס נים וויכטיג. וואס מיר ווייסען באשטימט איז, אז דער סלעק לאזט זיך פיהלען. דאס אלעס.

מאכע זאגען אז בעלי-בתים פוילען זיך ארויפצונעהמען ארבייטער יעצט, ווייל זיי ווילען בעסער ווארטען ביי, די ארביי-טרייטשאן קאמיטע פון גאנצערנאך סמיטא, וועט ארויסברענגען די „דעמיושאן“. זיי דענקען דערמיט איינצושפארען דעם „רייזע“ צו די ניי-ארויפגעקומענע. אויב דאס זאל ווירקליך זיין דער פאל, דארף מען זעהן איין זאך יעצט צו טאן: א געהע טאן זיך צו דער ארבייטרייטשאן קאמיטע אז זיי זאל גלייך געבען דעם „רייזע“. אונז וועט נים אארען אז זיי זאלען איבערלאזען די 3 וואגאן סטאטיסטיקע, וואס די בעלי-בתים האבען געבראכט צו דער קאמיטע, אויף שפעטער. ווייל אייגענטליך, זיינען מיר דאך נים אויסען קיין זאך, ווי דעם רייז און אייגענטליך, וואס וועלען זיי בעסער מאכען מיט'ן ווארטען?

ווען עס וואלט געווען א מעגליכקייט צו דער זעלבער צייט, אויך ארויפצונעהמען לעדינגהער אין יעדען שאפ וואס האט לערע מאשינען, צו בעפאר דעם רייז צו נאך דעם רייז וואלט אויך נים שלעכט גע-ווען. מען מוז זעהן יעצט קריגען ארבייט פאר די וואס האבען נים קיין ארבייט. רעדענדיג וועגען „סלעק“, ווילען מיר

זיינען אין דעם מעדיקאל קליניק עקזאמי-נירט געווארען פערצעהן סטרי-זענד, דריי הונדערט פיער און דרייסיג פאציענט-טען, קלאסיפיערט ווי פאלגט:

אפליקאנטען, נייע מיטגלידער וואס שלאגען זיך פאר אין די לאקאלס, זיינען אונטער זוכט געווארען — — — 11,305 מיטגלידער וואס זיינען גע-קומען פיר אלגעמיינע עקזאמי-ניישאנס און טריטמענט — — — 1,211 אפליקאנטען וואס האבען זיך פארגעשלאגען צו באלאנגען צום קראנקען בענעפיט פאנדר אין די לאקאלס — — — 571 ווייטס אין די היימען פון קראנקע מיטגלידער וואס בא-לאנגען צום קראנקען בענעפיט-פאנדר פון זייער לאקאל יוניאן — — — 275 ספעציעלע טריטמענטס פון נאָז, האלז און אויער קראנקהיי-טען — — — 231 נאסטריק עקזאמיניישאנס — — — 16 צווייטע עקזאמיניישאנס פון פארשידענע אנדערע עקזא-מיניי שאנס — — — 39 אלזא, אלע צוזאמען — — — 14,334

דער יוניאן מעדיקאל קליניק האט בא-שטימטע שטונדען כמעט יעדען טאג פון וואך, ווען די דאקטוירים, מעהרסטענס ספעציאליסטען אין זייער פאך, נעהמען אויף פאציענטען און זיי ווערען געטריט פאר א גאנץ קליינעם פרייז.

די שטונדען זיינען ווי פאלגט:

אפליקאנטען, דאס הייסט די וואס שלאגען זיך פאר אלס נייע מיטגלידער אין די לאקאלס ווערען אונטערוזוכט מאן-מאל און שבת פון 11 אויף אן דער פרייז ביו איינס מיטאן צייט. מיטוואך, פון 6 ביז 7 אווענדיג.

דער אלגעמיינער קליניק פאר פאר-שיידענע אונטערוזוכגען איז אָפּען דריי-סטאן, מיטוואך און דאנערשטאג פון 11 ביז 12 דער פרייז ביו 1 מיטאן צייט; מאן-טאג און דאנערשטאג פון 5 ביז 7 אווענדיג. דער ספעציעלער קליניק פאר פרייער מיטגלידער איז אָפּען דריי-סטאן פון 5 ביז 7 אווענדיג.

דער ספעציעלער קליניק פאר מאנער-קראנקהייטען איז אָפּען מיטוואך פון 2 ביז 4 נאכטמאן.

דער ספעציעלער קליניק פאר נאָז, האלז און אויער קראנקהייטען איז אָפּען מיטוואך פון 5 ביז 7 אווענדיג. דער ניוארלאדזשיקל קליניק איז אָפּען שבת 2 און זייער בייטאג.

עס איז קיין פראגע נים, אז דיעזע זעהר ניצליכע אינסטיטוציע ווערט וואס ווייטער אלץ א וויכטיגערער טייל פון אונז-זער יוניאן, וואס פרייט אויס אלץ מעהר און מעהר זיינע טעטיגקייטען.

אין דער ריפערמאכער יוניאן, לאקאל 17

אויך ערקלעהרען, צו די יעניגע וואס האבען קאמפליינט אין אונזער אפס, וועגען דער האנדלונג פון געוויסע בעאמטע, וועלכע האבען זיך אונטערגענומען צו מאכען קליין לאך פאר זיך, איז באצוג די ארויסגעבונג פון וואָרקינג קארדס, אז אונזער לאקאל וועט די אלע קלאגען אונטערוזוכען און וועט נעהמען די פאסיגע שטעלונג אין דיעזער פראגע.

וועגען דעם סיואן פון רייזעס, איז ווערט צו באמערקען, אז מיר האבען זיך נים וואס צו באהאלטען. מיר האבען געקראנען הער-כערונגען פאר די ארבייטער נים וועגניגער פון 10 דאלאר פאר יעדען איינעם, אין א גרויסע צאהל שפער, און אין דער נעם סטער וואך, גלויבען מיר, אז מיר וועלען שוין האבען אפגעסעטעלט די איבעריגע שפער.

פרעזענטען האבען געקראנען די פאל-גענעדע שאפ-דעלעגאטען:

1. האָראַוויטץ, שאפ-טשערמאן פון ווייטשטיין בראָס, 11טען פלאַז, א דיי-מאָנדר רינג.

2. אקערמאן, שאפ-טשערמאן פון ווייט-שטיין בראָס, טשילדערן העפארטמענט, א דיימאָנדר רינג.

3. אבראָמאָוויטץ, שאפ-טשערמאן פון אייזדאָר ווייטשטיין, א דיימאָנדר רינג.

נאמירליך זיינען די אייבער-דאמינאנט-כענטע דאנקבאר צו די ארבייטער פאר דער אנערקענונג.

די ארבייטער פון דער פיסיוועל קלאָק קאמפאני, האבען דיעז וואך געהאט א בא-קע, און האבען זיך גאנץ פלין אמווירט. זיי האבען אבער זיך נים באזונגעט מיט דעם. די ברידער בערמאן, שטיינער און בלייטץ האבען געבראכט אין אפס א שטעק פאר 163 דאלאר מיט 97 סענט פאר די מלחמה קרבנות. דאס איז א האלבער טאג ווידעוועס פון יעדען ארבייטער פון שאפ.

דער ערשטער טאג

א מיטטיג פונ'ם עקסטרעם פאר
פון דער ליידעס וויסס און דעם מיר
קערס יוניאן לאקאל 25 איז אפגעקומען
טען געווארען דענסטאן אונזערע, דעם
13טען יאנואר, 1920, אין בעטאווען
האל. ברויזער, וילבערסאן, מערסאן.
בארגען שוסטערסאן און פיליפ רור
דיקאף ווערען אינסטאלירט אלס מיטגליד
דער פונ'ם עקסטרעם פאר פון דעם
ברוקלינער ברענטש אויף די פלעצער פון
איווארד ספערסאן און סערענע נייטער
סאן, וועלכע האבען רעזיגנירט.
עמחל עהרענבערג ווערט אינסטאלירט
לירט אלס מעמבער פונ'ם עקסטרעם פאר
בארגען פון הארלעם ברענטש
עס ערשיינט א קאמיטע פון דער קיי
עניע וויסס קאמפאניע, באקלאגענדיג זיך
דאס אלע ארבייטער פון שאפ וויינען אפ
געלעגט געווארען אונטער דעם אויסטריי
אין יאנואר, 1920, איז ער פארפליכטעט
אונטערצוגעהען אלע מאשינען. אין
דער זעלבער צייט וויינען די קאמערס און
פרעסערס פון דער פירמע איבערגעלאזט
זען געווארען ארבייטער. די קאמיטע
פאלאנגט, דאס דער עקסטרעם פאר
זאל נעהמען א שטעלונג געגען דער פיר
מע. עס ווערט באשלאסען, דאס א קא
מיטע זאל ערוועהלט ווערען צו מאכען א
גרינדליכע אונטערזוכונג איבער דיעזער
אנגעלעגנהייט און האנדלען אין דיעזער
פראגע מיט פולמאכט. אין דער קאמיטע
געהערן אריין די ברויזער קאף, סילווער
בערג און שוועסטער מאלי קאף.
די קאמיטע, וואס איז ערוועהלט גע
ווארען אום צו רעזיגנירען די פארשידע
דענע דעפארטמענטס און באטראכטען די
נויטיגע ענדערונגען אין דעם פערזאנאל
פון די פארשידענע דעפארטמענטס,
ברענגט אריין איהרע רעקאמענדאציען,
און נאך א לאנגער דיסקוסיע ווערען די
פאלגענדע באשליסען פון דעם עקסטרעם פאר
בארגען אונטערזוכונג:
די פאלגענדע ביזנעס איירושענסס
זאלען ריאפאנימעט ווערען פאר, די פאר
שיידענע דעפארטמענטס:
פאר'ן וויסס און דעם אס'ן דע
פארטמענט — ב. וויטשאסאן, י. אונקער
און י. שאפירא.
פאר דעם דעם קאנטראקטאָרס אס'ן
דעפארטמענט — א. ארלינס, ר. פער,
א. יעלניק, בערנשטיין און נייטערסאן.
פאר'ן אינדעפערענט דעפארטמענט:
ס. היימאן, מ. עסענפעלד, בערנאדסקי,
מ. גורסאן און מאקסוויטז.
אויך באשלאסען ווערען דאס ברויזער פארטאג
זאל אפאיינטעט ווערען אלס ביזנעס אייר
דושענס פאר'ן אינדעפערענט דעפארט
מענט; פאר דעם בראנקס אפיס. לאסי
שינסקי; בראנזוויל אפיס. נ. בוקשטיין;
ברוקלין אפיס. נ. שוועטער.
אלס מענעדזשערס זאלען די פאלגענדע
דע ריאפאנימעט ווערען: פאר'ן אינדע
פערנענט דעפארטמענט. ע. ריווינגער;
פאר'ן דעם קאנטראקטאָרס אס'ן דע
פארטמענט. י. האראוויץ.
עס ווערט אויך באשלאסען אויף דער
רעקאמענדאציע פון דער קאמיטע נאך
צופאלגען די רולס לויט אונזער ארגאניזא
ציע פלעגט זיך פיהרען אין דער פארנאכט
גענהייט, דאס דער אסט פון פינאנציעס
רעסער און רעקאדרינג סעקרעטער זאל
אויסגעשילט ווערען פון צוויי פארשידענע
פערזאנען, און די קאמיטע ווערט איי
סמטראירט אריינצוברענגען ווייטער רעקא
מענדאציעס נעכסטען מיטטיג. די קאמי
טע ווערט אויך אינסטראירט צו רעקא
מענדירען קאנדידאטען אלס ביזנעס אייר
דושענס פאר די פארשיידענע דעפארט
מענטס אין וועלכע עס פעהלען מענטשען.
י. שעהנהאלץ.

ערוועהלט א נייעם פרעזידענט, פאל דע
שאנעל. פראנקרייך ווערט איינצו
פון א נייעם מיניסטעריום. אבער קיין
רעוואלוציע איז נישט פארגעקומען. קיין
ראדיקאלע ענדערונגען וויינען נישט פאר
געקומען. דער נייער פרעזידענט איז ווייט
פון זיין א ראדיקאל. ער איז אלעס סאך
געווען דער בריליאנטער ווארמ-פיהרער
פון די רעאקציאנערען אין פראנקרייך. ער
איז א שעהנער רעדנער, א גוטער שריי
בער, א מיטגליד פון דער אקאדעמיע,
וועלכע מאכט איינעם אונטערברליך. ער
האט איינגעשטימט מיט קלעמאנסאס
פאליסיס. אבער פרעזידענט אין פראנק
רייך, ווי קעניג אין ענגלאנד, וויינען
מעהר נישט ווי רעקאדאציעס פאר'ן פאלס.
די הויפטזאך איז דער פרעמיער. און
דער נייער פראנצויזישער פרעמיער איז
באריהמט, איבערהויפט ביי סאציאליס
טען, אלס איינער, וועלכער האט זיך טיפ
ענטוויקלט. ער איז אמאל געווען א הייר
סער סאציאליסט, מיט פייער און טעמ
פא. דאן האט מען איהם אין 1900 נע
געבען א שטעלע אלס מיניסטער אין א
בורזשואזען מיניסטעריום. ער האט די
שטעלע אנגענומען. ער האט אנגעהויבען
ארבייטען האנדל אין האנד מיט דעם הער
שענדען קלאס. ער האט מיט דעם צו
בראכען די סאציאליסטישע פארטיי און
ער האט אויפגעפנעט א וועג פאר סא
ציאליסטישע פארשטעהער פון רעפאר
מען, קאמפראמיסען, אום ענדליך איינ
געשונגען צו ווערען פון די קאפיטאליס
טען. בלוט'הונט'ן נאכעס איז ווידער
ריגע און ענטווישענער ערשיינונגען, וועל
כע וויינען די האפנונגסלאזיגקייט פון
פארלאמענטאריזם און פאליטישען שפייל.
מילעראן האט אבער פארלאזען דעם מינ
דעסטען אנהייב פון א סאציאליסט. ער
איז אן אפגענער געגנער פון די ארביי
טער אינטערעסען.
די קאפיטאליסטישע פרעסע אין
פראנקרייך איז העכסט צופרידען מיט
דער ענדערונג אין דער רעגירונג. די איינ
ציגע אונטערזוכונג איז נאך, וואס
מען קען קלעמאנסאס אויך נישט האלטען,
צום וועניגסטענס אויס דאנקבארקייט צו
איהם. פאר די סאציאליסטען האט די
ענדערונג א קנאפע ווערען. עס ווייזט
נאך, אז די מאכט פון די סאציאליסטען
אין פראנקרייך איז ווייט נישט גרויס.
* * *

רעוואלוציע אין דייטשלאנד.
רעוואלוציע אין דייטשלאנד ווייזט
אויס צו זיין פון א ווידערשפרינגפולען
באראקטער. די רעוואלוציע, וועלכע מען
האט אין בלוט דערטרינקען לעצטען יאהר,
זאגט ווידער אויסגעבראכען לעצטע וואך.
ער רעזולטאט איז געווען, אז 50 מער
שען האט מען דער'הרג'עט און הונדערט
פארוואונדערט אין די נאכט פון בערלין.
דער "בלוט'הונט" נאכעס איז ווידער
ארויס דער זיענער. די ארבייטער הא
בען ווידער פארלאזען.
אנגעפאנגען האבען זיך די אונרוהען
אין דייטשלאנד צוליב דעם געזעץ, וואס
די נאציאנאלע פארלאמענט האט אנגע
נומען וועגען דעם אז די ארבייטער זאל
לען האבען א דעה אין די שפער וואו
זיי ארבייטען. דער ביל באצוועקט צו
ברענגען בעסערע באציהונגען צווישען די
בעלי בתים און די ארבייטער. די ארביי
טער וועלכע נישט נאך האבען שטימערעכט
אין די שפער, נאך אויף איהר די באגארד
און דירעקטאָרס בונגע צו פראגען פון אר
בייטער-באדינגונגען. איבעראל, וואו עס
זיינען באשעפטיגט מעהר ווי צוואנציג
ארבייטער, האבען זיי א רעכט צו ער
וועהלען א שאפ'קאמיטע; דאס, וואו
עס זיינען באשעפטיגט וועניגער ווי
צוואנציג ערוועהלען זיי א שאפ סטארד,
אדער א שאפ-שערסאן, צו פארהאנדלען
מיט'ן באס. דער ביל שלאגט אויך פאר,
אז דער בעל הבית מוז יעדע דריי מאנאט
מען אפגעבען א חשבון ווייטע ארבייטער
וועגען די ארבייטס-באדינגונגען און אל
געמיינע ביזנעס-באדינגונגען.
די אונאפהענגיגע סאציאליסטען און
די קאמוניסטען טענה'ן, אז דער סיסטעם
וועט בלויז פיהרען צו באפעסטיגען פריי
וואס-אונטערנעהמונגען. זיי גלויבען, אז
דער סיסטעם פון קאנסטאנט וועט מעהר
נישט פארבעסערען די אויגען פון די ארביי
טער און פיהרען צו ערגערע עקספלאטא
ציען.
און אין פראמעס געגען אזא געזעץ,
פארערענדיג די פולע קאנטראל פון די
ארבייטער איבער די פעקטאריס אין שט
פער וויינען די ארבייטער ארויס אין א
דעמאנסטראציע פאר'ן רייכסטע. קריגט
צושטאנד איז גלייך ערסלעהרט געווא
רען. סאלדאטען וויינען ארויסגעווען גע
ווארען. פאליציי האבען געווארפען באס
בעס אין די מאסען, און מען האט די
דעמאנסטראציע ווידער דערשטיקט.
* * *

די אסעמבלי משפט די סאציאליסטען
לעצטען דענסטאן האט זיך אנגעפאנגען
גען דער טרייעל פון די פינף סאציאליס
טער איינער פון די פיינדשאפט און פאר
דאכט זאלען נישט זיין שטארק, איז דאך
זייער האט אן אפאזיציע צו סאָוועט
רוסלאנד שטארקער צו פאראייניגען זיי
אין א בלוטיגער מלחמה מיט רוסלאנד.
זיי וואלטען דאס יעצט געזעט געוויס
נעמען, נישט די אומרוה און אפאזיציע
פון די פעלקער, דערהויפט פון די ארביי
טער. זיי זענען געווען אפאזיציע פון
מאסען געגען אזא אונטערנעהמונג. די
רעגירונגען האבען גענוג אורזאכען צו
גלויבען, אז א מיליטערישע עקספעדיציע
געגען רוסלאנד וואלט געבראכט רווא
לוציאנען אין זייערע אייגענע לענדער.
דער באשלוס פון די עלייס ארונטער
צונעהמען די בלאקאדע און אפנאמען
ביזנעס-באציהונגען מיט רוסלאנד איז
נאך נישט קלאר. עס זיינען דא פארשידע
דענע אויסטייטשונגען. עס איז א פאר
שטעלטער און דיפלאמאטישער סטייט
מענט. די עלייס שלאגען פאר אונזפאנ
גען ביזנעס מיט רוסלאנד און אין דער
זעלבער צייט אנהאלטען זייער אונז מיט
דער סאָוועט-רעגירונג. צום ענדע פון
דעם סטייטמענט פארזיכערען זיי די
באשעפטיגטער, אז "קיין ענדערונג
איז דער טאקטיק פון די עלייס רעגיר
רונגען בונגע צו סאָוועט-רוסלאנד איז
פארגעקומען". וואס זיי ווילען נאך טאן
איז א ריין מענשליכע זאך; זיי ווילען
עפעס טאן צו העלפען, די טרויעריגע לא
גע פון דעם רוסישען פאלס, וואס נויטיגט
זיך אזוי אין די פראדוקטען פון אויסער
רוסלאנד. זיי האבען פלוצלינג ענטדעקט,
אז דאס רוסישע פאלס איז "אין גרויס
נויט", אז זיי דארפען קליידער, מעדיצין,
מאשינען. עס פארשטעהט זיך, אז די
עלייס וועלען דערביי אויך נישט פארלירען.
רוסלאנד האט קארן, פלאקס און אנדערע
זאכען, אין וועלכע די וועלט נויטיגט זיך.
און אין די זאכען וואלטען זיך די עלייס
געבליטען מיט רוסלאנד — נישט מיט די
סאָוועטען, נאך מיט'ן פאלס. זייער
קאמיסיעס האבען ענטדעקט, אז רוסלאנד
האט קאאפעראטיווע געזעלשאפטען, מיט
וועלכע זיי וואלטען געמאכט געשעפט.
אבער די פרעסע, די קלוגע פרעסע, האט
גלייך פארשטאנען, אז אין רוסלאנד הא
בען די סאָוועטען א גרויסע דעה און, ווי
לענדיג נישט ווילענדיג, וועט מען מווען
האנדלען מיט די סאָוועטען. און עס איז
דא גענוג גרויס די גלויבען, אז די עלייס
רעגירונגען וויינען אויך פון דעם סוד.
זיכער איז, אז די עלייס וועלען זוכען
דורך פארשידענע מיטלען צו דיסקער
דיטירען די סאָוועטען. זיי וועלען דאס
טאן אפילו ווען מען וועט אפיציעל פאר
האנדלען מיט די סאָוועטען. די עלייס
זיינען געשלאגען מיליטעריש. זיי פרוביר
רען יעצט דעם איינציגען וועג, וואס איז
זיי פארבליבען, און דאס איז — דורך
פריערען, דורך אינדוסטריע. פיעלע גע
נער פון די סאָוועטען וויינען געווען גע
גען דער בלאקאדע, געגען אינטערווענציען
און האבען געגלויבט אז די סאָוועטען
קענען נאך געשלאגען ווערען דורך זייער
אינדוסטריעלער אונטערהייט. די סא
וועט-פארמער פון פראדוקציען וועט מיר
זען אונטערגעהן, ווען זיי וועלען נאך מיר
מען אין אפגענער באדיהונג מיט דער סא
פייסאליסטישער וועלט. אזוי זאגען און
האפען די עלייס. ווארים זיי וויינען, אז
דער ערפאל פון די סאָוועטען אין רוס
לאנד מיינט דער אונטערגאנג פון קאפי
טאליזם אין זייערע לענדער.
ווי עס ווייזט אויס איצט, האט ענדי
לאנד איין דערוויל די געלעגנהייט צו
האנדלען מיט רוסלאנד. אמעריקא איז
אפיציעל נישט געווען פארטראמען אין דעם
סופריסקאונסיל אין פאריז, און אמערי
קאנער ביזנעס-לייט האבען דערוויל נישט
די מעגליכקייט אנצונאמען געשעפט-בא
ציהונגען מיט רוסלאנד, ווי די ענגלישע
ביזנעס-לייט. ענגלאנד האט פארכאפט
דעם וועג פון אמעריקא.
* * *

די נייע רעגירונג אין פראנקרייך.
קלעמאנסאס, דער טיגער פון פראנק
רייך, איז דורכגעפאלען. דער נאנצער
מיניסטעריום האט רעזיגנירט. מען האט

ענגלישער שפיאן. נייטשען, וועלכער איז
געווען איינער פון די לייסענדע נייטער
צו העלפען דער לאסקסקאמיטע אין איהר
אבלאווע אויף דער סאָוועט-ביראן אין ניו
יארק, איז איצט געשיקט געווארען פון
ענגלאנד אלס איינער פון דער קאמיסיע
צו פארהאנדלען מיט ליטווינאוויץ אין קא
פנהאנען. עס איז כמעט אן אפגענער
סוד, אז ענגלאנד זוכט צו פארכאפען דעם
מארכ אין רוסלאנד, און זוכט דורך פאר
שיידענע מיטלען צו פארטומלען אמע
ריקא דעם קאפ מיט זוכען באשעוויקעס
דא אין לאנד.
אבער ווי די פיינדשאפט און פאר
דאכט זאלען נישט זיין שטארק, איז דאך
זייער האט אן אפאזיציע צו סאָוועט
רוסלאנד שטארקער צו פאראייניגען זיי
אין א בלוטיגער מלחמה מיט רוסלאנד.
זיי וואלטען דאס יעצט געזעט געוויס
נעמען, נישט די אומרוה און אפאזיציע
פון די פעלקער, דערהויפט פון די ארביי
טער. זיי זענען געווען אפאזיציע פון
מאסען געגען אזא אונטערנעהמונג. די
רעגירונגען האבען גענוג אורזאכען צו
גלויבען, אז א מיליטערישע עקספעדיציע
געגען רוסלאנד וואלט געבראכט רווא
לוציאנען אין זייערע אייגענע לענדער.
דער באשלוס פון די עלייס ארונטער
צונעהמען די בלאקאדע און אפנאמען
ביזנעס-באציהונגען מיט רוסלאנד איז
נאך נישט קלאר. עס זיינען דא פארשידע
דענע אויסטייטשונגען. עס איז א פאר
שטעלטער און דיפלאמאטישער סטייט
מענט. די עלייס שלאגען פאר אונזפאנ
גען ביזנעס מיט רוסלאנד און אין דער
זעלבער צייט אנהאלטען זייער אונז מיט
דער סאָוועט-רעגירונג. צום ענדע פון
דעם סטייטמענט פארזיכערען זיי די
באשעפטיגטער, אז "קיין ענדערונג
איז דער טאקטיק פון די עלייס רעגיר
רונגען בונגע צו סאָוועט-רוסלאנד איז
פארגעקומען". וואס זיי ווילען נאך טאן
איז א ריין מענשליכע זאך; זיי ווילען
עפעס טאן צו העלפען, די טרויעריגע לא
גע פון דעם רוסישען פאלס, וואס נויטיגט
זיך אזוי אין די פראדוקטען פון אויסער
רוסלאנד. זיי האבען פלוצלינג ענטדעקט,
אז דאס רוסישע פאלס איז "אין גרויס
נויט", אז זיי דארפען קליידער, מעדיצין,
מאשינען. עס פארשטעהט זיך, אז די
עלייס וועלען דערביי אויך נישט פארלירען.
רוסלאנד האט קארן, פלאקס און אנדערע
זאכען, אין וועלכע די וועלט נויטיגט זיך.
און אין די זאכען וואלטען זיך די עלייס
געבליטען מיט רוסלאנד — נישט מיט די
סאָוועטען, נאך מיט'ן פאלס. זייער
קאמיסיעס האבען ענטדעקט, אז רוסלאנד
האט קאאפעראטיווע געזעלשאפטען, מיט
וועלכע זיי וואלטען געמאכט געשעפט.
אבער די פרעסע, די קלוגע פרעסע, האט
גלייך פארשטאנען, אז אין רוסלאנד הא
בען די סאָוועטען א גרויסע דעה און, ווי
לענדיג נישט ווילענדיג, וועט מען מווען
האנדלען מיט די סאָוועטען. און עס איז
דא גענוג גרויס די גלויבען, אז די עלייס
רעגירונגען וויינען אויך פון דעם סוד.
זיכער איז, אז די עלייס וועלען זוכען
דורך פארשידענע מיטלען צו דיסקער
דיטירען די סאָוועטען. זיי וועלען דאס
טאן אפילו ווען מען וועט אפיציעל פאר
האנדלען מיט די סאָוועטען. די עלייס
זיינען געשלאגען מיליטעריש. זיי פרוביר
רען יעצט דעם איינציגען וועג, וואס איז
זיי פארבליבען, און דאס איז — דורך
פריערען, דורך אינדוסטריע. פיעלע גע
נער פון די סאָוועטען וויינען געווען גע
גען דער בלאקאדע, געגען אינטערווענציען
און האבען געגלויבט אז די סאָוועטען
קענען נאך געשלאגען ווערען דורך זייער
אינדוסטריעלער אונטערהייט. די סא
וועט-פארמער פון פראדוקציען וועט מיר
זען אונטערגעהן, ווען זיי וועלען נאך מיר
מען אין אפגענער באדיהונג מיט דער סא
פייסאליסטישער וועלט. אזוי זאגען און
האפען די עלייס. ווארים זיי וויינען, אז
דער ערפאל פון די סאָוועטען אין רוס
לאנד מיינט דער אונטערגאנג פון קאפי
טאליזם אין זייערע לענדער.
ווי עס ווייזט אויס איצט, האט ענדי
לאנד איין דערוויל די געלעגנהייט צו
האנדלען מיט רוסלאנד. אמעריקא איז
אפיציעל נישט געווען פארטראמען אין דעם
סופריסקאונסיל אין פאריז, און אמערי
קאנער ביזנעס-לייט האבען דערוויל נישט
די מעגליכקייט אנצונאמען געשעפט-בא
ציהונגען מיט רוסלאנד, ווי די ענגלישע
ביזנעס-לייט. ענגלאנד האט פארכאפט
דעם וועג פון אמעריקא.
* * *

True translation filed with the
Postmaster at New York City on
Jan. 23, 1920, as required by the Act
of Congress approved Oct. 6th, 1917,
known as the "Trading with the
Enemy Act."

די עלייס און די סאָוועטען.
עס זיינען דא דריי אורזאכען, פאר
וואס די עלייס האבען באשלאסען ארונ
טערנעהמען די בלאקאדע פון רוסלאנד.
ערשטענס, האבען די אלע זעהר קאסט
בארע מיליטערישע עקספעדיציעס צו
פארניכטען די סאָוועטען געהאט די פאר
קעהרטע ווירקונג און פארשטארקערט די
באשעוויקעס; צווייטענס, איז די אונ
טערנעהייט צווישען די מאסען אין די
עלייטענדרע געוואקסען אלץ שטארקער
מיט דער דאזיגער אונטערנעהמונג; דריי
טענס, איז רוסלאנד א רייכער עקאנא
מישער פערל פאר ביזנעס מיט די עלייס.
אין די לעצטע עטליכע מאנאטען זיי
נען די אורזאכען געווארען אזוי דריי
נער, אז די עלייס האבען קיין אנדער
אויסוועג נישט געהאט. און לעצטען פריי
טאג האט דער אליהעכסטער פרעמיער-
רעט אין פאריז ארויסגעגעבען זיין ענט
שיידונג. מיט א טאג פריער האט דער
ענגלישער קריגעס-מיניסטעריום ארויסגע
געבען א שטייט, אז די באשעוויקעסטישע
געמאכט איז נאָהענט צו די טויערען פון
דער בריטישער אימפעריע — אינדיע,
פערסיע א. א. ו. דארום האט מען נע
ווארענט דעם ענגלישען פאלס צו זיין
צונענדיגט פאר א גרויסער מלחמה מיט
סאָוועט-רוסלאנד. כאלד נאכדעם ווי
דער סטייטמענט איז ארויסגעגעבען גע
ווארען האט זיך ווינסטאן טשורטשיל,
דער ענגלישער קריגעס-מיניסטער, א לאז
נעטאן צו דעם פרעמיער-קאנפערענץ
אין פאריז. עס האט אויסגעזעהן, אז די
אפגען מלחמה צווישען ענגלאנד און רוס
לאנד איז נאָהענט. אבער ווינסטאן
טשורטשיל האט זיך פארשפּעטיגט אויף
א שטונדע. ער איז געקומען א שטונדע
נאכדעם, ווי דער ראט האט שוין בא
שלאסען אנצונאמען געשעפט-באציהונ
גען מיט רוסלאנד. און איצט ווייט ער
נישט פון וואס צו זאגען וועגען דעם סטייט
מענט פון קריגעס-פארטמענט. עס איז
אינטערסאנט דערביי צו באמערקען, אז
ללאך דזשארדזש איז געווען דער יעני
נער, וועלכער איז פאראנטווארטליך פאר
דער נייער שטעלונג צו רוסלאנד.
מיט דיעזער ענטשיידונג פאנגט זיך
אן א נייער קאפיטעל אין דער געשיכטע
פון באציהונגען צו רוסלאנד. עס איז
דער ערשטער מענשליכער שריט, וואס די
סאָוועט-רעגירונג האט געפארט פון
די עלייס. פון דעם 13טען יאנואר, 1918,
האט די סאָוועט-רעגירונג 21 מאל פאר
געשלאגען פריערען צו די עלייס, דאס
ווייטע, יעדע דריי וואכען כמעט האט די
סאָוועט-רעגירונג באאייט איהרע פארע
רונגען. זיי האבען נאך געפארט, מען
זאל זיי לאזען ענטוויקלען זייערע כחות,
מען זאל זיי געבען א געלעגנהייט צו
ארבייטען ביי זייערע אינדוסטריען און
ערלויבען זיי זיך צו בייטען מיט געוויסע
פראדוקטען מיט אנדערע לענדער. זיי
האבען אפילו איינגעשטימט צו באצאה
לען דעם צאר'ס חובות. אלס ענטפער
אויף דעם האבען די עלייס ארומגעריי
געלט רוסלאנד מיט א בלאקאדע; מיט
אונאנימירען, "לאזאלע" רעגירונגען אין
סיביר, אין אוקראינע, אין ארכאנגעל;
מיט אימפריעלען די גרענעץ-לענדער; מיט
ליגענס און פראפאגאנדא.
אבער די אלע מיטלען צו דערשטיקען
די סאָוועטען האט מעהר נישט געהאלטען
צו ברענגען די סאָוועטען צו זייערע איי
גיגע געווינסען. די עלייס האבען דורך
דיעזע מיטלען אויך אויפגעבראכט די
גרויסע ארבייטער-מאסען. אין איטא
ליען האבען די ארבייטער געוואונגען
זייער רעגירונג אויסצוגעבען זייערע קעמ
פיינס; אין ענגלאנד איז דער פראטעסט
געוואקסען אלץ שטארקער, און די מאכט
פון ללאך דזשארדזש איז געווארען אלץ
אונזיכערער און וואסערליגער. דער דורכ
פאל פון קלעמאנסאס אין פראנקרייך ווייזט
נעמט, אז זיין פיינדשאפט צו רוסלאנד
ווערט וועניגער פאפולער. אויב עס איז
ווען געווען א געדאנק, אז די עלייס ווע
לען קענען מיליטעריש באוויינען רוסלאנד,
איז ער איצט אינאנצען פארשוואונדען.
אחור די אלע זאכען הערשט א טיפ
פער מיטטרויען צווישען די עלייס גומא.
אמעריקא טרויט נישט יאפאן, און פאר
נומע אורזאכען. ענגלאנד טרויט נישט אמע
ריקא און זוכט דורך פארשידענע מיט
לען איהר צו דיסקרעדיטירען, עס איז
אינטערעסאנט, צום ביישפּיעל, אז דער

מען אין אלבאני. זיי וויינען גע'משפט
נישט פון דער נאנצער אסעמבלי-האז, נאך
פון א ספעציעלע קאמיטע — א דושא
דישערי קאמיטע, וועלכע איז אפאיינמעט
געווארען סאקס פון ספיקער סוויט דאס
ספיקער סוויט האלט זיך נאך ביי דאס
זייניגע. ער איז זעהר אויפגעבראכט גע
גען די פראטעסטען, וואס ווערען אימער
שטארקער. ער האלט נאך אלץ, אז זיין
האנדלונג איז געווען א העכסט-פאטריא
טישע. און ער האט נישט צוגעלאזען
קייע פארשלענע צו גונסטען די אויס
געשלאסענע סאציאליסטען. ווען די
שוורת ווערען געשריבען איז נאך נאך נישט
באוואוסט וועגען דעם טרייעל. איין זאך
איז שוין יע באוואוסט, און דאס איז דער
כאראקטער פון דער קאמיטע, וואס וועט
משפט'ען די סאציאליסטען. איין אסעמ
בלימען, לאזט קאוועליער, וועלכער איז
א מעמבער פון דער קאמיטע, האט ארויס
געגעבען זיין מיינונג אז — "אויב זיי
זיינען שולדיג, דארף מען זיי שטעלן!"

ווימאריא קאלאנא די אימאליענישע רענעסאנס דיכטערין

פון דר. אסתר לוריע.

דונקעל איז געווען די עפאכע פון מיטעלאטער. דער מענטש איז געווען א געטאן אין שווערע רעליגיעזע קייטען, אין וועלכע ער האט זיך נישט געקענט בארעכטן אין שווערע רעליגיעזע קייטען, אין וועלכע ער האט זיך נישט געקענט באווענען פריי. די שווערע קייטען רופען אין איהם ארויס א טיפע אומעט, אן אומעט וואס בארױבט די לעבענס-לױסט, אן אומעט וואס פארלאזט די לעבענס-ענערגיע. נע-וויס קען אזא צושטאנד נישט דויערן איי-ביי, עס באווייזט זיך אויפ'ן הימל ליכט טיגע שטראהלען, עס הויבט אן צו בלא-זען א מילדער ווינט, עס יאוועט זיך א נייע עפאכע, אין וועלכער דער מענטש הויבט אויף זיין קאפ, ווערט פרייהאלד און ענערגיש. דער מענטש ווערט אויף דאס ניי געבוירען, און דיעזע עפאכע טראגט דעם נאמען „רענאסאנס“, וואס הייסט ווידערגעבורט. אין דער רענא-סאנס עפאכע טאנצט מען נאך דער גרי-כישער קולטור. מען טוט דאס אבער נישט אין יענער פארם, ווי דאס איז געווען אין מיטעלאטער, דער מיטעל אלטער האט ארויסגעווארפען פון דער גריכישער קול-טור די לוסט צום לעבען, און האט אי-סערגעלאזען דעם טייטשן סקעלעט. די רענעסאנס-עפאכע האט אבער אויפגע-לעבט יענע זייטען פון דער גריכישער קול-טור, אין וועלכער דאס לעבען האט גע-טעמט. זעלבסטפארשטענדליך, אז די רענאסאנס קולטור בילדעט נישט קיין טרייע קאפיא פון דער גריכישער; די גריכישע קולטור האט זי אָנגעטאן אין אייגענע קליידער, אין קליידער פון איהר עפא-כע, און צוליב דעם זיינען איבערגעגא-נען דערשט געווארען אייגענע קאפיאלאך פון דיעזער עפאכע, וואס איז אויך גע-ווען דער פאל מיט דער שטעלונג פון דער פרוי.

אויפ'ן קולטורעלען געביעט פון דער קריסטלעכער געשיכטע געפינען זיך שווארצע פלעקען, און דיעזע שווארצע פלעקען איז די פרויען-לאגע. דיעזע לא-גע האט איהרע פאליטישע און עקאנא-מישע אורזאכען, דער פאקט איז אבער דער, אז די פרוי איז געווען פארשטעלט, אז זי איז געזעסען פארשטעלט אין הויז אין דער צייט, ווען ארום האט געקאכט דאס לעבען. אין דער רענאסאנס עפא-כע איז די פרוי דער פולבארעכטיגטער בירגער פון דיעזע לעבען, נאך מעהר — זי איז די טאג-געבעריי. און דאס איז פארשטענדליך. באפרייענדיג זיך פון די מיטעלאטערליכע קייטען, האט דער מענטש זיך פארבעסערט נאך דער אמת'ער לעבענס-לױסט, און ווי קען זי עקזיסטירען אָהן דער פרוי?

די רענאסאנס קולטור האט זיך הויפטזעכליך אויסגעדרוקט אין אימאליע-נען, אין געווענע צולייב דעם וואס די דא-זיגע לאנד איז אין יענער צייט געווען דאס רייכסטע, איהר האנדעל האט געבליהט, איהרע עקאנאמישע קרעפטען האבען זיך פון ענטוויקעלט, און דערפאר איז די אימאליענישע פרוי פון יענער עפאכע — די אייגענעמליכע רענאסאנס-פרוי. אין די מאנאטירען, דאס הייסט בא-האלטען פון לעבען, ווערט געשאפען די מיטעלאטערליכע קולטור. די רענא-סאנס קולטור אבער ווערט געשאפען אין סאמען רעכטען טראגראם פון לעבען, אין סאפא, אין פאלאז, וואו דאס רייכ-טום בלייטשט, וואו די לעבענס-לױסט שפרייט, וואו די פרוי איז די קעניגין — ווערט געשאפען די אייגענעמליכע רענא-סאנס-קולטור. די רענעסאנס עפאכע האט די ערשטע אין דער געשיכטע גע-גרינדעט א סאפא, ד. ה. א פלאץ, אין וועלכען עס ענטוויקעלט זיך דאס געזעל-שאפטליכע לעבען. דאס פלעגען ניד צונויפ-קומען נייטטריכע מענער און פרויען, דאס פלעגען דיסקוטירען ווערען ערשטע פאליטישע און רעליגיעזע פרא-גען, דאס פלעגט דער פאקט שטע-פון זיין אימפולס צום ריכטען, דאס פלעגט דער קאלער קריגען שטאף צו זיין-שאפען. אין דיעזע סאלאנען פלעגט מען זיך צוהערען צו דער פרויען שטימע, דא איז זי געווען א פולבארעכטיגטער מיטגליד. כדי דאס צו זיין ביז אבער

די פרוי נישט שטעהן פון ווייטען, און זי קריגט בילדונג, קריגט פראקטיק אין לע-בענס-פראגען. די קולטור פון א לאנד קען מען נישט פארניכטען, צו איהר ווע-רען אויך טיילווייז צוגעפאסט די געזע-צע, און מיט דעם ערקלערט זיך דער פאקט וואס נאך פאר דער מלחמה זיינען די טי-רען פון אימאליענישע אוניווערזיטעטען געווען ברייט געעפנט פאר דער פרוי, נישט קוקענדיג אויף דעם וואס איבערהויפט איז די פרוי אין דיעזען לאנד געווען פאר-שקלאפט צוליב דעם קאטאליציזם און צוליב אנדערע אורזאכען.

די רענעסאנס עפאכע האט אלץ גע-שאפען א גאנצע רייע פרויען, וועלכע האבען פארנומען א פלאץ אין דער ווי-סענשאפט און אין דער ליטעראטור, צווישען די לעצטע איז די באדייטענדסטע ווימאריא קאלאנא, וועלכע האט גע-לעבט אונגעפער מיט 400 יאהר צוריק. איהרע געדעכטע פארנעמען א פלאץ אין דער אימאליענישער ליטעראטור פון איהר צייט, און זיינען נאך נישט געשטארבען ביי היינטיגען טאג. די ענטשטעהונג פון איהרע ליעדער איז אייגענטליך מאדערנע, אדער ווי פשיבישעווסקי זאגט, אז ער קען שאפען בלויז דאן, ווען ער ליידט, אז די פאעזיע איז דאס קינד פון זיינע שמערצען. דאס איז אייגענטליך דער פאל מיט קאלאנא. זי ווערט א ריכטעריי, ווען איהר מאן, וועלכען זי האט אזוי הייס גלייב, איז אויפ'ן פראנט, און זי ליידט פון איינזאמקייט, און פון מורא פאר זיין שיקאל. דאן קומען פון צייט צו צייט ארויס איהרע ליעדער, אין וועל-כע זי דריקט אויס איהרע ליידען, און ווען איהר מאן שטארבט איז די פאעזיע איהר איינציגע טייטש. אין איהר פאל-עזיע שפיענעלט זיך אלץ אפ איהר פער-זענליכקייט. דער מענטש איז אבער א מיטגליד פון א געזעלשאפט, וועלכע גע-פינט זיך אין א געוויסער פרייאדע, און די עפאכע ווירקט אויף איהם אן לייגט אויף איהם א געוויסען שטעמפל. אט דיעזען שטעמפל זעהן מיר אין איהר פאעזיע. געוויס האט זיך איהר צייט נישט באפרייט פון דער רעליגיעזער ווירקונג; זי האט בלויז אָנגענומען דאס רעליגיע-זע לעבען אין אן אנדער פארם, ווי דאס מיטעל אלטער. אין מיטעל אלטער איז דער מענטש גאר נישט, אין דער רענעסאנס עפאכע איז די אינדיוידואלעטע א וויכ-טיגער פאקטאָר, און צו דיעזער אינדי-ווידואלעטע ווערט צוגעפאסט די רעלי-גיעזע וועלט-אנשוואונג פון דער צייט. דאס איז אויך דער פאל מיט קאלאנא. זי גלויבט אין דאס לעבען נאך'ן טויט נישט צוליב דעם, וואס דארטען וועט זי געפינען דעם געדן. דאס לעבט זי מיט איהר לעבע צו איהר מאן, ער איז גע-שטארבען, איהר לעבע שטארבט נישט, און זי האפט אז אויף יענער וועלט וועט זי זיך באגעגענען מיט איהר געליבעטען. די דיעזע גלויבען שפיעלט, ווי מיר זעהען, די אינדיוידואלעטע זעהר א גרויסע ראלע. אין די ווערק פון א פאקט דריקען זיך אויס נישט נאך זיינע ערלעבונגען, נאר אויך זיינע אנשוואונגען. דאס איז אויך דער פאל מיט קאלאנא. אין איהר פאל-עזיע באזינגט זי די מאדאנא, איהר אונ-שולד, איהר ווייבליכקייט, די רוה פון איהר נשמה. אין דעם דריקען זיך אויס די וועלט-אנשוואונגען פון יענער עפאכע, וועלכע זיינען געווען פול מיט הארמאניע. איהר קוק אויף דער מאדאנא איז דער קוק פון האפאלאן, וועלכער האט געשיל-דערט זיין באריהמטע סימסטינישע מא-דאנע אלס סימבאל פון רוה, הארמאניע און ווייבליכקייט.

א טיפישער פראדוקט פון דער רענע-סאנס-עפאכע איז דער גרויסער אימאליע-נישער מאלער, מיקעל אנזשעלא. די פיעלזייטיגקייט פון דיעזער עפאכע, וועל-כע האט נישט קיין צולייב אין דער גע-שיכטע, איז פארקערצט אין איהם. ער איז א גרויסער מאלער, א גרויסער סקולפ-טאר, א פילאָזאף, אן עסטעטיקער, א מא-טעמאטיקער, א פאקט. אין אלע דיעזע גע-ביעטען האט ער פילע אויפגעטאן, און מערעם איז ער גרויס, אלס מאלער-און סקולפסטאָר אבער איז ער דער זשעניע פון די זשעניעס. מיקעל אנזשעלא איז אבער בלויז א רענעסאנס מענטש מיט זיין טא-לאנט. פערזענליך איז דאס ווייט נישט דער פאל. דער רענעסאנס-מענטש איז געווען פול מיט געפיהלען, פול מיט גע-זעלשאפטליכעס. מיקעל אנזשעלא איז געווען איינזאם אין פערזענליכען לעבען, ער האט נישט געהאט קיין ווייב, נישט קיין

קינד, נישט קיין פריינד, און נאכדעם לעצ-טען האט ער אזוי שטארק געבענקט. די לעבע העט ביז אהער נישט דעקווארימט זיין איינזאמען וועג. די נאטור איז אבער נישט געבליבען צו גרויזאם צו איהם. שוין אויף דער עלטער, ביים טיר פון זיין קבר באקענט ער זיך אין רוים מיט קאלא-נא. ער לעבט זי, זי ווערט זיין פריינד-דיין. זי אכטעט דעם קינסטלער, איז טריי אבער צום אנדענקען פון איהר פארשטאר-בענעס מאן. די פרוי איז אבער אימ-שטאנד צו פארוואנדעלען מיקעל אנזשע-לא'ס געפיהלען אין פריינדשאפט, וועל-כע דויערט ביז איהר טויט. א פארטוגעזישער מאלער, וועלכער

ווען אונזער עקז. באדער האט בא-שלאסען צו ארגאניזירען די ארבייטער אין דער פרייוועט דעם מייקינג אינדוס-טרי דורך „ליטעראטור“, דורך געדריקטע סוירקולארס, האבען זיך אייניגע אויס-געדריקט, אז דאס איז „קאלטע פריפאר-קעס“ און האבען אונז באדויערט וואס מיר זיינען אריבער טרויער, וועלכע זי-נען צו מאכטלעך צו מאכען א רעוואלוצ-צין ווילען זיי פארשווערען זייערע פאר גראשענס אויף אפערירענדע סויר-קולארס, וועלכע וועלען זיכער דעקאריירען די סוירקולארס, זיי וועלען אבער פון קיי-נעם פון די יענשישע נאך-יוניאן לייט, נישט געלעזען ווערען.

אונזער עקז. האט אבער באשלאסען, ווי דער אמעריקאנער זאגט, „טו טריי עוורי טהינג“, און מיר האבען אפ-געדריקט א סוירקולאר, דאס איז געווען אין דזשון, און מיר האבען אין דעם סוירקולאר דערזעהלט די נאך-יוניאן אר-בייטער, די היסטאריע פון אונזער לא-קאל, ווי א קליינע צאָהל ארבייטער הא-בען אָרגאניזירט די יוניאן און האבען ביסלעכווייז פארשלאגען די שטונדען און פארגרעסערט די פארגרעסערט. מיר האבען זיך דערזעהלט, ווי אזוי מיר זיי-נען געגאנגען 70 שטונדען צו 56, דאן צו 52, דאן צו 50 און יעצט אר-בייטען מיר שוין 48 שטונדען א וואך און מיר האבען זיי פארטרוט א סוד, אז מיר נעהן פאָדערען 44 שטונדען א וואך און אז מיר האבען בעדע דאס צו קריגען.

ווען דער סוירקולאר איז פארטיילט געווארען האט זיך ווירקליך ארויסגע-צייגט, אז זיי זיינען אלע געלענען אויף די סוירקולארס. אונז איז געווארען קא-לעמוטע אויפ'ן הארצען און מיר האבען זיך גענומען ברעכען די מחות, וואס וויי-טער צו מאן. בעפאר מיר האבען אבער געהאט צייט צו קומען צו א באשלוס האט זיך אונז דערשלאגען א קלאנג, אז א געוויסער גרויסער באס האט אנאָנ-סירט צו זיינע ארבייטער, אז ער נישט זיי 44 שטונדען א וואך. אונז איז דאס גע-א פארבליבען, ווייל יענער באס איז א פארביסענער עקספלאטאטאָר און מען האט דאָרט געארבייט 50 שטונדען א וואך. מיר האבען זיך פאראינטערסירט אויסצוגעפיען אייגענעלייטען און עס האט זיך ארויסגעצייגט, אז אלע נאך-יו-ניאן שפער וואו מיר האבען פארטיילט די סוירקולארס האבען באווייליגט 44 שטונדען א וואך צו זייערע ארבייטער. האבען מיר גלייך געזעהן, אז כאטש די ארבייטער האבען די סוירקולארס אוועקגעווארפען און פלייכט אפילו נישט דורכגעלעזען, האבען די סוירקולארס אבער געמאכט די נויטיגע ווירקונג אויף די באלעבאס און זיי האבען געכאפט די „נעץ פאר די פיש“ און געגעבן 44 שטונדען. דא האבען מיר געזעהן א גע-לענהייט פאר נאך א לעטער.

מיר האבען גלייך אָפגעדרוקט א סוירקולאר און געגעבן די ארבייטער צו פארשפרייטען, אז די יוניאן איז געווען די דירעקטע אורזאך וואס זיי האבען גע-קראָנען 44 שטונדען. דער שיקאל פון דעם סוירקולאר איז שוין געווען א בע-סערער. די ארבייטער האבען, דאס מאל, געשענקט מעהר אויפגעטראקטקייט צו דעם און דער סוירקולאר איז געווען אבי-סעל וועגינער באדעקט מיט זיי. דער ער-פאלג האט אונז געגעבען מוט און מיר האבען פארטנועצט אינזער ארבייט. צוביסלעך האבען זיך גענומען ציי-נען אייגענע ארבייטער פון די נישט-יו-ניאן שפער און איז אָפגעגעבען א בא-

האט באזוכט אימאליען, שרייבט וועגן קאלאנא: „די מאריטע פערסאנא (איהר נאמען נאך'ן מאן) איז איינע פון די אָנגעזעהנ-סטע און באריהמטסטע פרויען אין אי-מאליען און אין אייראפא; זי איז א פרוי מיט זיטען, שעהן און זעהר געביל-דעט. זי פארמאגט א קלוגען גייסט און אלע די טונגענדען, וועלכע בילדען פאר דער פרוי די שעהנסטע ציערונג. נאך'ן טויט פון איהר מאן האט זי זיך אפגעזאגט פון גלאנץ און לעבט אין קריסטוס-גלו-יג, כען און מיט קריסטליכע ווערק, צייגט ארויס וואהלעטעטיגקייט צו די ארומיגע, און איז א ביישפיל פון דער אמת'ער קאטאלישער פרומקייט.“

די רוימישע פאפסטען האבען זיך מיט איהר גערעכענט. פאל דער דריטער האט זיך מיט איהר באראטען וועגען זיין יורש פאר זיין שטארבען. קאטאלישע געלערענטע פלענען ביי איהר פרענען אן עצה וועגען זייערע שריפטען.

די קאסטאם דרעסמאכער יוניאן, לאקאל 90

דער קאמפיין דורך געדריקטע צירקולארס.

ריכט פון וויערע שפער. דורך די אר-בייטער האבען מיר געקראָנען אַרעסען פון נאך ארבייטער און מיר האבען זיי געשריבען בריף און אפערירט אז זיי זא-לען זיך אָרגאניזירען. מיר האבען בא-שלאסען צו רופען א מאסמיטינג פון נישט-יוניאן שפער און אויך דער מאסמיטינג איז געווען אן ערפאלג. עס זיינען דאָרט געווען פארטרעטער פון אלע באדייטענער שפער.

ביי דעם מאס-מיטינג האבען מיר אויסגעפונען, אז די ארבייטער פאנען אן צו דענקען. מען האט אינו באריכטעט, אז אין די שטונדען פון דינער, וואס די אר-בייטער האבען אין די נאך-יוניאן שפער ווערט אָנגעפיהרט דיסקוסיאָנען וועגען אונזער טעטיגקייט. אין פיעלע שפער איז פארבאָטען צו ריידען וועגען דעם, טוען זיי דאס אין די דרעסינג רומס און אין עהנליכע באהאלטענע פלעצער.

אונזער ארבייט איז געווען זעהר שווער, ווייל דער אָפּיס איז געווען אין איסט בראָדוויי און דער נאך-יוניאן דיס-טריקט איז ארום דער פּוּצינגסטער סטריט, האבען מיר זיך טאקע געזעהן געצוואונ-גען צו מופען אין יענעם סעקשאָן. מיר האבען דאָרט גערענט אן אָפּיס אין 725 לעקסינגטאָן עוו. קאָרנער 58סט סטריט און מיר גלייך אריבערגעצויגען. יעצט זע-טילען „ליטעראטור“ צו די ארבייטער.

א יושר כח אונזערע ארבייטער פון די יוניאן שפער. זיי טוען זייער פליכט. זיי האבען געוואוסט, אז די יוניאן האט א קליינעם „אינקאס“ און מען דארף געלד אויף אָנצונעהן מיט דער ארבייט, האבען זיי זי געטעקסט פאר דעם צוועק און זיי באצאהעלן טאקיי דעם סעקס. זיי וויי-סען, אז די סוירקולארס וואס ווערען גע-דרוקט מווען פארשפרייט ווערען. סטא-פען זיי פון דער ארבייט גאנצע שפער-וויז און קומען, ווען מען רופט זיי, און פארשפרייטען די סוירקולארס צווישען די נאך-יוניאן ארבייטער. און זאלט איהר זעהן ווי גלייך זיי זיינען, ווען זיי קו-מען צוריק און באריכטען, אז איין סויר-קולאר איז נישט אוועקגעווארפען געווארען. יעצט פרעהען זיי זיך מיט דעם וואס די נאך-יוניאן ארבייטער געהען ביי זיי כאטש צו דעם לעטער און לעזען איהם. אין ניכען וועלען זיי זיך פרעהען וואס זיי האבען אָרגאניזירט אלע ארבייטער און פארזיכערט זייערע באדינגונגען און זיי וועלען זיין שטאַלץ אויף דעם פאקט, וואס זיי זיינען געווען דרייעניגע, וואס האבען געטאן די שווערע אבער הייליגע ארבייט וואס האט זיך אויסגעלאָזען מיט דער אָרגאניזירונג פון א גרויסע און מעכטיגע יוניאן.

ה. זילבערמאן, מענערשער.

וויכטיג פאר די מעמבערס פון לאקאל 21, אין נוארק, נ. דזש.

דינסטאג אווענט, דעם 27טען יאנואר וועט אָפּגעהאלטען ווערען א לעקטשור. ס'הער וועט לעקטשורען איבער „א יו-ני-אן און א קאָנסאַל“ און די אר-בייטער זייערע זאכען וועט מעמבערס זיינען ער-זוכט צו אטענדען ווי אויך מיטצוברענגען זייערע פריינד.

עדיוקיישאנאל קאמ. לאס. 21.

די קלאוסמאכער יוניאן איז שטארק סיפס און איינענע היים פון ת. סקולמאן.

שטאן אויב מען פארשפארט די בעאמטע אין פריזאן, איז דער דזשענעראל-סטרייט „אין האף“, האט ער געענדיגט, „אין אונזערע מעמבערס וועלען סטאפען פון צו ארבייטען, אלס פראטעסט אויב מען וועט א צווייטען מאל זייערע אפיסערס פארשפארען אין דזשייל“.

דער מיטינג איז אויך אדרעסירט גע-ווארען פון דעם שרייבער פון דיוע ציי-לען.

צולעצט האט דער שטערמאן פון דעם מיטינג, ברודער זאקס, פארגעשטעלט ברודער אדלער וועלכער האט אין נאמען פון דער יוניאן פרעזענטירט די בעאמטע ברודער וועקסלער'ן און פרידמאן'ען מיט צוויי גאלדענע מעדאלען און דעם ער-שטען א טשעק פון 250 דאלאר און דעם צווייטען א טשעק פון 200 דאלאר. פאר דער איבערגעבענער און גוטער ארבייט וואס זיי האבען געלייטעט פאר דעם לעצטען יאהר פאר דער ארגאניזאציע.

די אלע וואס האבען בייגעוואהנט די פייערליכקייט פון דיוען מיטינג וועלען דאס זיכער קיינמאל נישט פארגעסען.

דער עלעקשאן אין אונזער יוניאן איז פאראיבער, און יעצט דארף מען זיך נע-מען צו קאנסטרעקטירען ארגינט. די עק-זעקוטיוו באאדער וועט פאר די נעקסטע 6 מאנאטען באשטענען פון פאלגענדע 15 מיטגלידער: איך נישט איבער זייערע נע-מען לויט דער צאל שטימען וואס יעדער האט באקומען.

דזש. אדלער, אייז. ניו, דזש. זאקס, מ. אליסקי, אשר ראוסקי, סימאן ריטש, מ. קאהען, הערמאן אלטמאן, נבראל לע-וויט, סעם נודעלמאן, סאל. קעסס, מאריס נאוויוטצקי, פיליפ דאגלין, אייז. קאדיש און מ. דזשייסקאבס. די באצאלטע בע-אמטע וועלען זיין לואיס וועקסלער, מע-נעדזשער און דער שרייבער פון דיוע ציי-לען, סעקרעטער-מרעשווער.

שבת אבער, דעם 10טען יאנואר, איז אין דער רעדן סטיל פארגעקומען דער אינסטאלישאן מיטינג פון דער ניייער-וועהעלטער עקזעקוטיוו באאדער און די ער-וועהעלטע אפיסערס. נאכדעם ווי די נייע עקזעקוטיוו באאדער איז אינסטאלירט גע-ווארען איז אויפגענומען געווארען עלעק-שאן פאר לאקאלע אפיסערס און סטענ-דינג קאמיטעס. אלס שטערמאן פון לאק-טאל איז ערוועהלט געווארען ברודער דזש. אדלער; אלס ווייט-שטערמאן איז ער-וועהלט געווארען סעם נודעלמאן און אלס רעקארדינג סעקרעטער איז ערוועהלט גע-ווארען מאריס נאוויוטצקי.

פאלגענדע זיינען ערוועהלט געווארען אין די סטענדינג קאמיטעס: פינאנס-קאמיטע, מ. נודעלמאן, מ. ריטש און א. ראוסקי. מעמבערשטע קאמיטע, מ. אליס-קי, מ. קאהען און פיליפ דאגלין. סאב-און גרווענס קאמיטע, נ. לעוויט, מ. נוד-עלמאן, א. קאדיש, מ. ריטש און ת. אלס-מאן. אדוויזערי באאדער, דזש. זאקס, מ. אליסקי און דזש. אדלער. באאדער און טראסטס, דזש. זאקס, מ. קאהען און אליסקי. אלס פארדזשענט-עמפארמס איז ערוועהלט פאל קעסס.

מיר ווינשען גליק און סוקסעס דער נור וואס ערוועהלטער עקזעקוטיוו באאדער. לאמיר האפען, אז מיר וועלען זיך נישט ענטווישען אין דער ארבייט פון דער ניייער עקזעקוטיוו באאדער, און אז מוטיג און אונז-ערשטאקען וועט זי פארטוועצען די גוים-גע ארבייט צום וואהל אס בעסטען פון טרייד און דער יוניאן אין אלגעמיין. מיר האפען, אז ווען דיוע עקזעקוטיוו באאדער וועט ארויסגעהן פון אסעס וועט זי איהר נאכפאלגערער עקזעקוטיוו באאדער נישט איבערגעבען דעם לאקאל אין אן ערנערען צושטאנד ווי זי האט דעם לאקאל איבער-גענומען. מוטיג האלט הייך די פאקטן פון איינער ארגאניזאציע און זעצט פאר די ארבייט וואס איז מיט א יאהר צוריק גא-געפאנגען געווארען. מאכט אונזע די אלע קליינליכקייטען און פאסיווע שטעלונגען מיט וועלכע די אלטע עקזעקוטיוו באאדער איז געווען אונגעפיקעוועט. פארגעסס נישט אז איהר פארטרעט האט נישט זיך אליין, נאך דעם גייסט פון דער גרויסער מעמבערשיפ, דעם געווינענען גייסט צו דערהויבען דער ארגאניזאציע צו פאל א העכערער מדרג פון עקאנאמישער און אינטעלעקטועלער פארוואלטונג.

אונזער לעצטער מעמבער מיטינג וואס האט שטאטגעפונען מיטוואך אווענד דעם 7טען יאנואר, אין דעם גרויסען האל פון מאנהעטען לייסעאום, פאר דעם צוועק צו באגריסען אונזערע מעמבערס און בעאמט-ע וואס זיינען ארויסגעקומען פון דזשייל איז געווען זעהר גוט באזוכט און די גרוי-סע באגרייסערונג וואס האט באהערשט דיוע פארגעמאלונג וועט זיכער פארבלייבען אין זכרון ביי יעדען איינעם וואס האט דעם מיטינג בייגעוואוינט.

נאכדעם ווי דער שטערמאן פון מיטינג בר. זאקס האט ערעפענט די פארגעמאלונג מיט א קורצער רעדע האט ער פאר די פאר-זאמעלעטע פארגעשטעלט אלס ערשטען רעדנער גענ. מאיר לאנדאן, דער לינעל אדוויזער פון אונזער יוניאן.

גענ. לאנדאן איז זעהר גוט באקאנט צו די ריינקאוס מייסערס און עס איז גאר קיין וואונדער נישט וואס ער האט געקרא-גען אזא ווארימע אויפגעהאטע, אז דער האל האט געשטורעמט עטליכע מינוטען צייט פון די אפלאדיסמענטען. צווישען אנדערעם שטעלט זיך גענ. לאנדאן אפ אויף די יעצטיגע פאסירונגען אין לאנד, אויף דער לעצטער האנדלונג פון דער ניו יארק אסעמבלי אויף די אטאקען וואס אונזערע מאכטהאבער מאכען אויף דער ארבייטער באוועגונג, און אז פאר די לעצטע יאהרען האט מען דא אזוי פיעל גערעדט וועגען מאכען די וועלט זיכער פאר דעמאקראטיע, אז עס איז שוין באלד קיין סמן פון דעמאקראטיע ביי אונז אין לאנד נישט געבליבען. גענ. לאנדאן'ס ווא-רימע און הארציגע רעדע איז באגלייט געווארען פון א שטורם מיט אפלאדיס-מענטען.

דער נעקסטער רעדנער איז געווען אונזער מענעדזשער לואיס וועקסלער וועלכער איז אויך איינער פון די וואס האבען פארבראכט אין דזשייל 30 טעג צוליבע דער אינדזשאנקשאן-קייט געגען אונזער יוניאן. פאר דעם יאהר צייט וואס ברודער וועקסלער איז מיט דער ריינקאוס מייקער יוניאן האט ער זיך ער-ווארבען די לעבע און אכטונג פון דער גאנצער מעמבערשיפ. דער צוטריוען און רעספעקט צו דער ארגאניזאציע איז גע-וואקסען געשטיגען, מען קען זאגען אויף נאנצע הונדערט פראצענט. דאס האט מען אויך געקענט זעהן פון דער גרויסער אוןאציע וואס די מעמבערס האבען איהם צוגעטיילט ווען ער האט זיך אוועקגע-שטעלט רעדען. בר. וועקסלער האט צווישען אנדערעם זיך אפגעשטעלט אויף דער אינדזשאנקשאן-מנה איהר'ן לאנד, האט שטארק באדויערט ווארום דער לעצ-טער קאנסעקענץ פון דער אמעריקאן פערד. און לייבאר, וואס איז אפגעהאלטען געווארען אין וואשינגטאן, האט זיך נישט אוועקגעשטעלט אויף דער הויך און נישט געזאגט דאס שארפע ווארט וואס די אמעריקאנער ארבייטער באוועגונג האט געדארפט זאגען אין דעם יעצטיגען מא-מענט, און ער האט ערקלערט, אז דער איינציגער ענטפער אויף אן אינדזשאנק-שאן

אנוועזענער ביי דעם מיטינג וואו ריזער פלאן איז פארגעלעגט געווארען. קען מען זיכער האפען אז דיוע אידעע וועט קריגען די פולע צושטימונג פון דער גרויסער מעמבערשיפ, וועלכע האט אזוי פיעל צו-טריוען צו זייער יוניאן דאס זיי וועלען אהן די מינדעסטע ריזיקאנט אויסליהען זייער ארגאניזאציע די קליינע סומע פון 30 דאל. אויף פינף יאהר צייט.

זאל נאך דא געזאגט ווערען, אום מען זאל אונז נישט מיספארשטעהן, דאס דיוע באגריס וועט אויף קיינעם נישט ארויפגע-צוואונגען ווערען, נאך עס וועט דורכאויס געקאצען ווערען צו דעם נומער ווילען און אינטעליגענץ פון יעדען מעמבער, צו טוי-פען אזוי פיעל באגריס, וויפיעל זיינע אומ-שטענדרען וועלען איהם ערלויבען. מיר, פון אונזער זייט, וועלען נאטירליך טאן אלעס וואס מיר קענען צו ערמוגלעכן און ערקלע-רען יעדען איינעם, וועגען דער גרויסער וויכטיגקייט פון דער אונטערנעמונג, ווע-גען דעם פאקט דאס מיר וועלען פון אונז-זענע אייגענע מיטגלידער, פון אונזערע אייגענע קבצנים קענען „רעזעווע“ די סומע פון 75 טויזענד דאלאר, אלס אן אנליהע צו דער יוניאן, צו דער ארגאניזאציע, וועל-כע האט אין א משך פון א קורצע צייט באוויזען אויפצוטאן וואונדער פאר איהרע מיטגלידער, וועלכע פ הילען זיך היינט אין די שעפער ווי פרינצען אין פארבלייב מיט דער לאגע וואס איז געווען מיט 6-7 יאהר צוריק, ווען די באסעס און זייערע פאגלייט האבען ווילקירליך געהערשט אין שאפ איבער „זייערע“ ארבייטער.

מיר קענען נישט פארזיכערען, אז אלע אונזערע מעמבערס זיינען אויפ'ן העכסטען גראד גליקליך וואס די קאנווענ-שאן פון אונזער אינטערנעשאנאל וועט ענדליך געהאלטען ווערען אין אונזער שטאט. מיר קענען אבער פארזיכערען, דאס אונזער גרויסער פארשטענדליכער טייל פון אונזער מעמבערשיפ, פיהלען באמת אויסצודריקען א דאנק די טויזענדער מע-כערס פון אונזער אינטערנעשאנאל פאר אויסקלייבען שיקאגא פאר דיוע קאנווענ-שאן, וועלכע, לויט אונזער מיינונג, וועט זיין איינע פון די וויכטיגסטע, פון די ער-האבענסטע קאנווענשאנעס פון אונזער איי-טערנעשיאנאל. די קאנווענשאן וועלכע וועט פייערען די אויפגעהוונג פון דעם 8-טען שטונדיגען ארבייטס טאג, די איינפיהרונג פון וואך-ארבייט אין קלאוס טרייד און אויך דעם 20 יאהרענען יובילעאום פון אונז-זער אינטערנעשאנאל. מיר וועלען פרוביר-רען פון אונזער זייט צו מאכען אזעלכע פאגריכערייטונגען פאר די דעלעגאטען צו דיוע קאנווענשאן, ווי די אויסשטעלונג וועלען דאס נאך ערלויבען. מיר ווינשען פון נאנצען הארצען דאס די דעלעגאטען וועל-כע וועלען קומען זאלען אלע זיין באזעעלט מיט דעם גרויסען געדאנק פון אמת'ע ליבע און איבערגעבענהייט צו דער ארבייטער זאך און אלס אזעלכע שיקען מיר זיי שוין צו איינער הארציגען ברוך הבא!

GERECHTIGKEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
office, 31 Union Square, New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 1126
B. SCHLESINGER, President
S. YANOFSKY, Editor
A. BAROFF, Sec'y-Treas.
E. LIEBERMAN, Business Mgr.
Subscription price paid in advance, \$1.50 per year.
Vol. II. No. 4. New York, Friday, Jan. 23, 1920.
Entered as Second Class matter January 25, 1919, at the Postoffice at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Accepting for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

היינט פאר'ן שלאף

נעהמט אן

עקם-לאקם!

און איהר וועט אין דער פריה פיהלען ווי נייגעכאדען.

ענדליך איז צו א געוויסען גראד מקוים געווארען א חלום פון די קלאוסמאכער אין שיקאגא. ענדליך האבען מיר געמאכט אן אפמאכען צו פארוויקליכען א טרום פון יאהרען און יאהרען — מיר האבען גע-מאכט א רעפאליט אויף דריי לאסס אין דעם ווערט פון 13 טויזענד דאלאר, וואו א היים פאר אונזער יוניאן וועט נאך אין שווערע געבויט ווערען, וואו אן ארבייטער-אעמפלעי, וועלכער וועט אויף דעם שטארק-אמען אום דעמאנסטרייען דעם כח פון איינזיגקייט, וועט אוועקגעשטעלט ווערען. מאכען פון אונזערע מעמבערס האבען וונג אנגעקומען ווי משוגע, ווען מיר האבען זיט 2 יאהר צוריק אנטירט פאר אן איי-גענער היים און דורכגעפיהרט א 2 דאלאר-דינען אסעסמענט פאר דיוען צוועק, מאכ-נע זיינען געגאנגען אזוי ווייט און האבען וונג פארדעכטיגט, אז מיר אליין גלויבען נישט, אז מיר וועלען ווען עס איז ווין בכה צו בויען א היים פאר די קלאוסמאכער יו-ניאן אין שיקאגא, ווייל דער נאנצער אסעסמענט האט בעדארפט איינבריינגען וואסער 6 טויזענד דאלאר, א סומע, וועל-כע איז לעבערליך קליין אין פארבלייב מיט דער אויפגאבע. מיר האבען אבער גע-וואוסט, אז אלעס וואס מען דארף איז, מאכען דעם אפמאכען אין דאס איבעריגע וועט שוין מוזען קומען. מיר האבען גע-גלויבט, אז אלעס וואס מען דארף איז אריינבריינגען דעם געדאנק און ענטוויק-לען דעם וואונש ביי אונזערע מעמבערס, פאר אן אייגענע היים, פאר אן אייגענעם ווינען, וואו מיר קענען אויסשפרייט-מען אונזערע סעטינגקייטען, און אויך ענט-וויקלען נייע אונטערנעמונגען, לטובה אוי-זענע מעמבערס. און דער געדאנק וועט פארוויקליכט ווערען און דער וואונש וועט ערפילט ווערען טראץ די שוועריגקייטען, מיר וועלכע מיר וועלען געוויס באגעגענען. מיר וועלען דאס אלעס אבער בייקומען.

פון די ערווארטעטע 6 טויזענד דאלאר פון דעם 2. דאלאריגען אסעסמענט, הא-בען מיר שוין יעצט די סומע פון נאעהנט 10 טויזענד דאלאר, און מיר זיינען אב-סאלוט זיכער דאס בעפאר דער יאהר וועט שאן, וועלען מיר האבען גענוג געלט צו באצאלען פאר די לאסט און פול, און אויף אזא אופן האבען מיר שוין דעם „הענגער“, נאטירליך, וועלען מיר איצט דארפען קריגען געלט אויף דעם „פומער“, צום „הענגער“, וואס דאס מיינט, אז מיר וועלען יעצט דארפען שאפען די סומע פון 75 טויזענד דאלאר אויף צו בויען די הויז. און אונזער בילדינג קאמיטע איז זיכער צו-קריגען דיוע סומע און דאקא פון אונזערע אייגענע מענטשען, פון אונזערע אייגענע מיטגלידער. נאטירליך, נישט אין דער מאמע פון אסעסמענט, נישט אין דער פארגע פון א נדבה, נאך אין דער פארגע פון אן אנליהע. אין קורצען, דער פלאן ווי פארגעלעגט, איז, דאס די מעמבערס זא-לען, אנשטאט די ביינע, האבען דעם מאקסימירט אויף דער בילדינג, דורך דעם וואס זיי זאלען קויפען יעדער צו איינס אדער מער, יוניאן בילדינג באגריס. אויף דעם פריי פון 30 דאלאר א באג, וועלכע וועט ברענגען דעם קויפער דריי פראצענט אינטערעסעס יעהרליך, און דעם קרן אין 5 יאהר שפעטער. מיט דער שארפט-דעמא-נאטירליך, דאס איז פאל דער באזייער פון שוואכער אדער באגלייב זאל צוליעב אי-גענער וועלכע אורזאכען באגלייב די טרייד-אדער שטאדט, זאל צו איהם דאס געלט באלד אומגעקערט ווערען מיט די אינע-רעסט ביו דער צייט. אויב מען זאל אור-טיילען לויט די באגרייסערונג פאר דיוען פלאן פון די דזשיינט באאדער מעמבערס, און אנדערע מעמבערס וואס זיינען געווען

אויסער דעם דעוויינער, וואס האט פונקט אין דער לעצטער מינוט חרטה געהאט אויף דעם עס. די וואס האבען געגעבען, קומט א דאנק און די וואס האבען נישט געגעבען א — זאל שוין זיין.

* * *

די ארבייטער פון ה. סיראוויטץ האבען געפראגען „סורפרייז“ פון זייער בעל-בית — א באנקעט אין זייער עהרע. דער באנקעט איז געווען א רעגעלע-חתונה, און די ארבייטער האבען זיך אמר-זירט ביו סאג. ווי עס ווייזט אויס האט מיר סיראוויטץ דערוועגן די „ליכט“. מיר זיינען זיכער, אז דאס וועט איהם נישט פאר-רייסען. דער בעסטער און זיכערסטער וועג פאר סוקסעס, איז צו טריטען די ארבייטער ווי מענטשען, און זיי געבען גענוג אויף א שעהנעם לעבען צו מאכען. מיר, סירא-וויטץ, האט אפגענומען דיוען וועג, און ער וועט זיכער פון דעם נישט דערלייגען.

דזש. העלער, סעקרעטער.

וואָר אַרבייט און די סלעק פראבלעמע

פון סעס האַפּמאַן.

אונטער דעם איצטיגען סיסטעם פון וואָר אַרבייט איז די פראַבלעמע פון סלעק אנדערש ווי אונטער דעם סיסטעם פון שטיק אַרבייט.

אונטער דעם אלטען רעזשים פון שטיק אַרבייט איז שוין די לעצטע צייט געוועזן איינגעפיהרט אַ נאָנץ נומער אָרדנונג אין דער צייט פון סלעק. די אַרבייטער פון יעדן שאַפּ פלעגן זיך צוטיילען מיט דער אַרבייט אלע גלייך; ווער עס איז געווען זען שנעלער, האָט זיך פאַרטיג געמאַכט זיין חלק אַרבייט און איז זיך אַהיים געגאנגען פריהער, און דער סלאווער בעל מלאכה האָט געהאַט דאָס רעכט צו אַרבייט טען ביז 6 און פאַרטיג מאַכען זיין חלק אַרבייט. דער סלאווער מיט'ן שנעלען האָט בען אין סלעקסעוואָן גלייך פאַרדיענט, און ווען עס איז צוגעקומען אַ נייטער בעל מלאכה, האָט ער מיט'ן באַס קיינע באַזונדערע פאַרהאַנדלונגען געמאַכט, דער בעל הבית האָט איהם נישט געשטעלט די פראַגע, ווי ער שטעלט איהם איצט: צי איז ער אַ שנעלער אָדער אַ סלאווער? און ווי גרויס זיין פרייז איז. פריהער, אז אַ נייטער בעל מלאכה איז אַרומגעקומען אין אַ שאַפּ, האָט ער זיך געזעצט אַרבייטען אַהן קיינע פראַגע, וויסנדיג, אז ער קריענט פאַר'ן שטיק אַרבייט דעמאלטען פרייז, וואָס איז געשטעלט געוואָרען פאַר יעדען.

איצט אָבער, אונטער וואָר אַרבייט, איז עס גאָר אנדערש. אז עס קומט אַרויף אַ נייטער בעל מלאכה איצט אין אַ שאַפּ, וויל גאָר דער באַס נישט הערען פון'ם פרייז, וואָס דער אַרבייטער האָט געקראָנען די זיין פריהערדיגען שאַפּ. אַיך צאָל די סקויל, פאַרכאַפּט ער באלד. ווי נייטער דער באַס זאָל נישט דאַרפֿען דעם אַרבייטער, דאָך וויל ער פון איהם אַרויספֿרעסען ווי פיל עס איז נור מעגליך, וויסנדיג, אז יעדעס איז סלעק, און דער יקרות איז גרויס. וואָס איז, זאָגט דער באַס, אַיך האָב יעדעס אַ דאָגה מיט אַרבייטער? אז נישט ברור; וועט זיין ורח... ווינציגער פון דעם סקויל צאָל אַיך נישט. ווילסטו אַרבייטען איז נישט, ווען נישט, וועט אַ צווייטער זיין צופרידען מיט מיין פרייז.

אין דעם דאָרף מען זיך ערנסט ארייין טראַכטען. עס האַנדעלט זיך וועגען דער אויפֿהאַלטונג פון די פרייזען. אַ זאָך וואָס דער שטיק אַרבייטער האָט שוין די לעצטע צייט פון דעם נישט געוואוסט.

יעדע נייע זאָך, יעדע ערפינדונג מוז מען אויסגעסערען... דאָס וועלכע איז מיט אונזער סיסטעם פון וואָר אַרבייט, וועלכע איז גאָר ביי אונז אַ שפּאַגעל נייע זאָך. און ווי נייטער זיך זעהר אין אויסגעבעטע רונג. לאַמיר האַפּען אַז מיט דער צייט וועט די סלעק פראַבלעם און אלע אנדערע איבֿלען אוועקפאלען.

צייטען בייםען זיך. ביי שטיק אַרבייט פלעגט דער סלאווער בעל מלאכה זיין איינער ברונג אויפֿ'ן שנעלען. וואָרעם ער יאָגט זיך אזוי, רייסט איין די וועלט. וואָלט נע וואָלט אליין פאַרכאַפּען אלע באַגלעך און זיי אויפֿמאַכען... אַרויסגעצויגען פון זיך די נשמה. (ווער האָט דאָסמאָלס געקענט פאַר אַ נשמה? דאָס באַגלעך איז געווען טייערער...) און איצט, ביי וואָר אַרבייט, איז גאָר פאַרקערט, דער שנעלער איז געוואָרען סלאו, און דער סלאווער איז איצט גאָר געווען דער העלד... די וועלכע טענות וואָס דער סלאווער אַרבייטער האָט געהאַט ביי שטיק אַרבייט צום שנעלען, אזוי הערט מען איצט די וועלכע טענות פון די שנעלע אַרבייטער געגען די סלאווער. אז די סלאווער מאַכען זיי צום האַסלען... און דער שנעלער ברענגט איצט קלאַגען געגען סלאווער. דאָס צייגט, אז מען קען דערפון לערנען, אז די צייט איז נאָהענט, אז אלע אַרבייטער פון דיווען טרייד וועלען אַרבייטען ווי מענטשן דאַרפֿען אַרבייטען... מען וועט מעהר נישט וויסען פון אַרויסגעצויגען זיך די נשמה... נאָך אַ באַגלעך אריינכאַפּען דורכ'ן טאָג... מען וועט נישט וויסען פון קיין סלאווער און פון קיין שנעלען, אלע וועלען אַרבייטען גלייך און קריגען אַ גלייכען לוי. אז יעדער איינער איז זיין פאָך וואָל קענען מאַכען אַן אַנשטענדיג לעבען... דאָס מיינט אַ מיני מוס סקויל פאַר אלע גלייך, פונקט אזוי ווי ביי די בריקלייערס איז אַ מינימום סקויל פאַר גלייך די וואָס לייגען די בריקס, מוען אלע גלייך די אַרבייט זיי ווייסען נישט פון קיין צאָלען די אַרבייטען... פון מענטשן אָדער שנעל. אזא סיסטעם וואָלט בעראַרמט איינגעפיהרט ווערען אין דער קלאַס איבֿי דוסטריע. ביי וואָר אַרבייט איז נישט פאַר ראַנען קיין וויסען און עס גיבט נישט קיין סלאווער. מיט דער צייט וועלען זיך אלע

(ראַמאן)
פון פאלינא וואלמי

אָפּגעפֿענעט גאָר לייענע

אידיש פון
אברהם נירענבערג

(פאַרטזעצונג)

— העלפט איהר מיר אלע, לאַמיר מאַכען אַ פאַרשווערונג געגען איהם... מיין זשאַרש — איז אַ ווילענליכע קינד; אַיך פאַרנעמער איהם, אַיך וועל נישט האָבען קיין מוט צו פאַדערען פון איהם, אז ער זאָל חתונה האָבען מיט מיר... אַבי ער זאָל נאר זיך אומקעהרען צו מיר! אַיך וועל איהם ווי פריהער ווידער צו נעמען!

מאַרילאָווי האָט זיך געפֿיהלט געערנערט. וואָס? איז נאָך דער ערשטער סקאַנדאַל געווען צו קליין? ווי האָט סעליר נאָ געקענט צולאזען דעם געדאַנק וועגען הענליכע באַציהונגן גען? ווי אזוי האָט זי געקענט איצט מיט אַזא אַפּענער אונז פאַרשעמטקייט רעדען וועגען איהר לייעבע?

— ניין, מאַרילאָווי, אַיך שעם זיך נישט... אַיך קען נישט לעבען, ווי דו — אָהן יעדע פרייז... ווען אַיך אַרבייט, ווען אַיך לויף אַרום אַ גאַנצען טאָג איבער'ן הויז, אדער, אַ פאַרמאָטערטע, קעהר זיך אום אהיים פון מאַרק, מוז אַיך אומבאַדינגט האָבען דאָס געפֿיהל, אז אַיך וועל פאַר דעם שווערען מאַן באַקומען אַ באַלוינונג — זיינע קושען, זיינע קאַפּקעס, זיינע אומבאַדינגט... אַיך פיהל עס פאַראַוויס, אז זאָל אַיך נאָך צוריקקער מען צו מיינע כוחות, וועט קיין שום זאָך אויף דער העלטס כיר נישט שטערען צוריקקעהרען זיך צו איהם און אָהן וועלכע עס איז איבערטראַכטונגען זיך איהם אַפּגעבען... ניין, מאַרילאָווי, אַיך בין נישט קיין נאַסען־פֿרוי, אַיך האָב דאָך איהם לייעב.

האַלט אין מורמל האָט סעלינא, אַ מידע, אַ פאַרמאָטערטע אַרויסגעערעדט די דאָזיגע ווערטער; עס האָט זיך געדאַכט, אז פון איהר פאַרמאָטערטער ברוסט האָבען אַרויסגעשטראַמט גאנץ צו קוואַלען לייעבע.

ענטצייט פון איהר שטראַלענדער שעהננהייט, האָבען מאַרילאָווי און זשעני נישט אַראַפּגעלאָזען פון איהר די אויגען. איהר רע איינגעפאלענע אויגען, וואָס זיינען געווען אַרומגעצאָמט מיט לאַנגע שוואַרצע וויעס, האָבען אזוי ווי אויפֿגעפֿרעסען איהר אויסגעצעהרטע געזיכט, וואָס איז אזוי ווי געהייליגט געוואָרען דורך ליידען. ווי פריהער איז רויס געווען איהר מויל; ווי פריהער האָט איהר מויל געלאָקט צו קושען, פונקט אזוי ווי בלוטען לייגען זיך פאַר דער ביהן, פאַר דעם שמעטערלינג, אזוי האָט זיך איהר מויל פאַרגעלייגט פאַר קושען.

ווי אַ קינד איז מאַדאָס בערלי איינגעשלאָפּען אין דער שטובֿ אין וועלכער זי איז געזעסען.

שטייכלענדיג האָבען די אינגערע געקוקט אויף סעלינא'ן און געקוועטשט מיט די פלייצעס.

— דאָס איז זעהר נומ, וואָס דו האָסט לייעב די לייעבע, —

האַט אַרויסגעערעדט דאָס מיט אַזא פיייערליכער און קאָמישער מינע, אז לעאַני האָט אַזש אַ שפּורנג געמאַן פאַר געלעכטער. פלאַנטערנדיג זיך אין איהר לאַנגען ווייסען פאַרמוך, האָט ראַז זאָ אַנגעבעלאָזענערהייט פאַרמנעזעצט: — פאַרשמעהט, אז עס איז גוט לייעב צו האָבען די לייעבע, זי איז די שענסטע פון אלע מענטשליכע רעליגיאָנען, אָבער, לויט מיין מיינונג, איז אין גאנץ צען טיטאָ קיין נויטווענדדיקייט אומבאַדינגט זי צו מאַכען פרוכטבאַר...

— גענוג! גענוג!

מאַרילאָווי האָט געטרייבטעלט ראַזא'ן:

— נישט אַרויפֿצווינגענדיג אויף אייך אונזערע אַנשוואַונגן גען, וויל אַיך נישט הערען אפילו פון אייערע, אָבער אין איינס בין איך איבערצייגט: סעלינא האָט נישט געהאַט קיין רעכט באַדעקען אונז מיט שאַנדע.

— אַיך פיהל זיך גאָר נישט באַשמוצט — האָט געענטפֿערט לעאַני.

— בעגליך! סעלינא'ס טאָט האָט נישט קאָלע געמאַכט די פאַרב פון דיין פנים און פונקט ווי פריהער זיינען דייען אויגען שטען; דיין טאפּיטאַל — שעהננהייט, דאָס איינציגע מיט וואָס דו רעכענסט זיך, — האָט זיכער גאָר נישט פאַרלאָרען דורך דעם, וואָס סעלינא האָט געבאַרען אַ קינד... אָבער אונזער אלעמענס מאַרזאַל, אונזער עהרע!...

— זען זיך בעסער צו, מאַרילאָווי, גענוג גערעדט שוין! ראַזא און לעאַני האָבען זיך אַנגעהאַנגען אַן דער עלטערער שוועסטער ווילענדיג זי אוועקצוצען.

— מאַרגען וועל אַיך זיך זעהן מיט זשאַרש'ן... אין אַ הויז אַרום וועט סעלינא שוין זיין אַ פאַרהייראַטע... און מיר וועלען פֿטור ווערען פון אַם דעם נפֿש'ל... זיי פאַרויכטיגער, אינדימער קע, וואָס דו ביזט, זעהסטו דען נישט, אז דו דרעהסט דעם קינד אויס אַ האַנד!

פאַרויכטיג האָט מאַרילאָווי גענומען אויף די הענד דאָס קינד, פאַרריכט די וואַסער אַרום דעם פולענקען האַלז.

פון דעם דויטען מייכלעל האָט זיך אַרויסגעריסען אַ קוים הערבאַרער געשריי. די הענטלאַך, וואָס האָבען זיך כאַפּטייט פון דעם ליילעך, האָבען געוועהט אין דער לופטען... וועגען עפעס אַ מחילה האָבען געבעטען די דאָזיגע קוים פאַרמירטע לייענע, וואָס זיינען געווען געווענדט צו מאַרילאָווי, וועלכע האָט זיך מיטאַמאַל דערפֿיהלט אויפֿגערגעט ביז דער טיפּעניש פון איהר נשמה.

— וואָס עס זאָל דאָרט נישט זיין, דאַרפֿען מיר קלאָר ווערען, וואָס מיר האָבען צו טאָן, — האָט געזאָגט זשעני.

— לאַמיר זיך דורכריידען און עפעס באַשליסען. צו אלעם ערשטען, די געלד פראַגע, דערנאָך די פראַגע וואָס אוועקצוצען בען דאָס קינד: אַיך לייג פאַר יעדער פון אונז זאָל באַשטימען אַ מאַנטאָליכע ביישטייערונג.

— יא, געוויס, דעם פאַטער דאַרף מען אויף קיין זאָך נישט בעמען.

מאַרילאָווי האָט געקוקט אויפֿ'ן קינד, וואָס איז רוחני איינגעשלאָפּען אויף איהרע הענד.

— וואָס וועט איהר זאָגען וועגען דער אלטער לעגרי? איהר וואַלט מען געקענט אַנטרויען דאָס קינד: די אלטע האָט דאָך ציגען!

— לעאַני איז גערעכט, די אלטיטשקע איז זעהר אַ וואַרלע פרוי — האָט באַשטעטיגט ראָזא.

— יא, — האָט פאַרמנעזעצט זשעני, — מיר אליין פלעגן באַוואונדערען דעם געזונטען אויסזעהן פון די קינדער, וועלכע זי האָט געהאַדעוועט! און אויפֿגעהאַדעוועט האָט זי זיכער אַ מוץ!

— די אלטע לעגרי, אַ מוץ קינדער, די מילך פון שוואַרץ צע ציגען... פאַר דעם נפֿש'ל, פאַר אַם דעם קליינשטיגען נפֿש'ל... צו וואָס? אַם איז דאָך דאָ גאָר נאָהנט אייגענע ציר צען.

מאַרילאָווי האָט אַנגעוויזען אויף סעלינא'ס הויכע ברוסט, מיט האַרטע, ראָזעווע שפּיצלעך, וואָס האָבען זיך אלץ געהויבען אין דער הויך. דאָס קליינע מייכלעל, וואָס האָט זיך געעפענט, האָט אַנגעהויבען צו זוכען... שטיל האָט מאַרילאָווי געווענדט דעם קינד'ס ליפּען צו דער שוועסטער'ס ברוסט.

— אַיך האָב נישט געוואגט וועגען דעם בעמען, — האָט אַרויסגעמורמעלט סעלינא וויינענדיג פאַר פרייז, — קוקט! קוקט! זי געמט עס! זי זויגט! אַך, ווי אַיך בין גלייך לייך!

אַרומרינגלענדיג דאָס בעט, האָבען אלע דריי — ראָזא, לעאַני און מאַרילאָווי — מיט ענטציקונג געקוקט אויף דעם אייביג גייעם וואונדער: דאָס גאָר וואָס געבאַרענע נפֿש'ל האָט ביי דער ציטערדיגער ברוסט מעכטיג געפאַדערט זיין חלק לעבען.

מאַרילאָווי האָט אַפּגעווישט אַ טרער פון איהרע באַקען. כדי נישט צו צוואווינען זיך, האָבען די אינגערע גענומען לאַכען; מיט אַמאַל האָט זיך באַוויזען זשעני, שטופּענדיג די שטוב פון דער באַכע'ן, אַן וועלכע אלע האָבען אין טומל פאַר געסען און וועלכע האָט אונגעדרוירט געווארט ביי זיך אין ציר מער.

אַ יאָמער האָט זיך געהערט אין איהר קול, מיט איהרע ציר געייטשטע הענט האָט זי אַנגעכאַפּט די קליינע הענטלעך, וואָס האָבען אַרויסגעשטעקט פון דער ווייסער וואַסער. אין די אלטע אויגען האָבען געלאַנגט טרערען.

— מיין אור־אייניקעל! מיין קליין אור־אייניקעל!

אין דער צייט פון דער פיעלכאדייטערער רוחניקייט, וואָס האָט באַהערשט דאָס צימער, האָט זיך אויפֿגעכאַפּט מאַדאָס בערלי.

(פאַרטזעצונג קומט)

ווייזער חתונה... האָט מיט וואָס צו שטעבען דעם צווייטען די אויגען... אָבער אז עס וועט איינגעפיהרט ווערען אַ סקויל ווייזער גלייך פאַר אלעמען, וועלען אלע גלייך אַרבייטען, איינער וועט נישט וועלען איבער יאָגען דעם צווייטען, וויל יענער טרייענט מעהר פאַר איהם. און ער ברויכט עס אויך... נור דאָן וואָלטען אלע איבלען און פראַבלעמען ממילא אוועקגעפאלען... סעס האַפּמאַן מעכטער לאַקטאַל 18.

שען אייניגקייט צווישען די אַרבייטער, ווען איין אפּערייטאַר געהט 60 דאָלאַר אַ וואָך, און דער צווייטער, קענען איהם, קריענט נור 55 און מאַכט אזוי פיל אַרבייטס ביים וויפּיעל יענער, און אַמאַל נאָך מיט אַ שטיקעל אַרבייט מעהר פון יענעם איבער דער וואָך? אזוינע פלעלע קומען פאַר אין יעדען שאַפּ. וואָס איז דער רעזולטאַט? איינער מאַכט דעם צווייטען צו יאָגען... און מען רייסט זיך, און מען בייסט זיך שטילערהייד... און דער באַס טאַנצט אויף

אויסגלייכען. אלע דאַרפֿען מאַכען אַ לעבען. אלע צאָלען אין דער יוניאָן די וועלכע דיין גראַסערי אָדער אין בומשער שאַפּ לאָזט מען אויך קיינעם נישט אַרונטער פון פרייז... אין וועלכען שולחן ערוך שטעהט עס געשריבען אז אַרבייטער וועלכע אַרבייטען ביי איין טרייד פון וואָך, זאָל אויף יעדען איינעם זיין אַ באַזונדער פרייז... לויט זיין פּעהניקייט, לויט זיין קראַפֿט? היינט, ווי אזוי קען אין אונזער אינדוסטריע הער

די אייזענבאהן אינדוסטריע איז זיכער
איינע פון די הויפט אינדוסטריע, אויב
ניט טאקי די סאמע גרעסטע און הויכע נא-

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly

Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union

Office, 31 Union Square, New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 1126

B. SCHLESINGER, President

S. YANOFKY, Editor

A. BAROFF, Sec'y-Treas.

E. LIEBERMAN, Business Mgr

Subscription price paid in advance, \$1.50 per year.

Vol. II. No. 4.

New York, Friday, Jan. 23, 1920.

Entered as Second Class matter January 25, 1919, at the Postoffice at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטארס נאטיץ ביכער

דריי וויכטיגע פראבלעמען.

די פערטעליערהייט פון מיטגלידער פון דער דזשענעראל עקזעקוטיוו באאדער האט געטאן א גאנצן קליינע ענהליכקייט צו דעם מיטגלידער אדמיניסטראציע פארשטייט זיך וואס די פארזאמלעטע האבען נור איין זאך צו טאן, צו זינגען שבתים איבער די ארבעטער. נאכער זיינען עס מיטגלידער אין וועלכע די פארזאמלעטע פארטרעטער פון דער אינטערנאציאנאלער געזעלשאפט פון ווערשבו, און דערפון קומט ארויס א גאנצער אפשיצונג פון דעם, וואס איז אויסגעטאן געווארען און פון דעם, וואס שטעלט פאר צו טאן. יעדע זיצונג בריינגט ארויס מעהר אדער וועניגער וויכטיגע פראבלעמען פאר דער אינטערנאציאנאלער געזעלשאפט פון ווערשבו, און דאס זיי ווערען געשטעלט, און ווי קלאר, אזוי אפגעהערציג, ווי נור מעגליך. דאס אליין בריינגט שוין די געזעלשאפט פראבלעמען פיעל געזעלשאפטער ווערן ווערן געווארען גאר פיעלע, אבער מיר זעלען זיך אפשיצטעלען אויף די דריי וויכטיגע פראבלעמען, וואס די רעדאקטארס און די דיקטאטארס איבער ווערן ווערן ארויסגערוקט אין סאמע פאר-ווערונג.

ערשטע פראבלעם: מאנגעל אין מעהיגע, איבערגעבענע ארבייטער-פיהרער.

די אינטערנאציאנאלע פארמאגט א מיטגלידערשאפט, וואס דעם לעצטען רעדאקטארס פון ניו וועניגער, ווי 103,000 (הונדערט און דריי טויזענד) מיטגלידער און דאך פון כמעט פערטעלען פארדער פארשיידענע שטערט פערטעלען פארדער רונגען פאר פעהיגע מענערשאפט, און דאס איז מענטשן אין אזוי גרויס, אז ווער אפט מוזען די בעסטע טוער פון דער אינטערנאציאנאלער געזעלשאפט פון פלאץ צו פלאץ, אום ווי עס איז אויסצופילען דעם מאנגעל.

אם געהאט, למשל, די ליידעס-ווייטער-מייקער יוניאן אין פילאדעלפיה. עס איז שוין איינגעקומען און זייער מענער-דזשענעראל פארלאזען די יוניאן, און ביז איצט איז נאך די שטעלע געבליבען לעדיג. נאכער דער ריכטיגער מענטש וואס זאל פאר-נעהמען זיין פלאץ.

ניט פיעל בעסער שטעהט עס מיט דער ליידעס ווייטער מייקער יוניאן אין ניו יארק, מיט דער ווהייטגורד ווארקערס יוניאן, מיט דער יוניאן פון די ליידעס-אייבס אין שיקאגא. איבעראל פיהלט זיך א דרום אין גוטע, עהרליכע, איבערגעבענע פעהיגע מענטשן, אלס פיהרער פון די יוניאנס. דאסוועלכע איז אויך ריכטיג וועגען ארגאניזירען און ביזנעס-אייבער-דזשענעראל. עס זיינען, אפער, דא בעלנים אויף דיעזע שטעלען, אבער ניט אלע זיי נעמען גענוג פעהיגע אנהאלטען די שטעלען מיט ערפאלג און מיט דער נויטיגער בכבוד-ליקוויט פאר זיך און זייער יוניאן. פראבלעמען איז ניט אימער געווען פון די סאמע וויכטיגסטע, ווייל מענטשן פעהיגע און געמיינע האבען זיך קיינמאל ניט געדארפט אויף די גאנצע, אבער אין דער לעצטער צייט איז דא פראבלעמען געווארען ווירקליך א העכסט-ברענגענדע, און צוליב צוויי ארזאכען: די ערשטע איז, וואס אין דער איצטיגער צייט באצאלט זיך עס פיעל בעסער צו זיין אן ארבייטער אין שאפ, ווי א בעאמער אין דער יוניאן; שטאל האט אין דער הינזיכט א שטעלע פון א יוניאן-בעאמער געהאט פיעל אנדערע גענוג פאר דעם ארבייטער אין שאפ. איצט איז עס ניט מעהר. איצט פארדינט דער גאנצער געוועהליכער בעל מלאכה אין שאפ ניט קיין קלענערע ווייזשען, ווי דער יוניאן-בעאמער, און מיט פיעל ווע-ניגער קאפ-רעדעניש, און ארטיקלעכע-ניש און מערסטאקארטליכקייט.

די צווייטע ארזאכע איז די, וואס אין דער לעצטער צייט האבען פיעלע פון אונזערע יוניאן-פיהרער, וואס האבען זיך

געפינען א לייוונג פון דער שווערער פרא-נע. וואריס, ווי מיר האבען שוין געזאגט איינעמאל, קיין וויכטיגע פראבלעם קען ניט געלייזט ווערען פון בלויז דער פיהרערשאפט פון דער יוניאן אליין — זי מוז האבען די פולסטע מיטהילף פון דעם רעגיר-ענד-פייס.

צווייטע פראבלעם: די ארבייט אין דער קאונטרי.

פון די רעפארטען פון די פריהערדיגע מיטגלידער פון דעם דזשענעראל עקז. באאדער איז שוין באקאנט די גאנצע שווער-רייכקייט פון דער פראבלעם, געגען וועלכער די אינטערנאציאנאלע איז ארויס אין קאמף. זי האט זיך פארגענומען צו ארגאניזירען די קאנטרי-ארבייטער, וועלכע זיינען איצט גאנצן שטארקע קאנקורענטען מיט די אר-בייטער פון די גרויסע שטעט. און, נאך טייליך, ווערט פיעל געטאן אין דער הינ-זיכט. אבער די צרה איז, דאס די ארבייט איז א זעהר, זעהר שווערע. געלינגט עס דער אינטערנאציאנאלער צו ארגאניזירען די ארבייטער אין איין שטעטלעך, ציהט איר בער דער מאנופעקטורער אלע זיינע מיטגלידער אין אן אנדער שטעטלעך, און דער קאמף מוז אנגעפאנגען ווערען גאר פון דאס ניי.

און דער השק ביי'ס מאנופעקטורער צו פארלאזען די גרויסע שטאדט פאר די קאונטרי ווערט אלץ גרעסער, וואס מעהר די שטאדט-ארבייטער פארלאנגען העכערע שכירות... און אין פיעלע פעלע קומט אויס, אז די שטאדט-ארבייטער געווינען דורך זייערע ערפאלגרייכע טעפע בלויז דאס, וואס די ארבייט, ביי וועלכע זיי וואלטען געקאנט מאכען א שעה לעבען, ווערט או פנעמאכט פון קאונטרי-מיידיילעך פאר א הונדערטלויף, וועלכער איז אבער פאר זיי גענוג, ווייל זיי וויסען ניט פון בעסערס. די פראבלעמען אין דעם פאל קען אויס-געדריקט ווערען אסאך: זאלען אונזערע ארגאניזירטע שטאדט-ארבייטער ניט קעמפען פאר העכערע שכירות, קענען זיי דאך ניט. די הוצאה איז אזוי גרויס, אלעס איז בראנדטירטער, מו ווי קען מען ארביי-טען פאר דעם אלטען לויף? זאלען זיי ווי-דער קעמפען און סטרייקען? פיהרען זיי מאמענטאן אויס א געוויסע לויף-העכערונג, אבער דאס געדויערט דאך אזוי גרויס לאנג, באלד ווערט די ארבייט אין גאנצען פאר-שוואנדען, און די ארבייטער פון דער גרויסער שטאדט מוזען זיך באנוגענען מיט די הויכע פרייזען אין זייערע פאפירענע אגרימענטס...

געוויס, ווען די באדירפניסע, גייסטיגע און מאטעריעלע פון די קאונטרי-ארביי-טער, וואלטען געהאלטען גלייכען שריט מיט די פון די שטאדט-ארבייטער, וואלט טאנעם-ארדענונג ניט געווען. אבער וואס איז די פעולה פון ספעקולירען וועגען דעם, ווי עס וואלט געהאט זיין? מען דארף זיך דא רעכענען מיט דעם פאקט, אז דער קאונטרי-ארבייטער איז דערווייל שטארק צוריקגעווענדען אין פארגלייך מיט דעם שטאדט-ארבייטער, דאס עס איז שווער, זעהר שווער איהם צו ארגאניזירען, און דאס, פאלגליך, איז ער א געפעהרליכער קאנקורענט פון דעם שטאדט-ארבייטער, און דארום מוז דער שטאדט-ארבייטער, צי אנגענעם, צי ניט, געהען דאס אין אנבאטראכט, ביז עס וועט געלינגען דער אינטערנאציאנאלער צו ארגאניזירען די קאונטרי-ארבייטער, אז דער מאנופעקטור-רעד זאל ניט קענען מיט זיך באנוצען, ווי מיט א וואפע געגען זיינע שטאדט-אר-בייטער.

די דריטע פראבלעם: אונזער ראדי-קאליזם.

אין דער אלגעמיינער ארבייטער-בא-וועגונג איז אמעריקא איז דא פראבלעם פונקט א פארקערטע: דארום איז די פרא-נע: ווי מאכט מען די אלגעמיינע ארביי-טערשאפט עטוואס וועניגער קאנסערווא-טיוו; עטוואס מעהר ראדיקאל. אבער אין אונזערע רייען האבען מיר אפט אזא זאך, ווי "רעדיקאליזם ראן מעד", ווי מען זאגט עס אויף ענגליש, קיין זיין, ווי בא דיי-טונגספול און ווי גרויס ער זאל גיט זיין, האט אין די אויגען פון א היבשע ביסעל אין אונזערע רייען א גאנצן קליינע בא-דייטונג, און עס פאסירט אפט, אז ווען די פיהרער פון דער יוניאן גלייבען צו האבען אויסגעקעמפט פאר זייער יוניאן די בעסט-מעגליכסטע באדינונגען אונטער די אומ-שטענדען, און זיי מיינען דאס מען וועט זייער פאר, וועניגסטענס, בעדען א דאנק, געהאט מען זיי אויף מיט דער העכסטער גלייכטייליגקייט, און אפט גאר עפענען זיך נאנצען שליווען פון "סרימיק", ווארום האבען זיי פאר זיי גיט אויסגעקעמפט דאס מעלערעל פון הימעל.

דאס איז א ראדיקאליזם, וואס ווייסט פון מיין שיעור, פון קיין מאס, פון דאס, אאס איז מעגליך, און פון דאס וואס איז ארבייטערליך; א ראדיקאליזם, וואס גרע-

נעמט זיך מיט קינדישקייט, און פון וואס אפט די יוניאן ליידט ווער שטארק. דער דאזיגער ראדיקאליזם, וואס האט זיך ענטוויקעלט אין דער לעצטער צייט א דאנק פארשיידענע איינפלוסען, האט אויך זיין טייל ווירקונג אויף די ערשטע פרא-נע. דאס מאכט די ארבייט פון דעם יוניאן-פיהרער אלץ שווערער און שווערער און גאנצן אפט ווערט דעם פיהרער אויף פיהלט זיך פשוט געוואונגען צו פארלאז-ען זיין לעבענס-ארבייט, אין וועלכער ער האט ניט געשניטען מעהר, ווי פארדאכט און די שווארצעסטע אונדאנקבארקייט.

דאס זיינען די הויפט-פראבלעמען, וועלכע זיינען אויפגעהויבען געווארען אויף דעם לעצטען מיטינג פון דעם דזשענעראל עקזעקוטיוו באאדער אין באסטאן, און וועל-כע נור די גאנצע אינטערנאציאנאלע קען צופרידענסטעלעך לייווען. און זי וועט זיך מוזען לייווען גרינגליך. האלבע מיטלען ווע-לען דא גיט העלפען.

נאך גרויסע זיענען

צו די פיעלע זיענען מיט וועלכע דער ווענעראל - סעקורעטער - טרעשווער אב. באאדער איז געקומען צום מיטינג פון דעם דזש. עקז. באאדער אין באסטאן, זיינען אין דער צייט, ווערענד די מיטגלידער זיינען פארגעקומען, צוגעקומען נאך א פאר גרוי-סע זיענען. דער ערשטער זיענע איז טאקע פארגעקומען אין באסטאן, ערב די זיצונגען פון דעם דזשענעראל עקזעקוטיוו באאדער. די קלאסע מאנופעקטורער האבען נאך געגעבען די פאדערונגען פון די ארבייטער, פארפליכטענדיג זיך צו געבען זיי גיט ווע-ניגער ווי 42 וואכען ארבייט דורך דעם יארה, און דערצו נאך א באדייטענדע הע-כערונג אויף זייער ווייזשען. דער צווייטער זיענע איז באריכטעט געווארען פון דער ליידעס-ווייטער-מייקער יוניאן אין פילאדעלפיה: די קאמערס האבען געקרא-נען א רעזולטאט פון 5 דאל. די אסיסטענט קא-טערס 4.50. צוויי דאל. די וואך-ארביי-טער און א העכערונג פון 10 פראצענט פאר די שטיק-ארבייטער. עס איז כדאי צו באמערקען, אז די ביידע לעצטע זיענע זיינען דער רעזולטאט פון לאנגע פאר-האנדלונגען צווישען די באסטע און די פארשטענדיג פון דער יוניאן. אין באסט-טאן האבען געטאן גוטע טיכטיגע ארבייט אויסער די לאקאלע בעאמער, ווייס-פרעזי-דענט האלפערן, וועלכער איז געווארען דער ליבלינג פון די באסטאנער ארבייטער, און זשענעראלעס-טעטער אב. באאדער, און אין פילאדעלפיה דאס גלייכע, דארום האט באאדער פארבראכט די מייסטע צייט.

דער קורצער מסר השכל איז, אז מען קען אפט געווינען גאנצן גרויסע זיענע, און אויסמירען דעם זעהר שווערען און עהר-קאמטבארען מיטעל פון סטרייקס, וועלכער דארף זיין דער מיטעל, ווען אנדערע האבען ניט געהאלפן.

די בידינג-אדמערענעמונג אין שי-קאגא.

פון א בריף, וואס מיר פארעפנטליכען פון ווייס-פרעזידענט סקולמאן אין דעם נומער, "גערעכטיגקייט" וועט זיך דער לע-זער דערווייטען וועגען דעם גרויסען און שעהנעם פלאן, וואס די שיקאגא-ער פלאק-מאכער האבען ברעה אויסצופיה-רען: אויסצובלייבן פאר זיך אן אייגענע היים. און דאס שעהנע דערביי איז, וואס דער פלאן איז זיכער פארוויקליכט צו ווערען. דער פלאץ פאר די געביידע איז שוין געקויפט, און גאר גיך וועט מען זיך שטעלען בויען.

די ארבייטער אין שיקאגא זיינען בא-גייסטערט פאר דעם, און זיי וועלען געוויס אלעס טאן, אז די היים פאר די לאקאלע פון אונזער אינטערנאציאנאלע אין שיקאגא זאל ווערען וואס שטעלער א ווירקליכקייט. אבער אויך אונזער דזשענעראל עקזעקוטיוו באאדער האט אויפגענומען דעם פלאן מיט פונקט אזא באגייסטערונג. אלע אונזערע ווייס-פרעזידענטען האבען זיך פארפליכט-טעט אינדיוידועל צו קויפען באנדס, וויי-פיעל זייערע מיטלען וועלען זיי נור ערלוי-בען און אוי פאראינטערעסירען זייערע יו-ניאנס. די אינטערנאציאנאלע אליין האט שוין באשלאסען צו קויפען פאר צוויי טוי-זענד דאלאר באנדס. מיר גראטולירען די שיקאגא-ער ארבייטער צו זייער גרויסער אונטערגעהמונג, און מיר פארזיכערען זיי, אז זיי וועלען באלד געפינען פיעלע, וועלכע וועלען פאלגען זייער ביישפיעל. און ווירק-ליך, עס איז קיין ארזאכע ניטא, ווארום ניו יארק, קליולאנד, באסטאן זאלען גיט קענען אויספיהרען צו בויען זייערע איי-גענע היימען, אין וועלכע די גאנצע אר-בייט פון דער יוניאן זאל זיך קענען קאנ-צענטרירען. אזא היים, גוט געפיהרט, קען ווערען איינע פון די שטארקסטע פעסטונ-גען פאר פראפאגאנדע און ארגאניזאציען.

וואלט זי דאך נישט געפאָהרען אין אַמעריקא.
רעל דערמאָנט זיך ווי איהרע עלטערע
זאָבען זי לעבט געהאט, איהר, זייער, סאָני,
קעלע. שוין צעהן יאָהר, אז איהר טאטע
איז געשטאָרבן. דאָן, נאָך זיין טויט,
האָט זי געוואָלט פאָהרען אין אַמעריקא,
נור נישט געקאָנט לאָזען איהר בלינדע מר
מער. ס'איז נישט געווען ווער עס זאָל זי
דריי מאָל א טאָג פיהרען אין שוהל און
אַכטונג געבען אויף איהר. שפּעטער, נאָך
דער מאמע'ס טויט, איז זי געפאָהרען אין
אַמעריקא. זי איז דאָך 20 יאָהר אלט.
זעהר פיעל צרות איז זי דא אױסגעװױנעװױנע
שטאנען אין די שטעפער. שטענדיג איז
איהר אָנגעקומען די ערנסטע ארבייט, ווייל
זי איז געווען צו שטיל. זי האָט געהאַט
די פאָרלייטע פאר זייערע, "זיסע" שמיר
כעלעך צו די מידלעך. פארשייט האָט
עס איהר אלעס אױסגעזעהן און פיעל האָט
זי דערפון געליטען.
איינמאָל, זוכענדיג ארבייט, האָט זי
אָנגעטראָפּען צו איהרען א לאנדסמאן אין
שאפ, צו משה'ס זרח דעם שוסטער'ס
זוהן. אין דער היים איז משה'ס געווען
א מענערשער שניידער דא איז ער שוין
היבש עטליכע יאָהר און פארמאָנט שוין
אן אייגענעם שאפ פון א פאָר צעהנליכן
מאַשינען. ער מאכט דא אויך מענערשע
אנצוגען. רחל'ן האָט ער גענומען פאר א
"פינישערין".
דא אין שאפ האָט זיך רחל דערמיהלט
אַביסעל היימישער. דער בעל הבית, ווי
סענדיג איהר יחוס, האָט זי זעהר רעס-
פּעקטירט. ער פלעגט אפילו דערצעהלען
צו זייער ארבייטער וועגען איהר יחוס, וואָס
פאר א נאָמען איהר טאטע, ע"ת, האָט
געהאַט און וואָס פאר א שרייבט ער האָט
געטאָן מיט זייער זיידע.
הערענדיג פון רחל'ס יחוס, האָבען אלע
רבייטער באקומען גרויס רעספּעקט צו
איהר. אפילו די יעניגע, וועלכע פלעגען
זיך זעהר פיעל ערלויבען מיט אנדערע, פיר
נישערינגס, האָבען פאר רחל'ן געהאַט
דרך ארץ.
צווישען די ארבייטער איז געווען
משה'ס א אינגערער ברודער. אין דער
היים האָט מען איהם גערופען שמואליק.
דא רופט מען איהם "סעם". ווען משה'ס
האָט געעפּענט דעם שאפ, האָט ער איהם
געשריבען ער זאָל קומען אהער, און אז ער
וועט דא מעהר פארדינען ווי אין דער היים.
שמואליק איז שוין דא אין אַמעריקא
עטליכע יאָהר. ער איז דער בעסטער, "אפּע"
רייטאָר אין דעם ברודער'ס שאפ. פאר
דינסט זעהר גוט. פיהרט זיך אויך לייטש,
חבר'ס זיך נישט מיט אבי וועלכע חברים
און "הים שטאט". זינט שפּאט איז אָנגע-
קומען אין ברודער'ס שאפ, איז ער נאָך
געוואָרען שטילער און באשיידענער. דינסט
איהר מיט וואָס נאָך ער קאָן.
ווען רחל איז אָנגעקומען צו משה'ס
אין שאפ, איז זי אלט געווען זעקס און
צוואנציג יאָהר. און כאָטש די יאָהרען זיין
נען געווען נישט זעהר הויך, דאָך איז איהר
ינגער שוין געווען אַביסעל פארוועלטסט.
אויף איהר רוהיג, סימפּאטיש פנים, איז
א שטילער טרויער געווען אױסגעזעהן.
איהרע שוואַרצע, פּרומע אויגען, האָבען
שוין געהאַט אַביסעל פארלירען זייער
גלאַנץ. רחל האָט געפיהרט א זעהר אייני-
זאַמען לעבען. מיט די ינגעלייט האָט זי זיך
נישט באגעגענט. מיט די ארבייטער פון שאפ
איז זי שטענדיג געווען פון דערווייטענס.
ווער ס'זאָל זיך זאָרגען וועגען א שרדך טאָן
מיט איהר, איז נישט געווען. פון דערווייט
האָט מען איהר איינגע מאַל געשריבען זי
זאָל צוריק קומען. נור צוליבע וועמען און
צוליבע וואָס?
דא, ביי משה'ס, האָט זי זיך שוין
געפיהלט נישט אזוי עלענר. אלע זייער צו
איהר געווען פריינליך, איבערהויפּט סעם,
ער איז גרויס געווען צו געהן פון איהר'ס
וועגען אין פייער און וואסער.
איינמאָל, זאָגט משה'ס צו רחל'ן:
— דו ווייסט דאך, רייטשעל, דו ביסט
מיר טייער ווי איין אייגען קינד, און אויך
וואָלט זעהר וועלעך, אז דו זאָלסט זיין
גליקליך.
זיין שמים איז געווען ווייך און שטיל,
איבער זיין גוטען און עהרליכע פנים, האָט
זיך צוגאָסען נאָך מעהר עהרליכקייט און
גוטספּייט. ער שטאַמעלט ארויס פארשעמ-
טערהייט:
— הער, מיין קינד, איך וויל דיר עפעס
פרעגען: וואָלסטו געוואָלט סעם'ס כלת
ווערען?
רחל'ס בלאַסער פנים האָט זיך באַגאָ-
סען מיט א רויטקייט. זי האָט נישט גע-
וואוסט וואָס צו ענטפערען. זי האָט גע-
וואוסט, אז סעם לעבעט זי פון דעם ער-
שטען טאָג זינט זי איז אָנגעקומען אהער.

ס'איז שוין שפעט אין דער נאכט,
אַבער רחל קאָן נאָך אלץ נישט איינשלאָפּען.
דער מומעל און געפילדער אין גאס האָט
שוין אָנגעהויבען ביסלעכווייז אַפּשטאָן
קען. די איינוואוינער פון די גרויסע, הוי-
כע מענעמענטהייזער רודען שוין לאנג
אין זייערע ענגע, פארשטיקטע צימערען
נאָך דעם שווערען ארבייטסמאָג. פון צייט
צו צייט הערט זיך דער נערוש פון א
דורכגעהנדער טראַמוואַ, אָדער שטימען
פון פאַרבייגעהער, וועלכע ווערען אלץ ווייך
מער און ווייטער, ביז זיי שטאַרבן אַפּ
אין די שטילקייט פון דער נאכט.
אין שטוב איז שטיל. די לופט איז
שטיקענדיג, כאָטש די פענסטער זיינען
אַפּען. ס'הערט זיך א שווערער אטעמען
פון מיעדע מענשען. אויף זייערע מיעדע,
אויסגעמאָרטע פנים'ער צווייט זיך א
זיסער שמייעל: זיי זעהען גוטע חלומות...
עס חלום'ט זיך זיי דאָס שטערטלעך, די
היים, וואו זיי האָבען איבערגעלאָזען זייער
רע לעבעסטע און סייערסטע; דאָס וועל-
דעל, דאָס שטיל פליסענדיג טייכל און
די ברייטע, ווייטע פעלדער. פון אויבען
קוקט אויף אלעס ארומטער א בלויע, פאַר-
בייגטער הימעל, אויף וועלכען עס שווימט
אַרום א פאַר'חלום'סע, ליכטיגע לבנה, אין
דער באַגלייטונג פון טויזענדער, טויזענ-
דער בלישטשענדיגע שטערענדלעך.
רחל געפֿינט זיך אין א קליין שלאָפּ-
צימער. אין איהם שטעהט א בעמעל, מי-
שעל און שטיל, וועלכע זיינען געווען זייט
אַכט יאָהר איהרע אייניגע שטובע עדות
פון איהר עלענר און לייטע דאָ. זי האָט
קיינמאָל נישט געהאַט פאַר וועמען אויס-
דערצעהלען איהר ביטער האַרץ. און געל-
טען האָט זי אין די אַכט יאָהר זעהר פיעל
אז זי פלעגט קומען א פאַרבייטערע, אָדער
די באַליידיגטע פון שאפ, פלעגען נור די
דריי שטובע עדות זעהן איהרע מרערען...
די בעלי בתים, ביי וועלכע זי האָט גע-
וואוינט, האָבען זי שטאַרק לעבט געהאַט,
ווייל שטיל איז זי שטענדיג געווען, ווי
א טויט, קיינמאָל פון איהר נישט געהערט
קוין הויך וואָרט. און אז די בעלי בתים
פלעגען זיך אריבערקלייבען אויף איין אַנ-
דער דירה, פלעגען זיי רחל'ן שטענדיג
מיטנעמען.
און כאָטש מ'פלעגט זיך אריבערקליי-
בען אויף איין אנדער דירה, האָט דאָך
רחל'ס צימער געהאַט דעם זעלבען אויס-
זעהן; די זעלבע גרויס, פאַרם און שטענ-
דיג איהרע זעלבע דריי עדות. מאַנכעס
מאָל האָבען זיי איהר געשראָקען, מיט
אימא פלעגט זי אויף זיי קוקען. היינט
איז זי דא די לעצטע נאכט. עס שלאָפּט
זיך איהר נישט: מאָרגען איז איהר חתונה...
פארשיידענע געדאַנקען קריכען איהר אין
קאָפּ. זי רחל, מאָגיש דעם שוואַט'ס טאָכ-
טער, האָט חתונה מיט ווער דעם שוסטער'ס
זוהן... אמת, ביי זיי אין שטערטלעך האָט
מען זרח דעם שוסטער גערעכענט פאַר א
נאָנט שעהנעם בעל הבית, אָבער פאַר א
שוסטער. זיין זוהן שמואליק, יעצט איהר
חתן, איז אויך זעהר אן ארענטליכער בחור,
אַבער א בעל מלאכה... אפילו דא אין אַמע-
ריקא איז דאָס קיין שאַנד נישט — מרייסט
זיך רחל — אָבער פאַר דער משפּחה... ווען
איהרע עלטערען וואָלטען געלעבט, וואָלט
זי עס זיי געווען נישט געטאָן. א קלייניג-
קייט, וייער משפּחה! געקאָממען פון
רבנים און שוחטים פון דור דורות אָן. נור
ווען איהרע עלטערען וואָלטען געלעבט
ער איז אין ענגלאַנד, פארבונדען מיט
דער אידישער ארבייטער באוועגונג און
ער ווערט פון יעדען געשעצט און געאכ-
טעט; ער איז אינטעליגענט, ערפאָהרען
און אן אינסעצייכענער רעדנער. דער
פינאַנץ סעקרעטער, ברודער פיין, איז א
פעהיגער יונגעראַן, מיט ענערגיע און
פלענער, און זיין נאנצער דיינקען איז
וועגען דער יוניאן, און אזוי איז אויך
ווייער ביזנעס איידזשענט, ברודער בעלל.
די שניידער אינדוסטריע אין ענגלאַנד,
ספעציעל די פרויען קליידער שניידעריי,
איז שוואכער ארגאניזירט ווי אירענער
וועלכע אנדער אינדוסטריע אין לאַנד.
איך גלויב אז איך ווייס די אורזאכען וואָ-
רום דאָס איז אזוי; און ווען איך וועל
צוריק קומען אהיים וועל איך די אורזא-
כען פארלייגען פאַר אונזער דזשענעראַל
עקזעקוטיוו באַרדער, מיט מייער רעקאָמענ-
דאציען.
אונזער אינטערנעשיאנעל ליידעס נאָר-
מענט וואַרקערס יוניאן, דער פיעלעס, זעהר
פיעלעס בייטראַגען צו דעם ארגאניזירונג,
נישט בלויז פון אונזערע שוועסטער און
ברידער פון ענגלאַנד, זאָנערען צו דער
ארגאניזירונג פון דער שניידער אינדוס-
טריע איבער דער גאנצער וועלט.
ב. ש ל ע ז י נ ג ע ר

טעם וואס ארבייטען אונזער דיעזען ווא-
געטאנטען וואך ארבייט סיסטעם, איז פון
5 ביז 8 פונט א וואך (א פונט איז אמערי-
קאנער געלד איז יעצט 3.87 דאלאר) און
פון פינשערדיגס פון 2 ביז 3 פונט א
וואך. אבער דיעזע וויידישע באקומען
זיי די נאנצע 52 וואכען פון יאהר, צי
עס איז יא דא ארבייט אין שאפ צי נישט.
געוועהנליך טרייען שוין די באסעס אז עס
זאל יא זיין ארבייט. ביי שטיק ארבייט
איז דער פארדיינעסט פיעל העכער. אפער
רייטאָרס וואס ארבייטען פון שטיק פאר
דינען אזוי הויך ווי 12 און 13 פונט א
וואך, אבער דאס איז בלויז דורך דער
צייט וואס אין טרייד איז ביז און אין די
שעפער זיינען דא א סך באַנרעלס; ווען
אין טרייד איז סלעק, געהען זיי ארום
ליידיג און פארדינענען נאר נישט.
די ארבייטס שטונדען זיינען 52 און
א האלב א וואך. זייער שטעט פיהר טעג
פון וואך פאנגט מען אן 8 אהר אין דער
פריה און מען ארבייט ביז 7 אהר אבער.
דערפון געהט ארונטער א שטונדע אויף
מיטאג און נאך א האלבע שטונדע יעדען
פארנאכט אויף איבערצוכאפּען די הארץ.
שבת ווערט געארבייט ביז 1 אהר ביי-
טאג.
די וואס ארבייטען פון וואך קריגען
באצאָהלט פאר געוועזליכע יום טובים,
די צרה איז אבער, וואס געוועזליכע יום
טובים זיינען אין לאַנדאָן דא ווייניג.
אווערטייט ערלויבט נישט די יוניאן.
אַבער אין שעפער וואו מען ארבייט יא
אווערטייט, צי עס איז דערפאר ווייל די
ארבייטער קענען נישט ביישטעהן דעם גסיון
צי ווייל די שעפער זיינען נישט שטאַרק
גענוג ארגאניזירט, ווערט פאר די אווער-
טייט געצאָהלט צייט און א האלב.
דער סיסטעם פון ארבייטען מיט
ארויסהעלפערס עקזיסטירט דא נאך. (מיר
רייען דא פון די יוניאן שעפער, ווייל
אין די נייטיגונגן שעפער ווערט מעהר-
סעטיילס געארבייט סעקשאן ארבייט און
יעדער ארבייטער איז דארטען נישט מעהר
ווי אן ארויסהעלפער). די יוניאן פאסט
אַבער אויף, אז מעהר ווי מיט איין ארויס-
העלפער זאל קיין ארבייטער נישט ארביי-
טען. אן ארויסהעלפער קריגט פון 2 פונט
ביז 4 פונט א וואך.
אזוי ווי די מאנופעקטורערס מאכען
די מעהרסטע ארבייט זייערע אין אויס-
סאיד שעפער, זיינען דארום די גרעסטע
צאָהל יוניאן לייט באשעפטיגט אין די
קליינע שאַפּעס. פון די 4000 מעמבערס
וואס די יוניאן האָט, ארבייטען 3000
עין באַשעפטיגט וואו עס ווערען באשעפטיגט
פון 5 ביז 25 ארבייטער.
די סאניטארע צושטענדע זיינען נישט
שלעכט, אפילו אין די קליינע שעפער.
דאס האָבען די קלאומאכער צו פארדא-
קען די ארבייטער פארשטעהער אין ענג-
לישע פארלאמענט, וועלכע האָבען גע-
מאַכט די רעגירונג אָנצוגעהען פּעקטאָ-
רי געזעצע וואס פראטעסטען מעהר אדער
ווייניגער דעם געזונט און לעבען פון די
ארבייטער.
די דיוס אין דער קלאומ מאכער יו-
ניאן, איז א האלבער שילינג א וואך פאר
מענער און א פערטעל שילינג א וואך פאר
מידלעך. (א האלבער שילינג איז אמערי-
קאנער געלד איז 10 סענט). נאטידליך
איז די יוניאן זעהר ווייט פון זיין רייד,
און מעהר ווי א פינאַנץ סעקרעטער, אן
ארגאניזירער, און איין איינציגע ביזנעס
איידזשענט צו אטענדען צו אלע 450 אר-
באניזירטע שעפער, איז זי נישט אימשטאַנד
יין האָבען. עס פארשטעהט זיך אז די
שעפער ווערען זעהר שוואך קאנטראלירט
און אז די האלבע שילינגס און די פער-
טעל שילינגס ווערען אויך נישט געצאָהלט
פון די מעמבערס פּינאַמליך.
* * *
אונזערע טריידס אין ענגלאַנד זיינען
אלאז נישט ארגאניזירט און די דארטיגע
ארבייטער קענען זיך נישט איבערגענעמען
מיט זייערע וויידישע, שטונדען און אַנ-
דערע ארבייטס באדינגונגען. אבער דאס
איז נישט די שולד פון אונזערע א יו-
שע שוועסטער און ברידער וואס וואָר-
נען און ארבייטען אין ענגלאַנד; און-וואס
אנבאלאנגט די לאַנדאָנער קלאומ מאכער
יוניאן, איז די נישט-סאטריסט איהרע זי-
כער נישט די שולד פון דער עקזעקוטיוו
באָרד און פון איהרע דריי באצאָהלטע
אַפּיסערס. אין האָב מיט יעדען פון זיי
פיעלע, פיעלע שטונדען פארבאכט, איך
האָב געזעהן ווי זיי פארהאנדלען זייערע
יוניאן ביזנעס, ווי זיי באנעמען זיך מיט
די מעמבערס, און איך קען בלויז שבחים
זאָגען וועגען זיי.
די עקזעקוטיוו באָרד באשטעהט פון
עלף מעמבערס, וועלכע האָבען זייערע
בעסטע יאהרען אפגעגעבען פאר די לאַנד-
דאָנער קלאומאכערס. דער ארגאניזירער
זייערע, ברידער י. קאפלאן, איז א מענטש
וועלכער איז די נאנצע דרייסיג יאהר וואס

זעהר קאמפליטע שניידער אלס מיטליי-
דער, פון וועלכע א 500 ארבייטען ביי
ליידעס טיילאָרינג. די מעסיקניקס פון
ריעזער ארגאניזאציען איז באשרענקט צו
סאטלאַנד.
די יוניאנס ער ליידיגס
טיילאָרס טרייד יוניאן,
איז די קלאומ און סוט מאכער יוניאן פון
לאַנדאָן, פון וועלכע איך האָב די עהרע
יעצט צו זיין דער האַנאָראַרי פרעזידענט.
איהר געמבערשיפ איז איבער 4 טויזענד.
פון וועלכע 95 פראצענט זיינען אידען.
דאָס איז אלאז דער סך הכל פון דעם
ארגאניזאציענס צושטאַנד פון די ליידעס
גארמענט ווארקערס אין ענגלאַנד: 175
טויזענער ארבייטער אין דער אינדוסטריע,
און ארגאניזירט זיינען בלויז א 20 טוי-
זענער, דאָס הייסט ארום 12 פראצענט!
און דיעזע 20 טויזענער קענען אויך נישט
אנדערע קאָלעקטיוו, ווייל זיי זיינען צור-
ווארפען איבער זייערע פארשידענע אר-
גאניזאציען.
ווען אן אינדוסטריע געפינט זיך אין
אזא ארגאניזירטען צושטאַנד, איז נאטיד-
ליך אז וויידישעס זאלען זיין נידעריג און
אז די אלגעמיינע ארבייטס באדינגונגען
זאלען נישט זיין קיין פויגעלדיגע; און אזוי
איז עס טאקע. די איינציגע טרייד אין
אונזער אינדוסטריע אין וועלכע אן ארביי-
טער מאכט א שטיקעל לעבען, איז די
קלאומ טרייד; אבער דאס בלויז אין
לאַנדאָן, און בלויז אין שעפער וואו עס
ווערט געמאַכט די בעסטערע קלאסע אר-
בייט און בלויז וואו אונזערע אחענו בני
ישראל ארבייטען. אין שעפער וואו מען
מאַכט די ביליגע אדער זאגאר די מיטעלע
קלאסע ארבייט, ארבייטען בלויז שיק-
סעס אונטער דעם סעקשאן סיסטעם, און
דארטען איז זעהר, זעהר טרויעריג. די
מידלעך ארבייטען דארטען פאר 25 שיל-
לינג ביז 50 שילינג א וואך (50 שילינג
איז אין אמעריקאנישע געלד 10 דאלאר).
ליידעס גארמענט ווארקערס פון אלע
טריידס זיינען אין לאַנדאָן דא ארום 70
טויזענער. קלאומאכער זיינען דא ארום
26 טויזענער, און קלאומ שעפער ארום 15
הונדערט. ווען איך זאג קלאומ און סא-
כער, האָב איך אין זינען אלע וואס אר-
בייטען אין לאַנדאָן ביי קלאומס, די גוטע
בעלי מלאכות און די סעקשאן ארבייטער.
און ווען איך זאג קלאומ און סאכער,
האָב איך אין זינען אלע קלאומ שעפער
פון לאַנדאָן, די גרויסע שעפער אזוי גוט
ווי די קליינע שאַפּעלעך, וואו עס אר-
בייטען נישט מעהר ווי פינף אדער זעקס
פערזאנען. די קאנטראל פון דער יו-
ניאן דערנענט אבער נישט צו מעהר ווי
צו 450 שעפער און שאַפּעס וואו עס
ווערען באשעפטיגט ארום פיער טויזענער
ארבייטער. שעפער אין וועלכע עס אר-
בייטען הונדערט ארבייטער אדער מעהר
זיינען אין לאַנדאָן דא ווייניג, ווייל די
מעהרסטע מאנופעקטורערס מאכען זיין
ערע ארבייט (אדער קויפען זייערע אר-
בייט, ווי זייערע נויארקער ברידער דר
פּען דאָס), אין אויססאיד שעפער, דורך
די לעצטע אייניגע יאהר האָב די "יוניי-
טעד ליידעס טיילאָרס טרייד יוניאן" גע-
מאַכט עטליכע שטארקע אָנשטעלונגען:
צו יוניאניזירען די אנדערע טויזענער ש-
פער, אבער אָהן ערפאלג. אין יענע ש-
פער ארבייטען מעהרסטענטיילס שיקסעס
און אונטער דעם סעקשאן סיסטעם, און
די שיקסעס האָבען זיך נישט געריהרט פון
אַרם. זייערע וויידישעס זיינען פון 25
ביז 50 שילינג א וואך און זיי ריהרען
זיך נישט פון ארם.
אין די מעהרסטע שעפער, אפילו אין
די יוניאן שעפער, ווערט געארבייט פון
שטיק. פאראַהערען דזשענע האָט די יו-
ניאן ארויסגערופען א דזשענעראַל סטרייק
איינצופיהרען וואך ארבייט, אבער דער
סטרייק איז נישט געווען קיין ערפאלג. אין
די שעפער וואו מען ארבייט פון וואך איז
ניסעס און מיט אנדערע טריימינגס, וועל-
כע מאכען דעם ארבייטער אז ער זאל זיך
די גשמה ארויסיאנען. קיין פעסט געזעצ-
טע מינימום סקילס זיינען נישט. אויב
דער באָס צאָהלט אן ארבייטער, לאָמיר
אַנגעהמען, פינף פונט א וואך, דאָרף דער
ארבייטער פאר דיעזע פינף פונט מאכען
יעדע וואך אזוי פיעל און אזוי פיעל נאר-
מענטס (אין לאַנדאָן רופט מען דאָס
דזשאַבס). אויב דער אפּערייטאר מאכט
מעהר "דזשאַבס" ווי דער אפּמאכט, איז
קרייט ער באצאָהלט פאר יעדען "דזשאַב"
עקסטרא און ער פארדיינט אזוי הויך
ווי אכט פונט א וואך; אויב אבער דער
אפּערייטאר איז הינטערשטעליג אין
דזשאַבס, דאָס הייסט אויב ער האָט גע-
מאַכט ווייניגער נארמענטס וויפיעל דער
אפּמאכט איז, געהט איהם דער באָס ארוי-
טער פון זינע פינף פונט אזוי פיעל און
אזוי פיעל פאר יעדען דזשאַב.
די דורכשניטליכע וויידישעס פון אפּע-
רייטארס, שניידערס, קאטערס און פרע-

פערטער בריעה פון פרעזידענט ב. שלעזינגער.

איד האָב דורך די צעהן מעג וואס
איד בין דא, זיך אויך גוט אייניגעקוקט
אין דעם ליידעס גארמענס טרייד פון ענג
לאנד, ספעציעל פון לאַנדאָן. איד האָב
געקאָפּט פערלע געשפּרעכען מיט די אמיר
סערס פון דער הינער „וויניטש" ליידעס
טיילאָרס טרייד יוניאן", איד האָב בער
זוכט אייניגע שעפער, איד האָב אסענ
רעט א פאר עקזעקוטיוו באַארד מיטנ
גען פון דער יוניאן, איד בין אנוועזנער
געווען אויף א שאַפּ מיטנ פון איינע
פון די גרעסטע לאַנדאָנער קלאוס פעס
טאָריס, איד האָב אדדעסירט א גרויסע
מאסענפאראמלונג פון די הינע קלאוסמא
כער, איד האָב זאָגן אוספיינט אויף א
באנקעס צו זיין, וואס די הינע יוניאן
האָט אראנזשירט לכבוד אונזער אינטער
נעשיאנעל ליידעס גארמענס וואירקער
יוניאן, און אינזירעקס אויך פאר מיר
איהר קענט זיך טארשטעלען ווי איד האָב
די לאַנדאָנער קלאוסמאכער אָנגעמושטע
דורך די צעהן מעג, און די עקזעקוטיוו
באָארד האָט מיר צוגעטיילט דעם זעהר
גרויסען כבוד, און מיר ערוועהלט אלע
פערמאנענטען פרעזידענט פון דער „וי
ניטש" ליידעס טיילאָרס טרייד יוניאן.
אייגענטליך וואלט איד נאך היינט גע
קענט אוועקפאָרען פון ראנען (איד פאָהר
פון ראנען נאך פאריז, דאן נאך רוסי

While Debs Is Jailed We Are All In Jail

In the closing years of his life Debs is thrown into prison. He is a worker who has fought as a hero for labor all his long life. His story is told by David Karsner in

DEBS

His Authorized Life and Letters

The book is handled reluctantly by regular book-sellers, refused by many. It is a book for the workers, who alone will buy it and sell it. To secure a maximum distribution for it,

AGENTS ARE WANTED

for every city, town and village in the land. The opportunity for help is unique, and the agents' terms are generous. Moreover, the publishers have set aside part of the receipts to help the cause of Free Speech and Political and Industrial Amnesty. Help by filling in the blank below:

Date....., 1920.
BONI & LIVERIGHT,
105 West 40th Street,
New York City.

Please send me your circulars and agents' terms for selling the book DEBS: HIS AUTHORIZED LIFE AND LETTERS. (\$1.50 per copy.) I want to help.

Name .....

Address .....

פאטרעניזט אונזערע אדווערטייזער!

דעזיינערס ווערען זעהר פערלאנגט

מענער און פרויען פאר-
דיענט מעהר געלד!

הונדערטע לייטע האבען שוין אויס-
געלערענט אונזער מעטאדע און
יעצט פארדיענען זיי פיל געלד.

נעמט יעצט א קארם
אונטערדיכט

אין די

מיטשעל סקולס

אין דזיינינג פיר מענער, פרויען,
מיסעס און קינדערשע קליידער.
ספעציעל קורס אין פאר דזיינינג.
דאס מיינט איין באדיינע פאזישאן
אין גרויסע געהאלט.

די מיטשעל סקולס אף נאר-
מענט-קאסינג, דזיינינג פאסטער-
מייקסינג, גריידינג און פיטינג אין
עסטאבלישד איבער 50 יאהר און
האט ערפאלג.

נייע אידעען. נייע סיסטעמעס. בעסטע מעטאדען. בעסטע רעזאלטס.
פריוואט אונטערריכט אין אידיש. טאג און אבענד קלאסען. נומע בעדינגונגען.
שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט פאר א פרויען בוקלעט,
דעמאנסטריישאן און פולע אויסקליפמע.

אבענד-קלאסען: מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג.

MITCHELL DESIGNING SCHOOLS

912-920 [Cor. 21st] Broadway, New York

Phone, 83 Gramercy.

די

סטייט באנק

דעפאזיטארי פון די יונייטעד סטייטס נאזערנמענט

סטייט און סיטי און ניו יארק

יונייטעד סטייטס פאסטאל סיווינגס פאנד

יעצט איז די צייט איחר זאלט אויך ווע-

רען איינער פון אונזערע דעפאזיטארס

לייגט ניט אפ

אלע גלעדער דעפאזיטעט ביז דעם 10-

טען יאנואר ברענגען אינטערעסט

פון 1 טען יאנואר

פארעין דעפארטמענט

די וואס ווילען העלפען זייערע קרובים אין אויסלאנד,
בעזאנדערס אין פוילען, רומעניע, גאליציע, און טשע-
כא-סלאוואקיע, קענען שיקען געלד מיט די ביליג-
סטע רעיטס דורך דער סטייט באנק.

אונזערע טשעקס ווערען איבעראל אויס-

געצאהלט

The State Bank

376 און 378 גרענד סטריט, ניו יארק

ברענטשעס:

100 עסקס סטריט; 7 וועסט 26 טע סטריט;

1400 פינפטע עוועניו;

158-טע סטריט, יוניאן און וועסטשעסטער עוועניו

פיסקין און סמאן עוועניו, ברוקלין.

גרעהעם עוועניו און ווערעט סטריט, ברוקלין.

צווישן דעם רעדאקטאר
און די לעזער.

„סאלדאט מיט'ן ביסס". — א.ב. ב.
האט אונז איבערגעגעבען אויער ברוי,
וועלכען איהר ספאטשעט אונזערע סטער
פשוט מיט טויט. איהר גיט גיט אן אייער

צו אדע ניו יארקער ראקארס פ
דער אינטערנעשאנאל ליידס
גארמענט ווארקערס יוניאן.

די נעמטשוראליוויזשאָן איידר ליען
אינדאָרסירט מ'זעט דער אינמערנעשע
ליידס גארמענט וואָרעמס ווייזן,
עס איז דאָרום עס פליכט מ'זעט ל' לא
לען מ'זעט דער אינמערנעשענאל צו
פארמאָסטן אויף דיווען וויכטיקע
מענעז.
ערוועלט אייערע דעלעגאטען צו
וויבענערעמאָהנען קאָנפערענץ,
שיקס אַרײַן אייערע קרענעשעלס
אויס מ'זעט דער נעמטשוראליוויזשאָן
לען, פארוערטס בילדינג, 175 א
בראָוויי.

געמוסט!
דער אָפּיס פון דער קאָסטאַם דרעס-
מאַכער יוניאַן, לאַסאַל 90, האָט געצוּגט
פון "פאַרווערטס" בילדינג אין 726 לֶפֶט-
סינגטאָן עוועניו, קאָרנער 58סטע סטריט.
די מיטגלידער פון דער יוניאַן זיי
גען געבעמען דאָס צו נעמען אין אַכט.

פון דער קא

מאכער יוניאן, לאסאל 90, האט געמאכט
פון „פארווערטס“ בילדינג אין 725 לעק-
סינגטאן עוועניו, קארנער 568 סטריט.
די מיטגלידער פון דער יוניאן זיי
זען געבעטן דאס צו געשעצן אין אכט.

די „גערעכטיגקייט“ ערשיינט איצט מיט א טאָג פריהער ווי אמאָל — מיר געהען צום פרעם מיטוואָך אָנ-שטאָט דאָנערשטאָג.

אַלע אונזערע ארטיקלע שרייבער, סעקרעטערע פון די קאָסאָלס און קאָרעספּאָנדענטען ווערען דעריבער אויף געפאָדערט צוצושיקען דעם מאטעריאַל פריהער. מאָנאטא איז דער שפּעטסטער טאָג וואָס מיר קענען אריינגע-מען זאכען פאר'ן לויפנדרען נומער.

רעדאקציע.

סתם, אויף וועלכע מיר וואלטען אויך געקענט
 ענטפערן, גלייבט דאך אזוי נישט קיין שווער
 ג. ווי אויך צו ענטפערן עפענטליך, אפשר
 נאך איהר שווער אן עהנליכער צו איהר, ווייל
 דער זיינען דא גענוג אין דער איינציגער
 אדער אדער, אסערקאנער, ווי איהר, און
 אן עס וועט זיי גארנישט שווער צו לעזען אפ
 שורות מיר ענטפערן אויך אין אידיש,
 ויל פון אייער שלעכטען ענגליש דרינגען
 ר, אז אונזער ענטפער אין אידיש וועט איהר
 סער פארשטעהן. איהר באהויפטעט, אז די
 נענע קלאמאכער ווינאן אויף א באשטאנענדיג
 נענע באשעפטיקעט, א. א. וו. און רויעט —
 תר גיט אן אויך די אורזאכע: זיי ספייטן
 סער און זיי זיינען געלדטשונגע. ביידעס
 זי גיט אמת, הערר סאלדאט, זיי ספייטן צו
 אשטענדען, ווען יע וואלטען זיי גיט געהאט
 צו וואס עס איז געווען, הערר סאלדאט, און זיי
 אלטען דאך גיט געקאנט געהאלטן זייערע דיוס
 אן די ווינאן, און וואלטען זיי גיט געקאנט
 געהאלטן די דיוס, וואלט איהר גיט געהאט
 געקאנט צו שרייבען, ווייל, ווען עס איז נישט
 זייער געלד, דאסער מען גיט קיין סעקערסאך
 געשווערע, הערר סאלדאט, אויך זיינען
 געלדטשונגע, פרעגט אן ביי וועמען איהר
 גיט, הער, סאלדאט, וואס איז מערסטנס מיט
 זיין בוס, און אלע וועלען אויך זאגען, אז
 זי ציהט מיט די רויעט איז דוקא דאס, וואס
 זיי האבען פוינט געלט, וואס זיי ווילען און
 אנטען אשטאנען געלט, וואס זיינען געלדט
 שונגע, אדערלעכע שונגעס וועט איהר געפינען
 גענוג צווישען די סאנזעקטשורע, סאטער
 יופער, וואל סטריט ספעקולאנטען וכדומה
 בער גיט צווישען די רויעט, אלעס וואס זיי
 ווילען, איז צו מאכען אן אנשטענדיגען לעבען
 און אורזאכע פון איהר הויכע רענט. דער
 ווי גארנישט איהר זיינט, הערר סאלדאט, דער
 קרית און די הויכע רענט זיינען גאר די
 וורזאכע, ווארעם די ארבייטער ספייטן. און
 דער קרית און די הויכע רענט איז צו פאר
 נעמען די, פראגטייער, און גיט די אר
 בייטער, איהר הייסט זיי געהן צוריק גאָר
 וויסאטער, פון וואנען זיי זיינען געקומען.
 הייבער ביסעל פון זיי וואלטען עס געטאן מיט
 גענוגען, און גיט געווארעט אויף אייער בא
 געהל, הערר סאלדאט, אבער מען לאזט זיי גיט
 ארויס, און גאנצען וויל מען ארויסשיקען
 און פאר מיינענד, אבער דער קלאמאכער
 "באנש" באשטעמט איבער אונזערע מיינענדע
 הערר סאלדאט, איהר ערקלערט זיי, אלס דער
 ערגסטען קלאס אידען, וואס זיינען געקומען
 איהר, און איהר באדינערס די גומע אידע
 וואס מוזען געבאך ליינדען פאר זיי, אד, הערר
 סאלדאט, ווי גאנצו איהר זיינט, פרעגט איהר
 בהמים, ווער עס איז א גומע, און ווער
 שלעכטער איד, אויך איז אייער ספראשונג
 דאס איהר וועט זיך געחטען צו זיי, א זאך
 פארשער, מיר האלטען אז סאלדאט ווי איהר
 פאר אן אנגליק, פאר א פעסט און אסעריק
 מיר זיינען זיכער, אז דער דורכשניטליכער
 אסעריקאנער האט פילע מעהר שכל, ווי איהר
 און אייערס לייבליכען, באלד און זיי ווי
 צו לאזען הערען פון זיך, און וועלען סאכס
 איד און אייער גלייכען שווער, עס איז וויר
 ליך שרייער, ווען אזא טיפ מענטשען, ווי איהר
 רעדט און דעם נאמען פון אסעריקא, אפ
 דאס וועט גיט לאנג אנהאלטען, ביז דאס
 איהר בילען, וויפילע איהר ווילט. עס חובי

Tickets should be obtained immediately to prevent disappointment. On sale at Rand School Office, 7 East 15th Street; New York Call, 112 Fourth Avenue; Jewish Daily Forward, 175 East Broadway, and at Century Theatre.

מאמאשעווסקי מעאסע
 האוסמאן סט. און סעקאנד עוועניו
 סעל. 2612 ארטאד 2612
 חער מאמאשעווסקי, סטיידוש סעל.

נייעס אין מאמאשעווסקי
מעאסער

5. נאלדבערג
 פרעזענטירט די גרעסטע אידישע קינסט
 לער, אין גרעסטע ווערק פון גרעסטע
 דראמאטורג

אסיפ דימאוו'ס נייעסטע גרויסע
ווערק „דער יום הדין“

צום ערשטען מאל

פרייטאג אבענד, שבת און זונ-
 טאג מאטיןע און אבענד,
 23 מען, 24 מען און 25 מען
 יאנואר

דייוויד קעסלער

אין א נייע קונסטדאלע אלס
 ר' הירש הארענשטיין.

באריס מאמאשעווסקי

אין א נייע קונסטדאלע אלס
 יאקאב בוימאן
 (מאדארישטש נאָלובאָוו)

סעם קעסמין

אין א נייע באראקסער קונסטדאלע אלס
 גדליה סעלצער
 (מאדארישטש וועליסאן)

הער יאָוועליער, ה' שווארץ, ה' גרינבערג,
 ה' מילער, ה' נאָלד, ראָזא גרינבערג,
 מאד. סוכמאן און בעטי ווייסמאן אין א
 נייע גרויסע מיססערווערק

דער יום הדין

דראמא אין 4 אקטען מיט א פראָלוג פון
 אסיפ דימאוו.

רעזשיסירט פון סערפאסער.

נאנץ נייע דעקאראציע פון
 באריס מאמאשעווסקי.

„דער יום הדין“

אין א גרעסערע ווערק ווי
 „דער עוויגער וואנדערער“
 קינדער אונטער 6 יאָהר וועלען פאָטיט
 נים אריינגעלאָזען ווערען.

דזשאהן קענגעטה טוירנער
לעקטשור-קורס
 וועגען

**מעקסיקא און די פאר-
 אייניגטע שטאטעס**

דינסטאג אבענד, יאנואר 6,
 13, 20 און 27 מען

אריינגאנג פאר איין לעקטשור:
 25 סענט.

א טיקעט פאר'ן קורס פון פער
 לעקטשורס — 75 סענט

געגעבען געווארען אין

רענד סקוהל

7 איסט 15טע סטריט.

**דאס נייע
 אידישע מעאסער**

27 מע סטריט און מעדיסאן עוועניו.
 מעלעפאן מעדיסאן סקווער 579.
 עמנאל רייכער, קונסט דירעקטאר.
 לאזיס שניצער, דזשע. סעקערשוער.

פרייטאג אבענד, שבת און זונטאג
 כייסמא און אונטען, דעם 23 מען, 24 מען
 און 25 מען יאנואר

**בראנקס
 עקספרעס**

לאקאלע קאמערדיע
 פון אסיפ דימאוו

רעזשיסירט פון אויסמא.

באזארגט זיך מיט בילעטען אין פאראויס.

פאר בענעפיטס זיך צו ווענדען צו
 דזש. סערעש (י. חרש).

SECOND AVE. THEATRE

35 סעקאנד עוועניו.
 יאזעף ערעלשטיין, דזשע. סענ.
 מעלעפאן, פארטייט 1643.

טיקעטס 8 וואכען אין ארזענעם.

דער איינשטימיגער אורטייל פון איבער
 50,000 מענשען, וועלכע האבען ביינע-
 וואהנט די פארשטעלונג פון יאזעף
 רומשינסקי'ס לעצטע און שעה-
 סטע אפערעטא

דעם רבינים נגון

גרעסטער ערפאלג!
 30 נומערען געזאנג.

פרייטאג אבענד, שבת און זונטאג מאטין
 נע און אונטען, דעם 23 מען, 24 מען און 25 מען
 און 25 מען יאנואר

יאזעף רומשינסקי'ס נייעסטע אפע-
 רעטע

**דעם רבינים
 נגון**

ליבערמא פון ג. באדער
 אויפגעפיהרט פון יאזעף רומשינסקי

סעמינעל ראזענשטיין, לודוויג זאן, רע-
 נינג פראנער, ראזא קארפ. באריס ראזענ-
 טאל, מרס. סאנינג לאקסער, פעני לוב-
 ריצקי, היימי דזשייטאבאן און יאקאב
 פרענק באטייליגען זיך אין דיעזע אפע-
 רעטע, ווי אויך לאזיס היימאן. ה' משאר
 לעס נאטאמאן אלס „לייבעניו“

**דעם רבינים נגון אין 100 פרא-
 צענט פערפעקט.**

אין מזויס, פערזאנאל, ארטיסטען, אויס-
 שטאמונג, רייכע קאסטימומען, שעהנסטער
 קאהר, שעהנע מענצ און באלעמען, וואונ-
 דער עפעקטען, גרויסער ארקעסטער, אין
 אלע הינזיכטען.

\$10 ווערטה אמיוומענט פאר 1 דאל.
 אן עקסטרא גרויסער כאר און סימפא-
 ניי ארקעסטער אלא רומשינסקי.

חברות לארזשען, סאסייעטיס, יוניאנס,
 ארבייטער רינג ברענשעס, רעליעפס, ווי
 אויך פריוואט פערזאנען קענען זיך מעל-
 דען פאר בענעפיטס און טיקעטס אין
 אפיס פון מעאסער.

מעלעפאן גרעסערס 2441
 די לענארד פרעס
 42 איסט 23טע סטריט, נ. י.

אפמאמעטריסט און אפטישען
 215 East Broadway
 1709 Pitkin Ave., Brooklyn

**בארנעם
 5. בעקער**

100 Lenox Avenue
 895 Prospect Ave., Bronx

ד ע ר

ארבייטער רינג

איז דער מעכטיגסטער און גרעסטער אידישער ארבייטער
 ארדען איהר דער וועלט.

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידישער ארדען, וואס האט
 אן אייגענעם סאנימאריזם פאר זיינע קאנסאמפטיוו מעמבערס.
 דער ארבייטער רינג איז נים בלויז אן ארדען, נאר אויך א געזעל-
 שאפטליכער צענטער אין דער ארבייטער באוועגונג.

די יוניאן שטיצט אייך אין אייער עקאנאמישען קאמפא-
 דער ארבייטער רינג איז א פריינד צו זיינע מעמ-
 בערס אין נים און אין פרייד.

מעמבערס ווערען אריינגענומען אין דער עלטער פון 18 ביז 45
 יאהר.

די ארבייטער באוועגונג איז דער פעלז אויף וועלכען דער מעמ-
 פעל פון דער צוקונפט וועט געבויט ווערען.

דער ארבייטער רינג איז איינער פון די פעלזען.
 אייב איהר זייט נאך נים קיין מעמבער, שליסט זיך גלייך אן!
 נאך אויסקינפטע זיך ווענדען:

THE WORKMEN'S CIRCLE. 175 E. B'WAY, N. Y.

ענדע פון מלחמה
 ברענגט גליק פאר דער וועלט
מארמאלאקס

די געשמאקע פרוכט קענדי אָפּהיירט מיר
 מעל האָט געמוזט פיר דער צייט פון
 מלחמה אראפ פון מארקעט, ווייל דער
 טייערער מעדיצינישער שטאף וואס
 קומט אריין אין מארמאלאקס איז
 גענצליך פארברויכט געווארען אין די
 מלחמה האָספּיטעלעך. יעצט די ענדע
 פון מלחמה וועלכע האָט געבראכט נייע
 נומע צייטען, האָט אויך צוריק גע-
 בראכט די גרויסע רפואה פיר אלע מאד-
 נען ליידענדע, „מארמאלאקס“, די
 פרוכטקענדי אָפּהיירט מיטעל וואס איז
 געשמאקער פון די טייערסטע קענדי
 און רייניגט אב דעם מאָגען אין א
 פאר שטונדען לייכט און אנגענעם.
 ליידעם נים אויפ'ן מאָגען און האלט
 די מאָגענרלעך פון אייערע קינדער אין
 ריינעם און געזונטען צושטאנד. א
 באקסעל מארמאלאקס אין הויז איז א
 פארויכערונג פיר א געזונטען מאָגען
 און וועט פארהיטען פון אלע מאָגען
 קראנקהייטען.

10, 25 און 50 א באקס.
 אין אלע נומע דראג סטארס אדער מיט
 מאקס.
**MARMALAX COMPANY,
 NEW YORK**

דיוע צייטונג
 ווי אויך פילע אנדערע אידישע און ענג-
 לישע צייטונגען, ביכער און דזשורנאלען
 ווערען געדוקט אין די
**אפ-טו-דייט פרינטינג קא-
 196 קאנעל סט.**
 ניו יארק
 מעלעפאן 5425 פרענקלין.

A. DELBON
 פיקס און שארפ שערס.
 484-90 6טע עוועניו,
 ניו יארק.
 צווישע 29טע און 30טע סטריט.

די יוניאן קאאפעראטיוו
 סאסייעטי
 לאסאל 35 א. 5. ג. ו. יוניאן
 פער קויפט אויסשליסליך
**ווייט לילי טהעע
 קאלאמביא טהעע
 צוועטשני טשעי**

י. קראוץ
 בערזשעס און בענערס
 מאד יוניאנס, סאסייעטיס און ס. פ. ג.
 ספריקמלי יוניאן ארבייט.
 134 קלינגטאן סטריט, ניו יארק

פארטאניזם אנווערע אדווערטייזער!

הויפט אן דאם נייע יאהר מיט א באנק אקאונט

אין איינע פון די דריי גרויסע ברענטשעס פון

די באנק און יונייטעד סטייטס

די איינציגע פראמינענטע פינאנץ אינסטיטושאן אין ניו יארק וועלכע

**צאהלט אייד אינטערעסט פון אייער געלד פוז'ם זעלבען טאג אן וועלכען
איהר עפענט איין נייעם אקאונט**

עס מאכט ניט אים אין וועלכען טאג אין מאנאט איהר ווערט א דעפאזיטאר אין דיעזער באנק, דאס פראצענט פון
אייער געלד הייבט זיך גלייך אן צו רעכענען.

איהר דארפט ניט פארלירען דעם פראפיט וואס אייער געלד פארדיענט.

די באנק און יונייטעד סטייטס וויל איהר זאלט געניסן דעם פראפיט וואס די באנק פארדיענט פון אייער געלד. איהר ווייט בארעכטיגט צו דעם
יעצט איז די בעסטע צייט צו מאכען אן אָנפאנג צו ווערען זעלבסטשטענדיג. לייגט דעם פונדאמענט פון אייער צוקונפט און עפענט אן אקאונט אין

די באנק און יונייטעד סטייטס

איינע פון די גרעסטע און פארנעםסטע באנק הייזער אין אמעריקא. א באנק, וועלכע דער ארבייטער אדער מאנופעקטורער, דער קליינער אדער גרוי-
סער דעפאזיטער ווערט באהאנדעלט מיט דער זעלבער פריינדליכקייט און מיט דעם זעלבען אטענשאן, אַנזער ווי דער אנדערער.
איהר קענט ווערען א דעפאזיטאר, מיט א קליינער סומע ווייט איהר גראדע אזוי ווילקאמען ווי דער מיטטלענדיגער דאלאר.

די 5טע עוועניו און 32טע סטריט באנק

זייענדיג אין דעם רעכטען צענטער פון די גרעסטע מאנופעקטוריינג און אינדוסטריעלע הייזער אין ניו יארק; דאָרט וואו אונזערע הונדערטע טויזענדער
ארבייטער זיינען באשעפטיגט, איז די **באקוועסטע באנק פאר ארבייטער** וועלכע וואָהנען אין ברוקלין און בראנקס צו עפענען זייער
אקאונט דאמיט זיי זאלען פארשפארען זיך מיטצוטראגען מיט געלד געהענדיג צו דער ארבייט אדער קומענדיג פון דעם שאפ.

די באנק און יונייטעד סטייטס אין 5טע עוועניו און 32טע סטריט האט געעפֿענט א ספעשעל דעפארטמענט פאר ארבייטער

וועלכע איז אָפֿען פון 9 אוהר מאָרגענס ביז 6 אוהר אבענדס צו געבען די ארבייטער די באקוועמליכקייט אריינצולעגען געלד ווען זיי ווילען
דורך דיעזע שטונדען.

די האַרלעם ברענטש
מעדיסאן עווע. און 116טע סטריט

און

די דעלענסי סטריט ברענטש
76-77 דעלענסי סטריט

זיינען אָפֿען יעדען טאָג פון 9 אוהר מאָרגענס ביז 8 אוהר אבענדס — א חוץ זונטאג און געזעצליכע פייערטאגען — פרייטאג ביז 5 אוהר אבענד.
איהר קענט קומען צו יעדער צייט און פארהאנדלען אייערע באנק געשעפטען און איהר וועט אטענדער ווערען מיט דער גרעסטער פינקטליכקייט.
אונזערע צעהנדיגע טויזענדער דעפאזיטארס וועט עס זיין א פארנעמליכע צו וויסען אז אין די לעצטע 11 מאנאטען זייט אונזער באנק איז געעפֿענט
געווארען איז דאָס גראַס-פארמעגען פארמעהרט געווארען מיט מאריבער

\$22,000,000.00

צוויי און צוואנציג מיליאן דאלאר

וועלכעס באווייזט דעם גרויסען פראגרעס און וואונדערבארען ערפאלג וואס דיעזע באנק האט געמאכט אין אזא קורצער צייט.
ווערט אויך איינער פון דיעזער גרויסער צאָהל דעפאזיטארס און עפענט אייער אקאונט אין

די באנק און יונייטעד סטייטס

5טע עוועניו און 32טע סטריט

מעדיסאן עוועניו און 116טע סטריט 77-79 דעלענסי סטריט

מעמבער פעדעראל ריזרוו סיסטעם

מעדיסאן עוועניו און 116טע סטריט

THE BANK OF UNITED STATES

Member Federal Reserve System

77-79 DELANCEY ST.

5th AVENUE at 32nd ST.

MADISON AVE. at 116th ST.

הערעכער

סד חילוק, סד
מקד וין שרעם
אילד ור, ור ור
סד עס נלסס ור ור
ו וין אונטערשט.
וונדער וילסאן.

כדורחיי חזקתו ור
ארפה (חיוב, כ"ל, ס.)
ען פון נקדשקייט
חילוק ור ור ור
ו ור ור ור ור
לשון.

פזיציעלע ארנא פון דער אינסערנעשאנאל ליידיעס נאדמענטס ווארסערס יוניא

VOL. II. No. 5.

New York, Friday, Jan. 30, 1903.

PRICE 3 CENTS

קלאוקמאכער וויידזשעם באדייטענד געהעכערט

ניין, און ניין. זיי ווילען נים הערען פון
אזא זאך, ווי העכערען די שכירות. די
ארבייטער זיינען פשוט משונע. זיי איז
צו גוט. זיי קריגען די בעסטע וויידזשעס.
נו, האבען די ארבייטער דעמאנסטריס,
ווי גוט עס איז זיי, דורך א סטרייק, ריכט
מינער, דורך, נעהמען א וועקיישאן.
די מאנופעקטורערס, זעהנדיג אז
עס ווערט ערנסט, האבען געמאכט א גע-
וואלד דורך די פרעסע: ווי שטייט, אן
אגרימענט! די יוניאן האט געענטפערט
אויף דעם דורך די פרעסע. מיט דעם
דאזיגען ויכוח צווישען דער יוניאן און
דער מאנופעקטורער פראטעסטיוו אסס'ן
האט זיך פאראינטערעסירט גאנצערמאן
סמיטה. ער האט געזעהן, אז עס קען קי-
מען צו אן ערנסטען קאנפליקט צווישען
די קלאוקמאכער און זייערע ארבייטער-
געבער. און דאס איז זעהנדיג קיין גר-
טע זאך פאר ניו יארק. ווען 50 טויזענד
ארבייטער געהען ארויס אין סטרייק, און
די גאנצע קלאוק אינדוסטריע ווערט אפ-
געשטעלט, פיהלט מען עס נאכץ שטארק
אפילו אין אזא שטאט, ווי ניו יארק, און
ער האט עס דארום איינגעלאדען. דעם
סטען יאנואר ביידע צדדים צו א קאנפ-
רענץ אין אלבאני.

אויף דער דאזיגער קאנפערענץ, נאך
דעם, ווי די פארשטעהער פון דזשיינט
באארד און פון דער אינטערנאציאנאל-
יגמאן, פיינערט אן אב באראף האבען
פארגעבראכט זייערע טענות און די פאר-
שטעהער פון די מאנופעקטורער ווייטער.
אין באשלאסען און אנגענומען געווארען
פון ביידע צדדים זיך צו אונטערזאמען
צו דער ענטשיידונג פון אן ארביטריישאן.
קאמיטע, וואס זאל באשטימט ווערען פון
גאנצערמאן, און דער גאנצערמאן האט בא-
שטימט פאלגענדע קאמיטע: ערווארד פ.
באיל פון דער אינדוסטריעל קאמיטע, וואס
אלס משערמאן, וויליאם ד. באלדווין,
פרעזידענט פון דער קאמיטעלעווייטער-
קאמפאני, הוי פרייני פון דער א. פ. א. 5.

ישראל פיינבערג, פרעזידענט פון דעם
דזשיינט באארד פון דער קלאוקמאכער-
יוניאן, שאול סינגער, קענסטיוו מעמ-
בער פון דער מאנופעקטורער פראטעס-
טיוו אסס'ן, מיט פראטעסט פוירסינס פון
דער אינדוסטריעל קאמיטע און אדווי-
טאנט גענעראל, טשאַרלס וו. בערד.
די ארביטריישאן קאמיטע האט זיך
גלייך גענומען צו דער ארבייט. זי האט
געהאט פינף זיצונגען, אויף וועלכע עס
זיינען אויסגעהערט געווארען עדות פון
ביידע צדדים. און אויף די לאזיש פון
ביידע זייטען, געט מיינער לאנדאן, פון
דער זייט פון דער יוניאן און סר. קליין
פון דער זייט פון די מאנופעקטורער.
נאך דעם האט די קאמיטע גענומען
צייט און גרינדליך חוקר ודורש געווען
אלע געמאכטע סטייטמענטס, ווי אויך
דעם גאנצען סטאטיסטישען מאטעריאל,
מיט וועלכען די יוניאן האט זיך באציר-
טענס פארגערייטעט. וואדעס יגמאן,
דער מענעדזשער פון דזשיינט באארד, ווי
דער גאנצער דזשיינט באארד, זיינען נים
אזעלכע, וואס לאזען איבער נים געמאן
עטוואס, וואס דארף געמאן ווערען, און
דער רעזולטאט איז דער, וואס מיר האבען
געמערקט גלייך אין אפגאנג פון אונזער
אמת'פרעהליכער גייעס.

די ארבייטער האבען געקראנען א
גאנץ באדייטענדע וויידזשעס, וועלכע
מיט וועלכע זיי זיינען דערוויל פאל-
שטענדיג צופרידען.
עס איז נים בלויז דאס געלד
אלליין, וואס זיי האבען געוואונען, וואס
מאכט זיי אזוי גוט געשטימט, ווי אויך
דאס, וואס, לויט דער ענטשיידונג פון
דער ארביטריישאן-קאמיטע איז עס קלאר,
אז זי איז געקומען צום שלום, דאס די
ארבייטער זיינען שוין גארינט געווען
„מיטען“, פאדערענדיג א העכערונג אין
(שלום אייז זייט 16).

בייטער וועלען קריגען צוריקגעצאלט די
געהעכערטע וויידזשעס פאר די גאנצע
לעצטע דריי וואכען, וואס די ארביטריי-
שאן-קאמיטע האט פארנומען מיט איהר
אונטערזוכונג פון דעם גאנצען סכסוך.
עס פארשטעהט זיך, אז צווישען די
קלאוקמאכער הערשט איצט שוין ושמחה.
אמת, זיי האבען געוואוסט, אז דאס קומט
זיי, אז זייער פארלאנג פון א וויידזשע-
כערונג איז א בארעכטיגטער. ווען גיט,
וואלטען זיי נים געפאדערט עס, און נאך
וועניגער וואלטען זיי אויף זייער אייגע-
נער אחריות געווארפען די ארבייט, גע-
מאכט סטאפעדזשעס, וואס זיי האבען
געוואוסט, איז נים אין גאנצען אין איינ-
קלאנג מיט דעם אמריקענעם, וואס זייער
יוניאן האט געשלאסען מיט די פראטעס-
טיוו אסס'ן. אבער עס איז זיי קיין אנדער
אויסוועג נים געבליבען. די מאנופעק-
טורער האבען זיך איינגעקעשט'נט:

ווייסט און דרעסמאכער יוניאן לאקאל 25 געהט
ארונטער א סד שעפער אין סטרייק

א קאנפערענץ מיט דער ווייסט און דרעס מאנופעקטורערס אסס'ן וועט
מעגליך אפגעהאלטען ווערען די טעג.

4טע עווענינגס. די סטרייקער פארזאמ-
לען זיך אין פראגרעס קאסינא, 28 עוועניו
„איי“.

אין דער זעלבער צייט האט די ווייסט-
מאכער יוניאן לאקאל 25 איצט אויך א-
געמאנען אן ארגאניזאציאנאל-קאמפייין צו
ארגאניזירען די טאקוינג און העכסטע-
טשיינג שעפער אין דער אינדוסטריע. ווע-
גען דעם איז פאראנען א באזונדער שטי-
קעל גייעס אויף א צווייטען פלאץ אין
דער צייטונג.

וואס אנבאלאנגט דעם סכסוך מיט
דער מאנופעקטורערס אסס'ן, הויבט
שוין אן די לאגע אביעל קלערער ווערען.
ווי עס שיינט, וועט די אסס'ן דאך איינ-
ווייליגען צו קומען מיט דער יוניאן צו א
קאנפערענץ און ס'איז מעגליך אז מען
וועט קומען צו א פארגלייך. די יוניאן
איז פעסט געשלאסען אז די ארבייטער
אין דער אינדוסטריע זאלען באקומען א
העכערונג אין שכירות און עס איז כמעט
ווי זיכער, אז די ווייסט און דרעס מאנ-
פעקטורער פון דער אסס'ן וועלען זיך
דערפון נים ארויסדערהען, וועלכע מיטעל
זיי זאלען נים אונטערנען די זאך אביסעל
צו פארשלאפען. די ווייסט מאכער ווע-
לען אין דער הינזיכט געוויס נים וועלען
זיין אן אויסנאמע פון די ארבייטער פון
אלע אנדערע טריידס, וואס האבען באק-
מען א העכערונג אויף די שכירות. די
ווייסטמאכער זיינען בארעכטיגט צו מא-
כען א לעבען, ווי די ארבייטער פון די א-
דרעס טריידס.

א גרויסער מיטינג פון לאקאל 9 דעם שבת
איז קופער יוניאן

לען דעם מיטינג אדרעסירען: אב. בא-
ראף, סעק-טורעזשורע פון דער א. 5. ג.
ווי י. פיינבערג, פרעזידענט פון דער
דזשיינט באארד; י. פרייני, ארגאניזירער
אמעריקאן פעדעריישאן און לייכאר; האנ-
מאיר לאנדאן, לאיער פון קלאוקמאכער יו-
ניאן; מ. זענמאן, דזשענעראל מענעדזשער
פון דער קלאוקמאכער יוניאן; ש. יאנאווי-
סקי, רעדאקטאר פון „נערעכטיגקייט“;
דזשיי. האלפערין, מענעדזשער פון לאקאל
9, טשערמאן.

שערס מיט 2.50 מעהר — 20.50; דריי-
פערס מיט 3.50 דאָל. מעהר — 27.50.
באגראדערס פון סקוירטס מיט 4 דאָל.
מעהר — 32 דאָל. גוירלס באגראדערס
מיט 3.50 דאָל. מעהר — 27.50. קלאוק-
בושלערס מיט 3 דאָל. מעהר — 25 דאָל.
עקזאמינער, פינערס און מארקערס מיט
4 דאָל. מעהר — 34 דאָל. באטאנהאל-
מייקערס וועלען קריגען פאר 100 בא-
טאנהאלס אנשטאט די 1.10 ווי זיי הא-
בען ביז איצט געקראנען, 1.30.
די דאזיגע העכערונג איז פאר אלע
ארבייטער, סיי פאר די, וואס קריגען נים
מעהר ווי דעם מינימום סקויל, און סיי
פאר די, וואס קריגען איבער'ן סקויל,
אזוי, דאס אן אפעריוטאָר, למשל, וואס
האט ביז איצט געקראנען 50 דאָל. וויי-
דזשעס, וועט די וואך קריגען 56 דאָל.
דער פע-ענוועלכא פון דער וואך וועט
זיין א באזאגדערס פעטער, ווייל די אר-

דינסטאג אין דערפריה, דעם 27טען
יאנואר, האט אונזער ווייסט מאכער יו-
ניאן לאקאל 25, ארונטערנענומען אין
סטרייק א היבשע צאָהל ווייסט און דרעס
שעפער, און ווי די בעאמטע פון דער יו-
ניאן ניבען אויז איבער וועלען אין דעם
סטרייק זיין פארוויקעלט ארום 10 טוי-
זענד ארבייטער.

כדי דער עולם זאל קיין טעות נים
האבען אין דאָ כאי צו ערקלערען אז דיזע
סטרייקס האבען גאָר נים צו טאן מיט'ן
סכסוך וואס קומט איצט פאר אין דער
אינדוסטריע צווישען לאקאל 25 און דער
מאנופעקטורערס אסס'ן, ווענען דעם
פאראנגענומען רעזולטאט וויידזשעס. דער
סטרייק באציהט זיך אויף די אינדעפענ-
דענט שעפער אין טרייד, און אויף די
ש ל ע כ ט ע יוניאן שעפער בכלל, וואו
די מאנופעקטורער זיינען נים גאנצער-
מען די פונקטען פון דעם אמריקענעם אין
טרייד. אין אנדערע ווערטער מיינט עס,
אז דאס איז א „דרייוו“ פון דער יוניאן,
אן ארגאניזאציאנאל-קאמפייין צו ארגאני-
זירען די סקעב שעפער און בעסער צו אר-
גאניזירען די ש ל ע כ ט ע יוניאן
שעפער וואס געפינען זיך אין דער אינ-
דוסטריע.

די סעטלעמענטס מיט די פירמען
וועמעס שעפער זיינען ארונטערנענומען
אין סטרייק האבען זיך אנגעפאנגען גלייך
אויפצומארגענס ווי דער סטרייק איז גע-
רופען געווארען. די סעטלעמענט קאמי-
טע פון דער יוניאן געפינט זיך אין וועב-
סטער האלל, 11טע סט. צווישען 3טע און

לויט דער ענטשיידונג פון דער גאָ-
ווערנאָר-אדריטריישאן-קאמיטע, וועלכע
ביידע צדדים, דער דזשיינט באארד פון
די קלאוקמאכער-יוניאן, און די מאנופעק-
טורער פראטעסטיוו אסס'ן האבען זיך
פארפליכטעט אָנצונעהמען, און וועלכע זיי
האבען שוין אָנגענומען, וועלען אלע 50
טויזענד ארבייטער אין דער קלאוק-אינ-
דוסטריע אין ניו יארק פארלאזען זייערע
שעפער די וואך מיט א פיעל פעטערען
פערענוועלכא, ווי זיי האבען ביז איצט
געקראנען.

די קלאוק און דרעס קאטערס, וועלען
אנשטאט זייערע 39 קריגען 44 מיט 5
דאָל. מעהר. די סקוירט-קאטערס, א-
נשטאט די 34.50 וועלען קריגען 39.50 —
פינף דאָלאר מעהר. סעמפל-מייקערס,
אנשטאט זייערע 32 וועלען קריגען 36
מיט 4 דאָל. מעהר. די אפעריוטאָרס פון
קאוסט, דזשעקעטס, ריפערס און דרעסעס
וועלען קריגען אנשטאט די 44, 50 דאָל.
מיט 6 דאָל. מעהר. די סקוירט-אפעריו-
טאָרס, מיט 6 דאָל. מעהר, וועלען קריגען
48. די פיעס-מייקאָרס מיט 5 דאָל. מעהר
וועלען קריגען 43. די פינישערס וועלען
קריגען מיט 5.50 דאָל. מעהר — 41 דאָל.
די העלפער-פינישער מיט 4 דאָל. — 32
דאָל. די אפער-פרעסער מיט 5.50 דאָל.
מעהר — 37.50 דאָל. די סקוירט אפער-
פרעסער מיט 5.50 מעהר — 38 דאָל. די
סקוירט אינטער-פרעסער מיט 3 דאָל.
מעהר — 28.50. סקוירט-בייסטער מיט
3 דאָל. מעהר — 26 דאָל. סקוירט-פיני-

אינהאלט-פאָרצייכניס
„גערעכטיגקייט“ נומער 5

זייט 2. די וואך — נ. שאוורא. עקידע
קומען באארד מיטינג פון לאקאל 25 —
י. שעהנאליץ.
זייט 3. מיטינג פון דזשיינט באארד פון
דער ניו יארקער קלאוקמאכער יוניאן —
5. לאקאל. מען זוכט „אישוס“ — ג.
בוכוואלד.
זייט 4. וואדעס די אויסשלוסונג פון די 5
סאציאליסטישע אַסעמבליזשן האט פאר-
אוראכט אַזא שטורם איבער'ן לאנד —
ב. לעוויטין.
זייט 5. וואס יעדער מענטש דארף וויסען ווע-
גען סובערקולאזיס — דר. ב. דובאווסקי.
דער קעמפייין פון לאקאל 25 אין סאקינג
און העכסטע-טשיינג שעפער.
זייט 6. אין אויף צימער (ענדע-הולנג) —
ש. דייקסעל. די לוידיעס טיילאָרס יוני-
אן לאקאל 80 — ה. הילפמאן.
זייט 7. ווענען דער קאפערעאטיווער געזעל-
שאַפ פון ארבייטער רינג — ה. מענין.
א געיעג נאך ליעבע — פאלינא וואלמי.
זייט 8. פון רעדאקטאָר'ס נאטיף-ביכעל.
זייט 9. דריי מאנאטען אויפשו פון דער אינ-
טערנעשאנאל — אב. באראף.
זייט 10. אין דער מעקסער-וועלט — דער
קריטיקער. אין א הערשט-מאָג (גע-
דיכט) — נחום י.
זייט 11. זוי די וועלט באוועגט זיך —
דזשוליעס סטוארט פאניטץ. ווי צו
לעבען לאנג (פעליעמאן) — דער לעבע-
דינער.
זייט 12. קורצע שטועמען צווישען רעדאק-
טאר און די לעזער.
זייטען 13, 14, 15. אדווערטייזמענטס.
זייט 16. אינטערנעשאנאל שיקלישענאל דער
פארמענט. וויידזשעס פון קלאוקמאכער
אדוויטענד געהעכערט (שלום פון 1טען
זייט). קלאוקמאכער אין באלטימאָר בא-
קומען א העכערונג אין שכירות.

אינטערנעשאנאל עדיקיישאן נאר דעפארטמענט

די קלאסען פאר ביזנעס איידזשענטס.
אויף דעם רעזעסען קאנסטיטוט פאר
ביזנעס איידזשענטס פון דער יוניאן, אין
דער סקול אויף סאטעל דיספויזשען, פרייטאג
דעם 16טן יוני, איז אנוועזענער געווען
דער פרידלאנד, אינטערנעשאנאל עדיקיישאן
שאנאל דירעקטאר, און ער האט געמאכט
געוויסע ענדערונגען אין דעם פראגראם פון
די קלאסען. דיווע קלאסען וועלען געהאלטן
מען ווערען אין א צווייטען טאג, די ביר
נעם איידזשענטס וועלען באקומען א
שריפטליכע מערדונג וועגן דעם.
דער פראגראם פון די פרייטאג נאכט
מיטאג קלאסען ענטהאלט דעם קורס פון
פראפעסאר אדוואדא אין עקאנאמיקס,
און די קלאסען אין ענגליש פון דייווידא
און גלאסער.
פאר דעם קורס פון די ביזנעס אייד
דזשענטס האט דער פרידלאנד אויך ער
קלערט דעם נייען פלאן פון לערנען גלייכ-
צייטיג ענגליש אין פאבליק ספייסינג וואס
איז פון עולם אייגענטומען געווארען מיט
ענטוואקס.

דעם פרייטאג, שבת אין זונטאג קור
מען פאר אין אלע אונזערע יוניטי סעני
טערס די לעקטורס און קלאסען, ווי ס'איז
אנגעמירט געווען אין לעצטען נומער
„נערעכטיקייט“.

בולעטין פאר דער וואך אנפאנגענדיג
פונ'ם 26טן יוני.

איסט סייד יוניטי סענטער, פאב-
ליק סקול 63, 4טע סטריט און 1טע עוו.
מאנטאג אבענד, דעם 26טן, לעק-
טור פון מיס מארגארעט דעניעלס, איי-
בער „טרייד יוניאניזם און די ארבייטער
באוועגונג“.

דינסטאג אבענד, דעם 27טן, גימ-
נאסטיקס און סאציאלע אונטערהאלטונג.
דאנערשטאג אבענד, דעם 29טן, לעק-
טור פון איבער ליטעראטור, פון מיס
עלען א. קענאן.
בראנקס יוניטי סענטער, פאבליק
סקול 64, אינטערנאציאנאל עוועניו און פרי-
סאן סטריט.

דינסטאג אבענד, דעם 27טן, לעק-
טור פון איבער „טרייד יוניאניזם און די
ארבייטער באוועגונג“, פון דזשאנעט
סאלי.

פרייטאג אבענד, דעם 30טן, לעק-
טור פון איבער מוזיק, פון הערמאן עפ-
שטיין.

שבת ביטאג, אום 2 אוהר, לעקטור
איבער געזונד, פון דר. מערעדיט. אום
8 אוהר נאכמיטאג, גימנאסטיקס און אונ-
טערהאלטונג.

צווייטער בראנקס יוניטי סענטער,
פאבליק סקול 42, וואשינגטאן עוועניו און
קליימאנט פארקוויי.

מאנטאג אבענד, דעם 26טן, לעק-
טור פון דזשאנעט סאלי איבער „טרייד
יוניאניזם און די ארבייטער באוועגונג“
דאנערשטאג אבענד, דעם 29טן, לעק-
טור פון איבער געזונד, פון מרס. קעפיא-
בער.

דעם זעלבן אבענד איז דא א קלאס
אין גימנאסטיקס און אונטערהאלטונג.
האללעס יוניטי סענטער, פאבליק
סקול 171, 103טע סטריט, צווישען 5טע
און מעדיסאן עוועניו.

דינסטאג אבענד, דעם 27טן, לעק-
טור פון א. ל. ווילבערס, איבער „טרייד
יוניאניזם און די ארבייטער באוועגונג“
דאנערשטאג אבענד, דעם 29טן, גימ-
נאסטיקס און אונטערהאלטונג.

פרייטאג אבענד, דעם 30טן, לעק-
טור פון איבער ליטעראטור, פון א. נאלד-
בער.

שבת אבענד, דעם 31טן, ערעפונגס
פריינדונג, — רעדען און קאנצערט.
בראנזוויל יוניטי סענטער, פאבליק
סקול 84, סטאן און גלענמאר עוועניו.

מיטוואך אבענד, דעם 28טן, לעק-
טור פון איבער געזונד, פון דר. סאראה גריי-
בער.

דאנערשטאג אבענד, דעם 29טן, לעק-
טור פון מיס מארגארעט דעניעלס, איי-
בער „טרייד יוניאניזם“.
דעם זעלבן אבענד איז אויך דא א
קלאס אין גימנאסטיק און אונטערהאל-
טונג.

פרייטאג אבענד, דעם 30טן, לעק-
טור פון איבער ליטעראטור, פון מיס עלען
א. קענאן, בערגארד שאו'ס „מען ענד
שווער מען“.

ווייסטאג אבענד יוניטי סענטער,
פאבליק סקול 40, 320 איסט 20טע סט.
מאנטאג אבענד, דעם 26טן, קלאס
אין אריממעטיק.

יוניטי סענטערס פון דער ווייסטאגער
יוניאן, לאקאל 15, און פון דעם קלאסער
בער לאקאל 89.
צו דער געלעגנהייט איז געגעבען גע-
ווארען א שעהער קאנצערט, אין וועלכען
עס האבען זיך באטייליגט באוואוסטע זינג-
ער און שפילער, און דער עולם האט די
מוזיק נומערען אויפגענומען מיט פילע ענ-
טוואקס. דער סופעראינטערנענט פון
דער סקול, דר. ראכער, האט אויך געהאל-
טען א רעדע, וועלכע איז מיט באגייסטע-
רונג אויפגענומען געווארען פון פובלי-
קום.

די עדיקיישאנאל ארבייט אין פילא-
דעלפא, ווערט מיט ערפאלג אנגעפיהרט
פון מרס. אגא עללס, די עדיקיישאנאל
סופערווייזערין.

דעם 12טן יאנואר, האט דר. פריד-
לאנד אדרעסירט א גרויסען מיטינג פון
ווייסטאגער אין באסטאן, די מיטגליד-
ער פון לאקאל 49. ארום 1,400 מענטשען
זיינען אנוועזענער געווען אויף דעם מיטינג,
אין ניו האלל.

די אינטערנעשאנאל לאקאלס אין
באסטאן געהען זיך צו דער עדיקיישאן
טאל טעטיגקייט אויף דעם זעלבן שטיי-
גער ווי אין ניו יארק. די ארבייט ווערט
דאס ערשט ארגאניזירט. די וואך איז
דאס דא מיט פאניא מ. קאהען, סעקרע-
טעריין פון דער אינטערנעשאנאל עדיקיי-
שאנאל קאמיטע, אום צו העלפען די באס-
טאגער לאקאלס סיסטעמאטיש ארגאניזיר-
ען די עדיקיישאנאל טעטיגקייט.

ווי איהר זעהט, אלץ, ווערט איצט
די עדיקיישאנאל ארבייט פון אונזער
אינטערנעשאנאל איבעראל געטאן מיט
ערפאלג.

פארלאנגט — אן ענטפער פון דער דרעם און ווייסטאגער אדער אס'ן!

איבער דער פראגע פון וויידזשעס, וועלכע
זיי ווייסען, איז ווירקליך א ברענגער?
מיר גלויבען עס ניט. מיר ערוואר-
טען פון די מאנופעקטורערס א צופרי-
דענשטעלענדען ענטפער. דער פאקט איז,
אז ניט אלע מאנופעקטורערס זיינען
אזוי בלינד אדער אזוי „קלוג“ צו וועלען
זיך באנוצען מיט א טעכנישען דריידעל.
מיר ווייסען פון גאר פיעלע מאנופעק-
טורערס, וועלכע זיינען דוקא געניגט
צו פארהאנדלען מיט דער יוניאן. מיר
ריידען דא פון דער דרעס-קאנטראקטירט
אס'ן. די ווייסען, אז די וויידזשעס פון
איצט קענען ניט בלייבען די זעלבע פון א
יאהר אדער נאך פון 6 מאנאט צוריק.
זיי זיינען ניט בלינד צו דער הערשענדיג
אונצופרידענהייט פון די ארבייטער און
זיי ווייסען אז מיט טעכנישען דריידעל
קען מען די ארבייטער די ציין ניט פאר-
ריידען. מיר ווילען האפען, אז די דרעם
און ווייסטאג מאנופעקטורערס אס'ן וועט
באלד קומען צו דער זעלבער אנוכט, און
עס וועט, ווי ווייסטאג מעגליך, אויסגעמיר-
ען ווערען א קאמפ צווישען דער יוניאן און
דער מאנופעקטורערס אס'ן, ווי דאס
איז געווען אין 1919.

פרעזידענט שלעזינגער אננעקומען אין ווארשא

דער קארעספאנדענט פון „פארווערטס“
אין קאפעהאגן, ג. שיפריין, האט צוגע-
שיקט א טעלעגראמע צום „פארווערטס“
וואס לעזט זיך ווי פאלגט:

קאפעהאגן, 15טן יאנואר. —
שלעזינגער, דער פרעזידענט פון
דער אינטערנעשאנאל ליידעס נאר-
מענט וואיקערס יוניאן אין אמערי-
קא, איז שוין אנגעקומען קיין ווארשא.
ער וועט אין ווילנע פארברענגען
עטליכע וואכען און וועט דארטען
שמודיען די לאגע פון די אידישע
ארבייטער-ארגאניזאציעס.

אז פרעזידענט שלעזינגער פארברענגט
דאס ווירקליך די צייט צו שמודיען די
ארבייטער-ארגאניזאציעס אין יארשא,
קענט איהר זעהן פון זיינע בריעף וואס
מיר דרוקען זייט די לעצטע פאר וואכען
אין דער „נערעכטיקייט“. די בריעף זיי-
נע העכסט אינטערעסאנט און באלעה-
רענדיג.

גלייכצייטיג קענען מיר דא אויך
מעלדען, דאס דעם דיענסטאג איז אין
אפיס פון דער אינטערנעשאנאל אנגע-
קומען פון שלעזינגער'ען אייניגע פאס-
קארטען, אין וועלכע ער שרייבט, אז דעם
26טן מערדאג וועט ער מיט דער שיה
„אדריאטיק“ צוריקפאהרען אין אמערי-
קא. דאס הייסט, אז אין אנפאנג פון
מאנאט מערץ וועט ער שוין ווידער זיין
ביי זיין דעסק אין אפיס.

אינטערנעשאנאל עדיקיישאנאל
מיטינג אין דער פארווארד.
די קלאסען פאר יוניאן פון נאך,
ניו דזשוירי, לאקאל 21, האט זיך פאר-
אינטערעסירט מיט אונזער עדיקיישאנאל
טעטיגקייט. דר. פרידלאנד, אונזער עדי-
קיישאנאל דירעקטאר, איז געפאהרען אין
נאך און עס איז איהם געלונגען צו מא-
כען ארענדשטענטס מיט'ן סופעראינטע-
רענט פון באקארד און יוניטי סענטער
און צו עפענען דאס א יוניטי סענטער
פאר די מיטגלידער פון דער יוניאן. דער
סענטער וועט זיין אין דער מארטאן סקול
אין נאך. 80 מיטגלידער פון לאקאל
21 האבען זיך גלייך פארשריבען פאר די
ענגלישע קלאסען.

דער יוניטי סענטער אין נאך וועט
געפיהרט ווערען אויף דעם זעלבן אופן
ווי עס ווערען געפיהרט די יוניטי סענ-
טערס אין ניו יארק. עס וועלען א חוץ די
קלאסען אויך געגעבען ווערען לעקטורס
איבער פארשידענע פראגען און אויך
לעקטורס וועגען געזונד, און גימנאס-
טיקס און געזעלשאפטליכע אונטערהאל-
טונגען. דער באקארד און עדיקיישאן פון
נויארק האט פארשפראכען מיטזעהעלעכע
אין דער ארבייט מיט אלע מעגליכקייטען.
עס איז מעגליך, אז דאס וועט אויך
ערלויבט ווערען צו געבען אין דעם סענ-
טער לעקטורס אין אידיש, און אזעלכע
לעקטורס וועלען געגעבען ווערען. זאלען
די אינטערנעשאנאל מיטגלידער פון
נאך און אומגענעד זיך באלד רעדזשי-
סטירען פאר די קלאסען.

מיטוואך, דעם 7טן יאנואר איז דר.
פרידלאנד געווען אין פילאדעלפא, און
האט דאס אדרעסירט א גרויסען מיטינג,
אין דער וויליאם פען הארססאן, פון די

(שילום פון זייט 1)

איצט אויסגעשטעלט צו באהאנדלען די עיקר
פראגע.
„דער אגרימענט באשטימט א מינימום
סקול. אין דעם אגרימענט איז גארנישט ניש-
ט, וואס זאל ניט לאזען די ארבייטער צו פא-
דערען סעהר, ווי דעם מינימום סקול. דאס,
וואס דער קאנפאדעראט פון דאסאר איז אזוי
שטארק געפאלען, דאס כאטש דעם פרידער-
באשטימטען מינימום פאר א זאך פון דער
פארגאנגענהייט.“

כעסע אין אלע שטעטער, צוליב דעם גרוי-
סען יקרות, פאדערען די ארבייטער א הער-
כערען לויף. די אונטערהאלטונגס איז אל-
געמיין.

די פראקטישע לאגע איז די, צו זאלען מיר
לאזען יעדען שטאט קעמפן פאר זיך אדער
צו זאלען מיר עס באהאנדלען אין א געמיין-
שאפטליכער קאנפערענץ?

די פראגע, וואס מיר האבען פארגעלעגט
פאר אויך א קלאר: צו ווילט איהר מיר
אויס צוזאמענקומען אויף א קאנפערענץ, צו
איהר ווילט ניט?

געוויס זיינען מיר כאריט פון האנדלען
ווי מיר זיינען פון איבער געוואונען, און
איבערלאזען דאס, וועגען וואס מיר וועלען
ניט קענען זיך אויספארשטענדונגען, צו א
באקארד און ארבייטערשאפט.

מיר בעסען אויך ניט פארזייען און געד-
בען אונז א באשטימטען ענטפער, ווייל די
פארייזאנען איז שטענדיק פאר אונז אלעמען.
אין דער צייט, ווען דאס ווערט געד-
שריבען, כאטש עס איז שוין פיער טעג,
זייט דער בריעף איז אוועקגעשיקט גע-
ווארען, האבען די מאנופעקטורערס-נאך
אלץ ניט געענטפערט. מעגליך, אז זיי
וועלען ענטפערען, און ענטפערען צופרי-
דענשטעלענדען. זיי וועלען זיך צונויסקן

מען אויף א קאנפערענץ מיט דער יוניאן,
און דאן מען מען זיין זיכער, אז מען וועט
שוין דורכקומען, און עס וועט אויסגע-
מירען ווערען אירענעד א צוזאמענשטעל-
ען צווישען די בעלי מלאכות און די מאנר
פעקטורערס. טאמער אבער וועלען זיי
עס ניט טאן, און זיי וועלען אלץ דורך
פארשידענע לאיערשע דריידעל זיך ווע-
לען ארויסדרעהען פון א קאנפערענץ, דאן
פארשטעהט זיך וועלען די בעלי מלאכות
פון זייער זייט אויך האבען וואס צו זא-
גען, און וואס עס זאל ניט פאסירען, שול-
דיג וועט זיין געוויס ניט די יוניאן, וועל-
כע האט געוואלט, אז אלעס זאל געסע-
טעלט ווערען ווייל און פרידליך, נאך די
נאנצע פאראנטווארטליכקייט וועט פאלען
אויף דער מאנופעקטורערס אס'ן.

אבער עס איז קוים גלויבליך, אז די
ליידעס ווייסטאג מאנופעקטורערס זאלען
האנדלען אויף אזא אונפאראנטווארטליכען
אופן! קען דאס זיין, אז זיי זאלען הא-
בען שוין אזוי ניד פארגעסען אן דעם
ביטערען קאמפ פון לעצטען יאהר, פון
וועלכען זיי זיינען ווייט ניט ארויס מיט
פלאטערענדיג פארהען? קען דאס זיין, אז
זיי זאלען זיך אפזאמען פון א קאנפערענץ

אנאנסמענטס וועגען די יוניטי סענ-
טערס אין אלגעמיין.

די ערעפונג פונ'ם צווייטען בראנקס
יוניטי סענטער, פאבליק סקול 42, ווא-
שינגטאן עוועניו און קליימאנט פארק
ווי, וועט געפייערט ווערען דעם פרייטאג
אבענד, דעם 28טן יאנואר. איינמירט
פריי צו אינטערנעשאנאל מיטגלידער און
זייערע פאמיליען.

די ווידער ערעפונג פון דעם בראנז-
וויל יוניטי סענטער, פאבליק סקול 84,
וועט געפייערט ווערען דעם שבת אבענד,
אין דער סקול. די אינטערנעשאנאל מיט-
גלידער מיט זייערע פאמיליען זיינען גע-
לאדען.

די ערעפונג פון דעם יוניטי סענטער
אין הארלעם, וועט געפייערט ווערען נעכט-
סטען שבת אבענד, דעם 31טן יאנואר,
אין פאבליק סקול 171, 103טע סטריט, צו-
ווישען מעדיסאן און 5טע עוועניו. עס
וועט דורכגעפיהרט ווערען א שעהער מיר
זיכאלישער פראגראם, און עס וועלען גע-
האלטען ווערען אינטערעסאנטע רעדען.
אין אונזער אינטערנעשאנאל עדיקיי-
שאנאל פארשטאנדען קאן מען באקומען
גוטע טיפס צו 1 דאלאר א שטיק פאר
די ענגלישע פארשטעלונגען פון די „אר-
בייטער טעאטער גילד“, פאר דער וואך
פונ'ם 25טן ביז'ן 31טן יאנואר.

א קלאס צו לערנען זיך שווימען.
אין דעם ווייסטאג מאכער יוניטי סענ-
טער איז פארמירט געווארען א קלאס פאר
מיידלעך וואס ווילען זיך לערנען שווימען.
דער שווימ-קלאס וועט געהאלטען ווערען
מאנטאג אבענד, אונטער'ן אויפזיכט פון
לויס רעטינג. די מיידלעך וואס ווילען
זיך אנטשליסן אן דעם קלאס זאלען זיך
ווענדען וועגען דעם צו מרס. לויס רעטינג,
אין דעם ווייסטאגער סענטער.

אלע לעקטורס און קורסען אין דעם
ווייסטאגער יוניטי סענטער געהען צו
גאנץ בעדעדיג. באזונדער ערפאלגרייך
זיינען אבער די מוזיק-לעקטורס פון מיס
מאריאן באווער, פרייטאג אבענד. דער
ענטוואקס ביי די לעקטורס איז גאר
גרויס.

דעם פרייטאג אבענד וועט מיס באווער
אנאליזירען די נומערען מוזיק פונ'ם סימ-
פאני אקסעסער, וואס וועט געשפילעט
ווערען צום צווייטען קאנצערט, אין סטיי-
וועסענט הארססאן, דעם 7טן פעברואר.
די טיפס צו דעם קאנצערט קאסטען
בלויז 25 סענט, צו באקומען איל'ס ווייסט-
אגער יוניטי סענטער. די ווייסטאגער
האבען אריינגעווארען אזוי פיל ענטווא-
קס ביי דעם ערשטען קאנצערט, דאס מר.
וואלבער דעמארש, דער דיריגענט פון דעם
אקסעסער האט איינגעווארען צו שפיער
לען דריי קאנצערטען אנשטאט צוויי. דער
פראגראם פון דעם סעמפאני קאנצערט
דעם 7טן פעברואר איז א באזונדערע
רייכער. באזארגט זיך גלייך מיט טי-
העס.